
Souhrnná teritoriální informace Mongolsko

Zpracováno a aktualizováno zastupitelským úřadem ČR v Ulánbátaru (Mongolsko) ke dni
15. 5. 2020 11:09

Seznam kapitol souhrnné teritoriální informace:

---

1. Základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled (s.2)
2. Zahraniční obchod a investice (s.17)
3. Vztahy země s EU (s.23)
4. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR (s.28)
5. Mapa oborových příležitostí - perspektivní položky českého exportu (s.40)
6. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu (s.45)
7. Kontakty (s.70)

1. Základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled

Mongolská ekonomika vykázala v roce 2019 řadu pozitivních výsledků. Pokračoval silný pětiprocentní růst HDP, který přes všechny proklamace i snahy o restrukturalizaci ekonomiky nadále z převážné části táhly těžební průmysl a export surovin, zejména uhlí. Významnou roli hrál i pokračující příliv zahraničních přímých investic. Vládní dluh mírně klesal, vzrostl vývoz, spotřeba i investice, zvýšily se čisté devizové rezervy o 20 % na 4,3 mld. USD, míra inflace poklesla znatelně, na 5,2 %. Jelikož přebytek obchodní bilance dosáhl i díky vyšším světovým cenám vyvážených surovin rekordních 1,4 mld. USD, dostala se platební bilance navzdory očekávání do mírného přebytku. Vzhledem k blížícím se volbám však rozpočtová bilance skončila oproti předchozímu mírnému přebytku v deficitu ve výši okolo 5 % HDP.

ukazatel	2016	2017	2018	2019	2020*
Růst HDP (%)	1,0	5,1	6,9	5,1	2,1
HDP/obyv. (USD)	3866	3900	4017	4133	4584
Míra inflace (%)	1,1	4,6	8,1	5,2	6,6
Nezaměstnanost (%)	8,6	9,0	6,9	8,1	10
Bilance běžného účtu (mld. USD)	-0,7	-1,15	-1,17	-1,5	-1,818
Populace (mil.)	3	3,1	3,17	3,3	
Konkurenceschopnost	104/140	102/138	101/137	102/140	

Zdroj: MMF, OECD, WEF, ADB

* odhad

Na další směřování země bude mít značný dopad i nově přijatá reforma ústavy, která vedle řady změn v politickém uspořádání země obsahuje i důležitou pasáž o využívání přírodních zdrojů, jež stanoví povinnost zahraničního investora hradit veškeré výdaje na průzkum a stavbu infrastruktury a zaručuje přitom mongolskému státu minimálně 51% podíl na zisku. Přestože mongolská vláda v průběhu roku 2019 v reakci na doporučení APG/FATF novelizovala zákon o boji s praním špinavých peněz a financováním terorismu, aby se vyhnula zařazení země na šedou listinu FATF, tj. na seznam zemí, které vykazují nedostatky v boji proti praní špinavých peněz a v boji proti financování terorismu, nepodařilo se jí to, Mongolsko se na seznam v říjnu 2019 zařadilo a hrozí mu zastavení všech dolarových clearingových plateb.

Rok 2020 je od samého počátku značně turbulentní. Již v lednu jej postihla pandemie onemocnění COVID-19, v jejímž důsledku se očekává **prudký pokles ekonomiky**. Roční růst HDP by měl dle předběžné prognózy ADB dosáhnout pouhých 2,1 % oproti plánovaným 5,6 %. Situace by se měla zlepšit až v roce 2021, kdy je očekáván růst 4,6 %. Začátkem roku 2020 byla Čína, která je největším obchodním partnerem Mongolska (hlavní odběratel uhlí, na jehož exportu

mongolská ekonomika stávi), jako první země světa postižena epidemií COVID. Mongolská vláda s Čínou obratem uzavřela 4630 km dlouhou hranici, zrušila pravidelné lety, přijala opatření proti šíření nemoci a zavedla striktní kontroly na hraničních přechodech. Ačkoliv Mongolsko zmrazilo do Číny dočasně vývozy uhlí a z Ruska dovozy PHM, což se projevilo v prvním čtvrtletí v propadu jeho exportu o 41,5 % a importu o 9,7 %, nedotkla se tato restriktivní opatření dovozu dalšího zboží. Export uhlí byl následně od poloviny března obnoven přes hraniční přechody Gashuunsukhait, Zamiin-Uud, Shiveekhuren a Khangai. V březnu se tak již do Číny podařilo vyvézt 90 000 tun uhlí. Pro další export uhlí, měděného koncentrátu a železné rudy byly poté otevřeny i další přechody Bichigt, Bayankhoshuu, Burgastai a Bulgan.

Koncem března vláda zareagovala na očekávaný ekonomický útlum balíčkem stimulačních opatření na podporu ekonomiky jak fiskálního, tak monetárního charakteru, v navrhované hodnotě 1,8 mld. USD. Prioritou vlády je ochrana pracovního trhu a malých a středních podniků. 1,2 milionů zaměstnanců obdrží v následujících šesti měsících podporu z pěti fondů sociálního pojištění, 38 tisíc podniků získá daňovou úlevu z příjmů. Balíček na podporu mongolské ekonomiky bude hrazen z vlastních zdrojů a ze zdrojů mezinárodních organizací. Žádost o finanční podporu vláda opírá o prokázanou schopnost splácet 2,9 mld. USD dluh a dodržovat rozpočtovou kázeň.

Vláda sice provádí potřebné reformy bankovního sektoru, snaží se o vyjmutí Mongolska z šedé listiny FATF, avšak nově musí čelit i návrhu na znovuzařazení země na černou listinu Evropské komise, protože selhává v účinné obraně proti praní špinavých peněz a financování terorismu. Banky a finanční instituce členských států zpřísní v souladu s právem EU kontrolu mongolských účtů, bude zřízen kontrolní orgán EU pro bankovní operace, zaváděny sankce a identifikovány podezřelé transakce. Mongolsko bude mít jen omezený případně žádný přístup k úvěrům.

Podkapitoly:

- 1.1. [Oficiální název státu, složení vlády](#)
- 1.2. [Demografické tendence: Počet obyvatel, průměrný roční přírůstek, demografické složení \(vč. národnosti, náboženských skupin\)](#)
- 1.3. [Základní makroekonomické ukazatele za posledních 5 let \(nominální HDP/obyv., vývoj objemu HDP, míra inflace, míra nezaměstnanosti\). Očekávaný vývoj v teritoriu s akcentem na ekonomickou sféru.](#)
- 1.4. [Veřejné finance, státní rozpočet - příjmy, výdaje, saldo za posledních 5 let](#)
- 1.5. [Platební bilance \(běžný, kapitálový, finanční účet\), devizové rezervy \(za posledních 5 let\), veřejný dluh vůči HDP, zahraniční zadluženost, dluhová služba](#)
- 1.6. [Bankovní systém \(hlavní banky a pojišťovny\)](#)
- 1.7. [Daňový systém](#)

1.1 Oficiální název státu, složení vlády

Oficiální název státu:

- Mongolsko
- Mongol Uls

Složení vlády:

Vláda jako vrcholný orgán výkonné moci je sborem, kolektivním exekutivním orgánem, v jehož čele stojí předseda vlády. Je složena z 16 členů, všichni členové vlády jsou příslušníky Mongolské lidové strany (MLS), z nichž 13 vede ministerstva. Řádné parlamentní volby konané v červnu 2016 vyhrála Mongolská lidová strana, která v jednokomorovém parlamentu získala 65 ze 76 křesel, sestavila jednobarevnou vládu pod vedením premiéra Erdenebata. V září 2017 však v reakci na prohru strany v prezidentských volbách parlament vyslovil vládě nedůvěru, premiérem se stal Ukhnaa Khurelsukh a došlo také k obměně kabinetu. Koncem roku 2018 proběhlo druhé hlasování o důvěře vládě kvůli zneužívání prostředků ze státního fondu na podporu malých a středních podniků (SME) vládními poslanci. Hlasování vláda ustála díky hlasům tří

poslanců opoziční Demokratické strany a vlastní ministryni školství. Na konci ledna 2019 byl odvolán předseda Parlamentu M. Enkhbold, ve funkci jej nahradil dosavadní předseda Úřadu vlády G. Zandanshatar. V průběhu mandátu odstoupili tři poslanci z Mongolské lidové strany včetně bývalého ministra zemědělství Batzoriga. Termín nových řádných parlamentních voleb je stanoven na 24. června 2020.

Funkce

	Jméno (anglická transkripce)	Jméno (česká transkripce)
Premiér	Ukhnaa KHURELSUKH	Uchnaagijn CHÜRELSÜCH
Více premiér	Ulziisaikhan ENKHTUVSHIN	Ülziisajchany ENCHTUVŠIN
Vedoucí úřadu vlády	Livsannamsrai OYUN-ERDENE	Livsannamsrain OJUN-ERDENE
Ministerstvo přírody, životního prostředí a cestovního ruchu	Namsrai TSERENBAT	Namsrain CERENBAT
Ministerstvo zahraničních vztahů	Damdin TSOGTBAATAR	Damdiny COGTBAATAR
Ministerstvo financí	Chimed KHURELBAATAR	Čimedijn CHÜRELBAATAR
Ministerstvo obrany	Nyamaa ENKHBOLD	Njamaagijn ENCHBOLD
Ministerstvo rozvoje cest a dopravy	Byambasuren ENKH-AMGALAN	Bjambasurengijn ENCH-AMGALAN
Ministerstvo spravedlnosti a vnitra	Tsend NYAMDORJ	Cendijn NJAMDORŽ
Ministerstvo potravinářství, zemědělství a lehkého průmyslu	Chultem ULAAN	Čultemijn ULAAN
Ministerstvo práce a sociální ochrany	Sodnom CHINZORIG	Sodnomyn ČINZORIG
Ministerstvo stavebnictví a urbanistiky	Khavdislam BADELKHAN	Chavdislamyn BADELCHAN
Ministerstvo vzdělání, kultury, vědy a sportu	Yondonperenlei BAATARBILEG	Jondonperenlein BAATARBILEG
Ministerstvo zdravotnictví	Davaajantsan SARANGEREL	Davaažancangijn SARANGEREL
Ministerstvo těžby a těžkého průmyslu	Dolgorsuren SUMIYABAZAR	Dolgorsurengijn SUMIJABAZAR

Ministerstvo energetiky	Tserenpil DAVAASUREN	Cerenpilijn DAVAASUREN
-------------------------	----------------------	------------------------

Hlavou státu je prezident volený jednou za čtyři roky v přímých volbách. Prezident má omezené ústavní pravomoci, je zodpovědný Parlamentu a funkci může vykonávat nejvýše dvě volební období. Ode dne své přísahy je prezident uvolněn ze všech svých předchozích funkcí. V prezidentských volbách konaných 26. června 2017 kandidovali tři kandidáti - Ch. Battulga za Demokratickou stranu, M. Enchbold za Mongolskou lidovou stranu a S. Ganbátar za Mongolskou lidovou revoluční stranu. Nikdo z kandidátů nezískal v prvním kole většinu, tudíž se poprvé v historii Mongolska konalo kolo druhé. Ve druhém kole pak 7. července 2017 zvítězil s 55,15 % hlasů Ch. Battulga nad M. Enchboldem.

Přehled prezidentů:

1993 - 1997 - P. Ochirbat, 1997-2005 - N. Bagabandi, 2005-2009 - N. Enchbajar, 2009-2017 - Tsakhia Elbegdorj, 2017-současnost – Ch. Battulga.

1.2 Demografické tendence: Počet obyvatel, průměrný roční přírůstek, demografické složení (vč. národnosti, náboženských skupin)

- Počet obyvatel: 3,301 mil. obyvatel (prosinec 2019)
- Hustota obyvatelstva: 2,1 os./km², v Ulánbátaru 317,3 os./km², na venkově kolem 0,9 os./km²
- Podíl ekonomicky činného obyvatelstva v produktivním věku: 41,5 %
- Podíl městského obyvatelstva: 67,5 %

Průměrný roční přírůstek obyvatelstva:

- 2015: 2,2 %
- 2016: 2,1 %
- 2017: 1,86 %
- 2018: 1,91 %
- 2019: 1,9 %

Demografické složení obyvatelstva:

- Dle pohlaví: muži (49,1 %), ženy (50,9 %) - (prosinec 2018)
- Dle věku: 0-14 let (30,94 %), 15-59 let (63,41 %), nad 60 let (6,65 %) - (prosinec 2018)

Národnostní složení obyvatelstva:

- Mongolská etnika: 87,7 % chalchové (Khalkh – angl., Халх – mong.); 2,7 % durvúdové (Durvud – angl., Дөрвөд – mong.); 1,9 % bajadi (Bayad – angl., Баяд – mong.); 1,7 % burjati (Buryat – angl., Бурят – mong.); dále angl.: Dariganga, Darkhad, Khoton, Myangad, Uuld, Torguud, Tsaatan, Uriankhai, Uzemchin, Zakhchin.
- Nemongolská etnika: Kazaši (Kazakh – angl., Казах – mong.) – 5,9 %

Náboženské skupiny:

Mongolská společnost je poměrně tolerantní k různým náboženským vyznáním. Ústava z roku 1992 zaručuje svobodu vyznání jako základní lidské a občanské právo. Podle odhadů se k buddhismu kloní polovina obyvatelstva, z níž většina jej ani aktivně nepraktikuje, obecně jen sdílí buddhistickou filozofii a bez hlubší znalosti zachovává některé buddhistické rituály a tradice, 40 % obyvatel se považuje za ateisty či agnostiky. Od roku 1990 však výrazně vzrostl počet obyvatel, kteří se hlásí ke křesťanství, a to z původních několika desítek až stovek na cca 50 tisíc.

1.3 Základní makroekonomické ukazatele za posledních 5 let (nominální HDP/obyv., vývoj objemu HDP, míra inflace, míra nezaměstnanosti). Očekávaný vývoj v teritoriu s akcentem na ekonomickou sféru.

ukazatel	2015	2016	2017	2018	2019
HDP na obyvatele (USD)	3 898	3 866	3 900	4 017	4 133
Objem HDP (mil. USD)	11 735	11 112	11 430	12 225	13 637
Růst HDP (%)	2,4	1,0	5,1	6,9	5,1
Míra inflace (%)	6,6	1,1	4,6	8,1	5,2
Míra nezaměstnanosti (%)	8,7	8,6	9,0	6,9	8,1

Zdroj: Asian Development Bank

Rok 2019:

Mongolská ekonomika zaznamenala v roce 2019 řadu pozitivních výsledků. Především pokračoval silný růst HDP, skončil na 5,1 %. Přes veškeré proklamace i snahy o restrukturalizaci ekonomiky byl růst opětovně z převážné části tažen odvětvím těžebního průmyslu a exportem surovin, zejména uhlí. Byly to však právě suroviny, resp. propad ceny mědi, nižší obsah u těženého zlata v dole Oyu Tolgoi a pokles produkce uhlí v posledních měsících roku, které způsobily, že se nenaplnil původní odhad růstu 6,9 %. Významnou roli v ekonomice hrál i pokračující příliv zahraničních přímých investic. Vládní dluh dále mírně klesal, vzrostl vývoz, spotřeba i investice, zvýšily se čisté devizové rezervy o 20 % na 4,2 mld. USD, míra inflace poklesla ztelně, na 5,2 %. Jelikož přebytek obchodní bilance dosáhl i díky vyšším světovým cenám vyvážených surovin rekordních 1,4 mld. USD, dostala se platební bilance navzdory očekávání do mírného přebytku. Vzhledem k blížícím se volbám však rozpočtová bilance skončila oproti kladnému výsledku roku 2018 v deficitu okolo 5 % HDP.

Nedostatečná teritoriální i komoditní struktura mongolských ekonomických vazeb si žádá nové infrastrukturní projekty, exportně orientovanou zemědělskou produkci, využívání obnovitelných zdrojů energií, vyšší přidanou hodnotu v těžebním průmyslu, investice do vzdělávání a kvalifikace. Na další směřování země bude mít značný dopad i nově přijatá reforma ústavy, která vedle řady změn v politickém uspořádání země obsahuje i důležitou pasáž o využívání přírodních zdrojů, jež stanoví povinnost zahraničního investora hradit veškeré výdaje na průzkum a stavbu infrastruktury a zaručuje přitom mongolskému státu minimálně 51% podíl na zisku.

Rok 2020 je od samého počátku značně turbulentní. Již v lednu jej postihla pandemie onemocnění COVID-19, v jejímž důsledku se očekává **prudký pokles ekonomiky**. Roční růst HDP by měl dle předběžné prognózy ADB dosáhnout 2,1 % navzdory plánovaným 5,6 %. Situace by se měla zlepšit až v roce 2021, kdy je očekáván růst 4,6 %. Začátkem roku 2020 byla Čína, která je největším obchodním partnerem Mongolska (hlavní odběratel uhlí, na jehož exportu mongolská

ekonomika staví), jako první země světa postižena epidemií COVID. Mongolská vláda s Čínou obratem uzavřela 4630 km dlouhou hranici, zrušila pravidelné lety, přijala opatření proti šíření nemoci a zavedla striktní kontroly na hraničních přechodech. Ačkoliv Mongolsko zmrazilo do Číny dočasně vývozy uhlí a z Ruska dovozy PHM, což se projevilo v prvním čtvrtletí v propadu jeho exportu o 41,5 % a importu o 9,7 %, nedotkla se tato restriktivní opatření dovozu dalšího zboží. Export uhlí byl následně od poloviny března obnoven přes hraniční přechody Gashuunsukhait, Zamiin-Uud, Shiveekhuren a Khangai. V březnu se tak již do Číny podařilo vyvézt 90 000 tun uhlí. Pro další export uhlí, měděného koncentrátu a železné rudy byly poté otevřeny i další přechody Bichigt, Bayankhoshuu, Burgastai a Bulgan. Koncem března vláda zareagovala na očekávaný ekonomický útlum balíčkem stimulačních opatření na podporu ekonomiky jak fiskálního, tak monetárního charakteru, v navrhované hodnotě 1,8 mld. USD. Prioritou vlády je ochrana pracovního trhu a malých a středních podniků. 1,2 milionů zaměstnanců obdrží v následujících šesti měsících podporu z pěti fondů sociálního pojištění, 38 tisíc podniků získá daňovou úlevu z příjmů. Balíček na podporu mongolské ekonomiky bude hrazen z vlastních zdrojů a ze zdrojů mezinárodních organizací. Žádost o finanční podporu vláda opírá o prokázanou schopnost splácet 2,9 mld. USD dluh a dodržovat rozpočtovou kázeň.

Díky zmíněným opatřením mohlo být dle údajů ČSÚ za první dva měsíce 2020 v Mongolsku odbaveno české zboží v hodnotě přesahující 3 mil. USD. Data ukazují, že vývoz do Mongolska může logisticky pokračovat bezproblémově i přes opatření přijatá na hraničních přechodech (na pozemních mongolských přechodech je náklad dezinfikován, kamiony jsou z hraničních přechodů do místa vykládky doprovázeny policejními vozy, řidiči se obratem vrací zpět).

Kritickým momentem v roce 2020 je i ukončení Záchraného balíčku MMF, které může znamenat, že Mongolsko nebude od r. 2021 schopno splácet zahraniční dluh a nejspíš bude muset deklarovat prodlení se splácením.

Vláda sice provádí potřebné reformy bankovního sektoru, snaží se o vyjmutí Mongolska z šedé listiny FATF, avšak nově musí čelit i návrhu na znovuzařazení země na černou listinu Evropské komise. V květnu 2020 navrhla Evropská komise, aby Mongolsko bylo zařazeno na její černou listinu zemí, které představují vysoké riziko pro finanční systém EU, jelikož selhávají v účinné obraně proti praní špinavých peněz a financování terorismu. Banky a finanční instituce členských států zpřísní v souladu s právem EU kontrolu mongolských účtů, bude zřízen kontrolní orgán EU pro bankovní operace, zaváděny sankce a identifikovány podezřelé transakce. Mongolsko bude mít jen omezený případně žádný přístup k úvěrům. Ve stejném období navíc ratingová agentura Moody's snížila Mongolsku rating z B+(stabilní) na negativní. Její rozhodnutí odráží rostoucí zranitelnost Mongolska spojenou s prudkým poklesem příjmů z vývozu, a to v době, kdy je přístup k vnějšímu financování značně nejistý, což ohrožuje již tak nízkou přiměřenost devizových rezerv Mongolska. Navíc vláda bude muset žádat o více půjček kvůli potřebě financovat velký stimulační balíček na podporu ekonomiky v době COVID krize, což zvyšuje rizika likvidity. Pro další vývoj mongolské ekonomiky shledává Světová banka jako rizikovou i politickou nejistotu, resp. nadcházející volby a otázku ochoty nové vlády pokračovat v reformách finančního sektoru, klesající ceny komodit, zejména mědi a železné rudy (do ztráty se může dostat i největší mongolský důl Oyu Tolgoi), zařazení Mongolska na seznamy EU a FATF zemí nedostatečně bojujících s praním špinavých peněz, a konečně pokles ekonomického růstu v Číně, na níž je mongolská ekonomika závislá, z předpokládaných 5,9 na 4,2 %.

1.4 Veřejné finance, státní rozpočet - příjmy, výdaje, saldo za posledních 5 let

Státní rozpočet	2016	2017	2018	2019
Příjmy (v mld. MNT)	5 852,1	7 239,1	9 234,9	10 801,6
Výdaje (v mld. MNT)	9 519,9	8 981,0	9 222,9	11 429,4

Saldo (% HDP)	-5,4	-6,4	+0,15	-5
---------------	------	------	-------	----

Zdroj: Statistický úřad Mongolska

Od roku 2018 podporuje EU a Světová banka posílení mongolských veřejných financí a jejich správy, resp. vládní úsilí o zlepšení fiskální kázně, správy veřejných financí, posílení transparentnosti a odpovědnosti veřejné správy. Díky grantovému financování Evropské unie ve výši 4,8 milionu EUR je realizován projekt technické pomoci Ministerstvu financí, Rozpočtové radě a mongolskému Národnímu kontrolnímu úřadu v provádění prioritních opatření vládního strategického plánu pro správu veřejných financí na období 2018-2022.

V souvislosti s COVID 19 bude státní rozpočet v roce 2020 zatížen výdaji na stimulační opatření na podporu ekonomiky. Výdaje ve výši **1,8 mld. USD** půjdou od 1.4. na:

Osvobození všech fyzických a právnických osob od placení příspěvků na sociální pojištění po dobu šesti měsíců.

- Osvobození fyzických osob od platby daní z příjmu fyzických osob po dobu šesti měsíců.
- Osvobození právnických osob s příjmy nižšími než 540 tis. USD/rok od placení daní z příjmu právnických osob po dobu šesti měsíců.
- Po dobu 3 měsíců bude stát hradit za každého zaměstnance, jehož místo malé a střední firmy nezruší i přes problémy v podnikání a klesající příjmy, měsíční dotaci 72 USD.
- Vláda poskytne úvěr 108 mil. USD se zvýhodněným 3% úrokem místním zpracovatelům kašmíru na výkupy této komodity od pastevců. Cena kašmíru bude udržena v max. výši 36 USD, opatření bude mít pozitivní dopad na více než 233 tisíc pasteveckých rodin.
- Dětské přídatky budou po dobu 3 měsíců zvýšeny ze 7 na 11 USD.
- Maloobchodní cena PHM bude od 15.4. snížena o 0,1 USD.

Vláda na rozdíl od prezidenta Battulgy trvá na pokračování klíčových rozvojových projektů a na uskutečnění parlamentních voleb v červnu 2020. Udržení velkých projektů podle ní zamezí růstu nezaměstnanosti a předejde úpravám státního rozpočtu, cílem je neodkládat termín voleb. Ministr financí Khurelbaatar očekává zvýšení schodku rozpočtu v letošním roce o 99 mil. USD, balíček 1,8 mld. USD chce uvolňovat kapitálovými opatřeními ze státních fondů. Vláda se opírá o zkušenosti se splacením 2,9 mld. USD dluhu v posledních třech letech (splatnost do 2021) a prokázanou schopnost dodržovat rozpočtovou kázeň. Prioritou je ochrana pracovního trhu a malých a středních podniků. Opatření všeobecně necílí na 100 největších podniků v zemi, které by si ztráty měly pokrýt z vlastních prostředků. Celkem 1,2 mil. zaměstnanců obdrží v příštích šesti měsících podporu z pěti fondů sociálního pojištění (vláda předloží příslušné dodatky k zákonu o sociálním pojištění, zákoníku práce a daňovým zákonům). Přibližně 38 tisíc podniků získá daňovou úlevu z příjmů, 486 tisíc zaměstnanců každý měsíc 72 USD, po dobu 3 měsíců. Vláda navrhovanou částkou 1,8 mld. USD na ekonomický balíček nedisponuje, resp. 1,3 mld. USD musí získat ze zahraničních zdrojů.

1.5 Platební bilance (běžný, kapitálový, finanční účet), devizové rezervy (za posledních 5 let), veřejný dluh vůči HDP, zahraniční zadluženost, dluhová služba

V mil. USD	2015	2016	2017	2018	2019
Běžný účet	-948,5	-699,6	-1 155,4	-2 207	-1813
Kapitálový účet	115,7	90,7	77,6	92	116

Finanční účet	788,0	811,9	2 593,3	2 091	2 374
Devizové rezervy	1 323,1	1 296,3	1 234,5	3 541,6	4 348,6
Zahraniční zadluženost	21 603,0	24 264,0	27 493	27 911	30 677,8

Zdroj: Mongolská centrální banka

Hrubé rezervy ve výši cca 4,38 mld. USD nedosahují 100 % indexu ARA, kterým se posuzuje přiměřenost rezerv, a odrážejí velké závazky v zahraničí včetně drahých měnových swapových dohod s Čínou. Měnový swap mezi Mongolskou centrální bankou a Čínskou lidovou bankou by měl být prodloužen v srpnu 2020 a měl by umožnit výměnu úrokových plateb z CNY na MNT v hodnotě 2,2 mld. USD. Centrální Mongolbanka nicméně uvádí, že aktuální devizové rezervy ve výši 4,38 miliardy USD mohou po 9 měsících pokrýt potřebné dovozy, udržet stabilní směnný kurz a omezit růst cen. Banka v únoru 2020 nakoupila 952,6 kg zlata, jedná se o desetinásobné množství v meziročním porovnání. Do konce roku by se devizové rezervy měly zvýšit o 25 tun zlata nebo o 1,2 miliardy USD (bez započtení ostatních devizových příjmů). Jako pozitivní banka vnímá nižší cenu ropy, jelikož pohonné hmoty jsou hlavním dovozním artiklem v Mongolsku. Výrazný pokles směnného kurzu neočekává vzhledem k velkým zahraničním platbám v příštích letech.

1.6 Bankovní systém (hlavní banky a pojišťovny)

Přední ratingová agentura Moody's změnila v květnu 2020 Mongolsku rating B3 (stabilní) na negativní. Rozhodnutí snížit rating agentura vysvětluje rostoucí zranitelností Mongolska kvůli prudkému poklesu příjmů z vývozu v době, kdy je přístup k vnějšímu financování značně nejistý, což ohrožuje již tak nízkou přiměřenost devizových rezerv Mongolska. Navíc vláda bude muset žádat o více půjček kvůli potřebě financovat velký stimulační balíček na podporu ekonomiky v době COVID krize, což zvyšuje rizika likvidity.

Ukončení Záchranného balíčku MMF v roce 2020 může způsobit, že Mongolsko nebude od r. 2021 schopno splácet zahraniční dluh a bude muset deklarovat prodlení se splácením. Přestože mongolská vláda v průběhu roku 2019 v reakci na doporučení APG/FATF novelizovala zákon o boji s praním špinavých peněz a financováním terorismu, aby se vyhnula zařazení země na šedý seznam FATF, tj. na seznam zemí, které vykazují nedostatky v boji proti praní špinavých peněz a v boji proti financování terorismu, nepodařilo se jí to, Mongolsko se na seznam v říjnu 2019 zařadilo a reálně mu hrozí zastavení všech dolarových clearingových plateb.

V květnu 2020 zařadila Evropská komise Mongolsko na černou listinu zemí, které představují vysoké riziko pro finanční systém EU, jelikož selhávají v účinné obraně proti praní špinavých peněz a financování terorismu. Banky a finanční instituce členských států zpřísní v souladu s právem EU kontrolu mongolských účtů, bude zřízen kontrolní orgán EU pro bankovní operace, případně zaváděny sankce a identifikovány podezřelé transakce. Mongolsko bude mít jen omezený, případně žádný přístup k úvěrům.

Akumulovaná roční inflace dosáhla v únoru 2020 6,4 %. Pokud zůstane stabilní nabídka dovážených potravin a současně klesne domácí cena pohonných hmot díky poklesu světové ceny ropy, lze očekávat, že se utlumí poptávková inflace a sníží volatilita nabídkové/nákladové inflace. Ve snaze pomoci malým a středním podnikům snížila Mongolská centrální banka v dubnu referenční úrokovou sazbu o jeden procentní bod na 9 %. Termín splatnosti spotřebitelských úvěrů bude prodloužen až na 12 měsíců. Návrh zákona o úrokových sazbách podporuje malé a střední podniky a doporučuje maximální 18% roční zákonnou úrokovou sazbu u půjček do 100 milionů MNT, maximální 18% roční zákonnou úrokovou

sazbu uplatových úvěrů, maximální 12% roční zákonnou úrokovou sazbu u penzijních půjček, maximální 24% roční zákonnou sazbu u všech ostatních typů půjček. Úroková míra střednědobých úvěrů se v roce 2020 pohybuje okolo 17%. V případě angažmá zahraniční (evropské) banky, která poskytne mongolské bance zdroje k financování obchodního případu, je roční úroková míra cca 10-12% díky vysoké rizikové marži lokální banky.

Mimo tradiční bankovní systém v květnu 2011 zahájila činnost Mongolská rozvojová banka, která má sloužit k financování velkých infrastrukturních projektů a jejíž hospodaření je od r. 2015 již součástí kapitol státního rozpočtu.

V souladu s potřebami rozšířeného fondu (EFF) Mezinárodního měnového fondu byl v Mongolsku proveden komplexní audit bankovního systému. Přezkoumání kvality aktiv (posouzení finančního zdraví a odolnosti institucí) provedla PriceWaterhouseCoopers Česká republika, po auditu následovala rekapitalizace a restrukturalizace aktiv jednotlivých bank dle potřeby. Cílem přezkumu bylo posílení regulačního a dohledového rámce bankovního systému.

Hlavní banky a pojišťovny:

V současnosti je v Mongolsku 13 zaregistrovaných bank, z čehož 1 centrální a 12 komerčních. Mezi největší a nejúspěšnější patří Khan Bank, TDB, Golomt Bank a Khas Bank. Capital Bank byla kvůli vysoké míře nekvalitních půjček Centrální bankou v dubnu 2019 zrušena, aktiva převzala Khan Bank.

- Bank of Mongolia – centrální banka Mongolska
- Trade Development Bank (TDB)
- Golomt Bank
- Khan Bank
- Khas Bank
- State Bank
- Kapitron Bank
- Chinggis Khaan Bank
- Trans Bank
- Arig Bank
- Ulaanbaatar Bank
- Credit Bank of Mongolia
- Chorongo Oruultain Bank (český překlad: Národní investiční banka)

Pojišťovny (celkem 16), z nich nejvýznamnější:

- Pojišťovna „Mongol Daatgal“
- Pojišťovna „BODI“
- Pojišťovna „Nomin“
- Pojišťovna „Prime Daatgal“

Kancelář (representative office) zde má 6 zahraničních subjektů: ING Bank, která však v souvislosti se zařazením Mongolska na šedou listinu FATF zvažuje odchod, Standard Chartered Bank, Sumitomo Mitsui Banking Corporation, Bank of Tokyo Mitsubishi UFJ, Gazprom Bank a od ledna 2013 Bank of China.

1.7 Daňový systém

Daně jsou rozděleny na přímé a nepřímé (DPH, spotřební daň), státní a místní. Všeobecně platí, že mongolští rezidenti (FO i PO dle definice) odvádějí daně ze svých celosvětových příjmů, zatímco nerezidenti pouze z příjmů generovaných v

Mongolsku. Česká republika společně s dalšími 25 zeměmi má s Mongolskem uzavřenu Dohodu o zamezení dvojího zdanění (DTAs).

Daně z příjmů právnických osob (PO)

Daně z příjmů PO ošetřuje The Corporate Income Tax (CIT) law a jsou uplatňovány na:

stálé rezidentní daňové plátce

- ekonomické subjekty založené dle mongolských zákonů,
- zahraniční ekonomické subjekty s centrálou v Mongolsku.

nerezidentní daňové plátce v Mongolsku

- zahraniční ekonomické subjekty, které řídí své obchodní aktivity v Mongolsku prostřednictvím vlastního zastoupení (pobočka, továrna, obchod a služby, ropa a plyn, těžba přírodních zdrojů)
- zahraniční ekonomické subjekty, které získaly příjem na území Mongolska nebo ze zdroje v Mongolsku jinou formou než prostřednictvím zastoupení/kanceláře.

příbuznou stranu

- vlastní 20 nebo více procent akcií,
- má nárok na 20 nebo více procent z dividend a podílů,
- má právo rozhodovat o 20 nebo více % společnosti

ze svých zdrojů v Mongolsku jiným způsobem.

S novelizací tzv. Taxpayers' Registration Regulation z 12.6. 2013 mohou daňové úřady registrovat a vystavovat certifikáty daňového plátce pro „permanent establishment (PE)“. PE zahraničního právního subjektu je povinen se zaregistrovat jako daňový plátce do 30 dnů od zahájení aktivit v Mongolsku.

Zdanitelné příjmy PO u rezidentních plátců:

- příjmy z obchodních aktivit, prodeje práv, podílů, kurzových rozdílů, nájmu, prodeje movitého majetku – příjem 0-3 mld. MNT je zdaněn 10%, příjem přesahující 3 mld. MNT je zdaněn 300 mil. MNT+25 % z příjmu přesahujícího 3 mld. MNT
- příjmy z vlastnictví zdrojů – nájmy, royalties (poplatky v těžebním sektoru), dividendy a úroky – 10 %,
- příjmy z prodeje práv – 30 %

– příjmy ze sázek, loterie, erotických publikací, atp. – 40 %

– příjem z prodeje nemovitého majetku – 2 %.

Daň u nerezidentních plátců:

20% sazba se aplikuje na příjmy z dividend, úroku z úvěru a platbu za vystavení garance, příjmy z honorářů, prodaného zboží, poskytnutou práci a služby na území Mongolska, pronájem hmotných a nehmotných aktiv, v případě, že kancelář převede vlastní zisk do zahraničí.

Spotřební daň

Spotřební daň se platí z alkoholu, osobních automobilů, cigaret, tabáku, PHM a některého luxusního zboží. Zákon rovněž uvaluje daň na hrací zařízení.

Daň z nemovitého majetku: Sazba daně je v rozmezí 0,6% – 1% z hodnoty majetku a je placena ročně. Výše sazby závisí na lokalitě, účelu užití, tržní poptávce, apod.

Poplatek za znečišťování ovzduší (Air Pollution Payment): příslušný zákon vstoupil v platnost v červenci 2010, producenti surového uhlí, dovozci rozpouštědel či starších automobilů jsou předmětem daně (pozn.: od května 2019 platí v hlavním městě zákaz používání surového uhlí).

Daň z přidané hodnoty

DPH na zboží, služby a práce vyprodukované v Mongolsku a dovezené do Mongolska je jednotná ve výši 10 %. Zákon o DPH stanovuje nulovou sazbu daně a výjimky z platby daně. Plátcí daně – právnické i fyzické osoby – jsou povinni se registrovat pro účely DPH, jestliže jejich zdanitelný obrat přesahuje 10 mil. MNT. Pokud investice přesahuje 2 mil. USD, plátcí platí DPH za práce a služby poskytnuté v Mongolsku, zboží prodané v Mongolsku, zboží dovezené do Mongolska za účelem prodeje nebo použití a zboží vyvážené z Mongolska za účelem použití a spotřeby mimo území Mongolska.

Nulovou sazbu DPH mají následující položky: export zboží, mezinárodní dopravní služby, služby poskytované mimo území Mongolska, služby poskytované zahraničním občanům či právnickým osobám nepřítomným na území Mongolska během poskytnutí služby, domácím a mezinárodním leteckým společnostem provozujícím mezinárodní lety, státní medaile a mince mongolské produkce, export zpracované těžební produkce. Ačkoliv většina exportu není zdaněna, některé exporty jako uran, stříelné zbraně a některé nebezpečné a otravné chemické látky jsou zakázané.

Dále je od daně osvobozena celá řada produktů a služeb, např.: letouny a náhradní díly civilního letectví, zlato, výsledky vědeckého výzkumu, zpracované maso, mléko a mléčné produkty, zařízení a náhradní díly vyrobené a prodané v Mongolsku pro užití ve výrobních linkách malých a středních podniků, apod.

Daně z příjmů fyzických osob (FO)

Příjmy fyzických osob jsou zdaňovány plošnou 10% daní. Navrhované progresivní zdanění po demonstracích občanů na konci roku 2017 neprošlo.

Daně rezidentů klesly z 20 % na 15, s úrokem 10 %, odečet daní u prvních majitelů domácností vzrostl ze 3 na 6 mil. MNT.

Daňový kredit bude poskytnut u rozdílu mezi úroky na účtu za hypoteční úvěry a subvenčními úvěry.

Přehled daňových úprav:

- zavedení daně z příjmu fyzických osob u nerezidentů (platné od 1. 1. 2018) – ve 20% výši u příjmu z mongolského zdroje.
- zvýšení spotřební daně u alkoholu (platnost od 1. 1. 2018) – zvýšení o 10% v roce 2018, 5 % v roce 2019 a 5 % v roce 2020. Vyjádřeno v místní měně se u litru čistého alkoholu zakoupeného od výrobce zvýšila v roce 2018 daň z 1450 MNT na 1595 MNT a dále se v roce 2019 zvýší na 1670 MNT a v roce 2020 na 1740 MNT. Výše daně u spotřebního zboží je určena druhem a množstvím alkoholu, např. u vodky a likérů od 25 do 40 % alkoholu došlo ke zvýšení ze současných 5800 MNT na 6380 MNT v roce 2018, 6670 MNT v roce 2019 a 6960 MNT v roce 2020, u koňaku, whisky, rumu a ginu (25-40%) ke zvýšení ze současných 14500 MNT na 15950 MNT v roce 2018, 16700 MNT v roce 2019 a 17400 MNT v roce 2020. 1 litr vína pod 35 % alkoholu bude zdaněn místo původních 727 MNT 800 MNT v roce 2018, 835 MNT v roce 2019 a 870 MNT v roce 2020, daň u 1 litru piva vzroste ze současných 291 MNT na 320 MNT v roce 2018, 335 MNT v roce 2019 a 350 MNT v roce 2020.
- zvýšení spotřební daně u tabáku (platnost od 1. 1. 2018) – zvýšení o 10 % v roce 2018, 5 % v roce 2019 a 5 % v roce 2020. U 100 ks cigaret se současná daň 3482 MNT zvýšila na 3830 MNT v roce 2018, 4000 MNT v roce 2019 a 4180 MNT v roce 2020. 1 kg tabáku se zdaněním 2609 MNT v roce 2017, byl v následujících letech zdaněn 2870 MNT (2018), 3000 MNT (2019), resp. 3130 MNT (2020).
- zavedení cla u dováženého tabáku – (platnost od 1. 5. 2017) – po dohodě s WTO je zavedena maximální sazba této mezinárodní organizace, zvýšeno z původních 5 % na 20-30 % podle klasifikace
- zavedení spotřební daně u domácí produkce pohonných hmot (platné od 1. 1. 2018) – na 1 tunu je u benzínu s oktanovým číslem nižším než 90 zavedena daň 0-15 950 MNT, s číslem vyšším než 90 daň 17 400 MNT, u nafty 0-21 750 MNT. Tyto hodnoty platí pro celé období 2017-2020.
- úprava spotřební daně u dovážených vozů (platnost od 1. 5. 2017) – osvobození od daně se nadále nevztahuje na hybridní, LPG a elektrické vozy, je pouze možné vyžádat vrácení 50 % zaplacené daně. Výše daně je ovlivněna stářím a objemem vozu, může dosahovat u objemu 1-1,5L 725 tis. MNT u nového vozu a 8,7 mil. MNT u vozu 10 a více let starého. U obsahu 2,5-3,5 L 2,9 mil. MNT u nového vozu a 11,6 mil MNT u vozu 10 let starého. U obsahu 3,5-4,5L pak 6,5 mil. MNT u nového vozu a 15,255 mil MNT u vozu 10 let starého.
- zavedena srážková daň 10% z výnosů z úroků na spořicíh účtech (platné od 1. 5. 2017). Taktéž zavedena daň pro úroky na spořicíh účtech v zahraničí, zde od 1. 1. 2018 platná 10% daň z příjmů fyzických osob.
- zvýšení sazby pojistného na sociální zabezpečení (platné od 1. 1. 2018) – Povinné odvody zaměstnavatelů i zaměstnanců progresivně vzrostou na roční bázi v letech 2018-2020. Příspěvky na důchodové pojištění vzrostly v roce 2018 o 1 %, 2019 o 0,5 % a 2020 o 1 % u zaměstnavatele i u zaměstnance, tzn. celkově budou v letech 2018-2020 u zaměstnavatele činit 12-14 % v roce 2018, 12,5-14,5 % v roce 2019 a 13,5-15,5 % v roce 2020 a u zaměstnance 11 % v roce 2018, 11,5 % v roce 2019 a 12,5 % v roce 2020. V roce 2020 nebyla zvýšená sazba pojistného.

V případě pozdního zaplacení daně je třeba uhradit úrok kalkulovaný na denní bázi za období od splatnosti daně po termín jejího skutečného uhrazení. Pokud je soudně prokázáno vyhýbání se dani, může být tento trestný čin penalizován pokutou až do výše 48 mil MNT (cca 16 000 EUR), konfiskací majetku a vězením až do 3 let.

Daňové kontroly právnických osob jsou v Mongolsku prováděny v průměru každé 2-3 roky. Účetní a daňová dokumentace musí být firmami archivována za období posledních 5 let.

Daňové pobídky existují v rámci přijatého Investičního zákona z r. 2013 v oblasti zemědělství a těžebního průmyslu. Jedná se především o osvobození od daní, možnosti využití zrychlených odpisů pro daňové účely, přenesení daňové ztráty do dalších let (4 – 8 let) a odpočet nákladů na školení zaměstnanců ze zdanitelných příjmů.

Daňová přiznání mohou vyplnit plátcí daně, daňoví agenti nebo jejich zástupci; musí být podána v mongolštině (podpůrná dokumentace taktéž) v papírové podobě i elektronicky.

Mongolský daňový systém není jednoduchý a doporučuje se proto mít daňového poradce.

Ve shodě s aktualizovaným zněním Zákona o ropě a ropných produktech (Petroleum Law z 1.7.2014) se osvobozují od cla a DPH dovozy zařízení pro těžbu konvenční i nekonvenční ropy na dobu 5 let.

V Mongolsku působí Celní úřad, Daňový úřad, Státní registrační úřad a úřad pro duševní vlastnictví a Národní statistický výbor. V roce 2018 vzniklo centrum podpory pro investory Invest in Mongolia.

V roce 2018 předložil Parlament **návrh daňové reformy**, která upravuje Zákon o daních, Zákon o dani z příjmů právnických osob, Zákon o DPH, Zákon o dani z příjmů fyzických osob. **Balíček dodatků k daňovým zákonům byl schválen v březnu 2019** s platností od ledna 2020:

Změny v zákonu o daních:

Zavádí se jednoúrovňový systém Rady pro řešení daňových sporů, Rada může rozhodnout o pozastavení věci a nařídít finanční správu, aby případ znovu přezkoumala, jsou-li splněny určité podmínky.

Plátcí daně mohou požádat o prodloužení splatnosti, a to až o 2 roky.

Daňový dluh lze vymáhat s okamžitou platností, pokud je jeho výběr jakkoliv ohrožen. Při výběru může finanční správa vyvlastnit majetek, zmrazit bankovní účty a instruovat banky k převodu a úhradě daňového dluhu, rovněž může instruovat třetí stranu, k vymáhání daně může využít různé právní procedury.

Za nedodržení daňové povinnosti lze kromě splatných daní dlužníkovi uložit sankci ve výši 30 až 50%. Zavádí se pravidla proti daňovým únikům (GAAR) s cílem potlačit domnělé vyhýbání se platbám daní. GAAR je zákonný mechanismus k odepření daňových výhod plynoucích z transakcí nebo ujednání, u nichž lze předpokládat, že nemají jinou obchodní podstatu nebo účel než generování získaných daňových výhod. Zavedení pravidel pro stanovení převodních cen, povinné přílohy musí obsahovat všechny dokumenty k transakci, místní soubor, hlavní soubor, zprávu z každé země. Změny, jež podle požadavků OECD zamezují erozi daňového základu a přesouvání zisků (BEPS). Změny v zákonu o DPH - pro Domy a stavby: vstupní DPH je vrácena za 10 let ve stejné výši; pro Zařízení/těžbu: vstupní DPH je vrácena za 5 let ve stejné výši, pro Ostatní kapitálová aktiva: vstupní DPH je vrácena ve stejném roce, ve kterém společnost aktivum získala. Vrácení DPH z úroků z úvěru je pro výjimky platné i u úroků z korporátních půjček.

Změny v zákonu o dani z příjmů právnických osob

Příjmy z obchodních aktivit, prodeje práv, podílů, kurzových rozdílů, nájmu, prodeje movitého majetku u příjmů 0-6 mld MNT) jsou zdaněny 10 %, u příjmů přesahujících 6 mld. MNT 25 %, příjmy do 300 mil MNT ročně 1%, příjmy z prodeje práv 10 %. Příjem investičního fondu není nadále osvobozen od daně. Firmy, které provozují činnosti v oblasti: zemědělské výroby, potravinářské výroby, výroby oblečení a tkaných věcí, výroby stavebního materiálu, a jejich příjmy nepřesahují 1,5 mld. MNT, získají 90 % daňovou úlevu po neomezenou dobu, daňová úleva se vztahuje nově i na průzkum, těžbu, používání, přepravu a prodej nerostných surovin a radioaktivních látek, výrobu a import alkoholických nápojů a cigaret, pěstování tabákových rostlin, výrobu produktů ze zemního oleje, import pohonných hmot, velkoobchodní a maloobchodní prodej, průzkum nalezišť zemního oleje, těžbu a jeho prodej.

Odpisy z příjmu lze realizovat po dobu čtyř po sobě jdoucích let.

Odpisy:

Základní jmění	Dle původního zákonného znění	novelizace
Stavba a domy	40	25 (v případě důlního sektoru zůstává 40 let)
Auto, zařízení, technika,	10	10
počítače a jejich náhradní díly součástky	3	2
Nehmotný majetek s neurčitou dobou použití	10	10
Nehmotný majetek s určitou dobou použití (patří k nim průzkumné a těžební licence nerostných surovin)	Podle doby platnosti licence	Podle doby platnosti licence
Ostatní základní majetek	10	10

Daňové přiznání:

	Dle původního zákonného znění	novelizace
Daňové přiznání	Každé čtvrtletí, nezávislé od míry příjmu	Pod 6 mld. MNT ročně – 2x ročně Nad 6 mld. MNT – 4x ročně
Rezidentní daňový poplatník		Dle nového zákona se zahraniční právnické osoby považují za rezidentní daňové poplatníky případě splnění 3 podmínek : <ul style="list-style-type: none"> • 50 % a více akcionářů (nebo jejich zástupců) žije v Mongolsku • 50 a více % zasedání akcionářů se konalo v Mongolsku v posledních 4 letech • finanční a účetní doklady jsou ukládány v Mongolsku • 25 % a více členů či jejich zástupců, předseda představenstva žije v Mongolsku • Ne méně než 60% z celkového příjmu je z mongolského zdroje

Změny v zákonu o dani z příjmu fyzických osob

Daňový poplatník, rezident v Mongolsku je: 1. Fyzická osoba, která má bydliště v Mongolsku po dobu 183 nebo více dní v daném po sobě jdoucím 12 měsíčním období. 2. příjmy z mongolských zdrojů představují více než 50% z jeho celosvětového příjmu. Rezident podléhá dani ze svého celosvětového příjmu, zatímco nerezident pouze z příjmu z mongolského zdroje. Zákon usnadňuje systém daní placených v zahraničí, s cílem snížit daňové zatížení daňových poplatníků. Daň zaplacená v zahraničí je zahrnuta do základu odpočitatelné daně. Došlo k úpravě kategorie a definice zdanitelného příjmu, byly přijaty mezinárodní standardy pro platy, odměny, pobídky a podobné příjmy ze zaměstnání, nepřímé příjmy a příjmy pocházející z Mongolska. Přijata jsou pravidla pro zdroje příjmů nerezidentů. Definice „příjmu pocházejícího z Mongolska“ zahrnuje všechny typy příjmů stanovené zákonem. Zahraniční daňové úlevy jsou platné podle národního zákona o dani z příjmů fyzických osob bez ohledu na uzavřené daňové smlouvy. Díky zavedení daňových úlev a osvobození od daně, bude daňovým poplatníkům daň po jejím zaplacení vrácena, což je bude vést k větší odpovědnosti a de facto dojde ke zvýšení daňových výhod.

2. Zahraniční obchod a investice

Mongolská ekonomika je jednostranně orientovaná na těžbu a vývoz nerostných surovin, je citlivá na výkyvy cen surovin na světových trzích a výkyvy výkonnosti ekonomik sousedních zemí (Číny a Ruska). Uhlí je hlavní položkou mongolských vývozů. Export uhlí vzrostl v roce 2019 o 288,1 mil. USD. Celkový obrat zahraničního obchodu meziročně (2018/2019) vzrostl o 860,6 mil. USD (6.7 %), z toho vývozy o 608 mil. USD (8.7 %), dovozy o 252,6 mil. USD (4.3 %). Z Mongolska bylo vyvezeno 36,5 mil. tun uhlí. Vývozy surovin, textilních výrobků, kamenů a drahých kovů se na celkovém exportu podílely 94.9 %. Dovážely se hlavně surovinové produkty, stroje, vybavení, elektrické spotřebiče, vozy a jejich součásti a potraviny (77,7%).

Mongolská vláda se snaží o diverzifikaci ekonomiky, cílí na zvýšení exportu zboží s vyšší přidanou hodnotou. Americkému Kongresu byl předložen „Mongolian Third Neighbour Trade Act, jenž by umožnil vývoz mongolských textilních výrobků, zejména kašmíru, do USA bez daně. Podporován je vývoz masa a masných výrobků.

Mongolsko jako nízkopříjmová ekonomika je příjemcem v evropsko-unijním systému GSP+, který jej opravňuje vyvážet zboží do zemí Evropské unie bez cel (6200 zbožových položek).

V souvislosti s pandemií COVID 19 přijala mongolská vláda koncem března 2020 balíček stimulačních opatření na podporu ekonomiky jak fiskálního, tak monetárního charakteru v navrhované hodnotě 1,8 mld. USD. Prioritou vlády je ochrana pracovního trhu a malých a středních podniků. 1,2 milionů zaměstnanců obdrží v následujících šesti měsících podporu z pěti fondů sociálního pojištění, 38 tisíc podniků získá daňovou úlevu z příjmů. Díky zmíněným opatřením mohlo být dle údajů ČSÚ za první tři měsíce 2020 v Mongolsku odbaveno české zboží v hodnotě přesahující 3 mil. USD, vývoz dosáhl stejné hodnoty jako v loňském roce. Data ukazují, že vývoz do Mongolska může logisticky pokračovat bezproblémově i přes opatření přijatá na hraničních přechodech (na pozemních mongolských přechodech je náklad dezinfikován, kamiony jsou z hraničních přechodů do místa vykládky doprovázeny policejními vozy, řidiči se obratem vrací zpět).

Podkapitoly:

- 2.1. [Obchodní bilance za posledních 5 let – vývoz, dovoz, saldo](#)
- 2.2. [Teritoriální struktura – postavení v \(k\) EU](#)
- 2.3. [Komoditní struktura](#)
- 2.4. [Zóny volného obchodu \(VT parky, investiční zóny\)](#)
- 2.5. [Investice - přímé zahraniční investice v teritoriu \(odvětvová a teritoriální struktura\)](#)
- 2.6. [Investice - podmínky vstupu zahraničního kapitálu \(omezení, pobídky pro investory\)](#)

2.1 Obchodní bilance za posledních 5 let – vývoz, dovoz, saldo

V mil. USD	2015	2016	2017	2018	2019
Obrat	8 466,6	8 275,32	10 536,2	12 886,8	13 747,1
Vývoz	4 669,5	4 917,3	6 200,7	7 011,8	7 619,7
Dovoz	3 797,2	3 357,9	4 335,5	5 875,0	6 127,4
Saldo	872,3	1 559,4	1 865,2	1 136,7	1 492,3

Zdroj: Mongolský statistický úřad

Celkový obrat zahraničního obchodu vzrostl v meziročním porovnání (2018/2019) o 860,6 mil USD (6,7 %), z toho vývozy o 608 mil. USD (8,7 %), dovozy o 252,6 mil USD (4,3 %). V roce 2019 obchodovalo Mongolsko dle údajů mongolského statistického úřadu se 154 zeměmi světa, se kterými dosáhlo celkové obchodní výměny v hodnotě 13 747,1 mil. USD. Export činil 7 619,7 mil. USD, import 6 127,4 mil. USD, konečné saldo obchodní bilance +1 492,3 mil. USD. Klíčovým partnerem zůstává pro mongolský vývoz ČLR, má téměř 90% podíl na celkovém exportu (88,8 %), následuje Velká Británie (3,8 %), Singapur (2 %), RF (0,9 %) a dalších cca 70 zemí. Do České republiky bylo dle mongolských statistik v roce 2019 vyvezeno zboží v hodnotě 134,8 tis. USD (data ČSÚ registrují zboží v hodnotě 623 tis. USD).

Ve stejném roce dovezlo Mongolsko zboží z více než 150 zemí. Rozhodující podíl měly dovozy z ČLR (33,2 %) a RF (28,2%). Následovalo Japonsko (9,6 %), USA (4,7 %), Korejská republika (4,3 %) a SRN (3,1 %). Z České republiky bylo dle mongolských statistik dovezeno zboží v hodnotě 9,64 mil. USD (dle dat ČSÚ zboží v hodnotě necelých 19 mil. USD).

2.2 Teritoriální struktura – postavení v (k) EU

Evropská unie je po Číně a Rusku třetím největším obchodním partnerem Mongolska s celkovým obchodním obratem 949 mil. USD v roce 2019. Dovozy mongolského zboží do členských států EU se ve sledovaném období propadly na 362,5 mil. USD, evropské vývozy vzrostly na 586, 5 mil. USD. Dle mongolského celního úřadu vyvezlo do Mongolska v roce 2019 zboží v hodnotě 188,8 mil. USD Německo, 64,4 mil. USD Polsko, 60 mil. USD Itálie, 42 mil. USD Švédsko, 37,3 mil. USD Francie, 34,5 mil. USD Rakousko, 30,9 mil. USD Velká Británie, 17,3 mil. USD Finsko, 17,2 mil. USD Španělsko, 16,9 mil. USD Slovinsko, 14,8 mil. USD Nizozemsko, 9,7 mil. USD Maďarsko a 9,6 mil. USD Česká republika. České statistiky se liší a vykazují hodnotu českého exportu do Mongolska ve výši 19 mil. USD.

V opačném směru, tj. do zemí EU z Mongolska směřovalo nejvíce zboží do Velké Británie (291 mil. USD), Itálie (45,2 mil. USD), Německa (13,4 mil. USD), Francie (5,0 mil. USD), Rakouska (3,6 mil. USD) a Nizozemska (0,7 mil. USD). Z Mongolska se do ČR vyvezlo zboží v hodnotě 134,8 tis. USD. České statistiky registrují hodnotu pohybu zboží přes hranice 623 tis. USD.

2.3 Komoditní struktura

Klíčové skupiny komodit	Export (tis. USD)	Import (tis. USD)
Potraviny	61 856,4	444 305,9
Živočišné a rostlinné tuky a oleje	654,9	28 679,7
Živá hospodářská zvířata, živočišná produkce	97 610,5	76 806,8
Rostlinná produkce	12 463,3	90 725,2
Nerostné suroviny	6 377 468,7	1 372 298,0

Chemikálie a chemické výrobky	2 260,5	365 835,7
Plasty, guma a výrobky z nich	1 280,9	260 252,4
Surové a zpracované kůže, kožešiny a výrobky z nich	14 119,8	7 088,2
Dřevo a výrobky ze dřeva	604,1	43 504,8
Celulóza, papír a karton, výrobky z papíru	43,2	56 413,5
Textil a textilní výrobky	434 672,3	84 986,3
Obuv, pokrývky hlavy, výrobky z peří	2 543,9	19 859,1
Cement, azbest, sklo a výrobky ze skla	138,7	142 861,1
Cenné kovy, drahé kameny, šperky	419 075,8	2 092,2
Základní kovy a výrobky z nich	77 892,9	541 950,9
Optické přístroje, měřidla, nemocniční a hudební nástroje	1 253,0	89 803,7
Stroje, elektropřístroje, spotřebiče, TV a náhradní díly	34 794,7	1 240 679,2
Dopravní prostředky, náhradní díly	78 602,3	1 163 725,8

Zdroj: Mongolský celní úřad

Komoditní struktura mongolského vývozu je stabilně nejvíce orientovaná na vývoz minerálů. V roce 2019 se nerostné suroviny na celkovém vývozu podílely 83,7 % (převážně uhlí, měď), textil a textilní výrobky 5,5 %, kameny, vzácné kovy a šperky 5,4 %, živá zvířata, maso a výrobky živočišného původu 1,3 %, rostlinné produkty 0,2 %.

Hlavní dovozní komoditou jsou ropné produkty, stroje a zařízení, dopravní zařízení, kotle a bojler, elektrická zařízení, potravinářské výrobky, léky, plastové produkty a chemikálie.

2.4 Zóny volného obchodu (VT parky, investiční zóny)

Mongolsko má tři zóny volného obchodu, z toho dvě na hlavních hraničních přechodech při transmongolské magistrále: s RF v Altanbulagu, na hraničním přechodu s ČLR v Zamiin Uud. Třetím místem je Tsagaan nuur. Zóny upravuje Zákon o zónách volného obchodu Mongolska z roku 2015. Zóna "Altanbulag", která se nachází 335 km severně od Ulánbátaru, byla oficiálně otevřena dne 22. 6. 2014. Její plocha je 500 hektarů. Sousedí s ruským přechodem Khiagt border port. Zóna Zamiin Uud sousedí s hraničním městem Zamyn Uud v Dornogobi. Je vzdálena 780 km od Ulánbátaru, 230 km od Sainshandu, 8 km od čínského města Erlian. Rozkládá se na 900 hektarech, resp. 9 km². Tsagaan nuur je na severozápadě Mongolska, 1700 km od Ulánbátaru, 65 km od of Bayan-Ulgii, 28 km od ruského přechodu. Zónu s rozlohou 708,4 hektarů protíná Euro-Asijská mezinárodní dálnice AN-32.

V zónách volného obchodu jsou stanoveny speciální podmínky pro nábor zahraniční pracovní síly, uplatňovány daňové pobídky pro: maloobchod, turismus, hotelový management (poplatek za pozemek, 100 % osvobození prvních pět let, 50 % další tři roky), infrastrukturu a stavebnictví, energetiku, topení, kabelovou síť, dodávky pitné vody, čištění vody, železnici, letiště, silnice (poplatek za pozemek, 100% osvobození prvních deset let, pro projekty v min. výši 500 tis. USD daňová pobídka z příjmu odpovídající 50% celkové investice), pro společnosti, které investovaly min. 300 tis. USD do rozvoje skladů, hotelů, turistických center, továren s výrobou zboží, které je jinak dováženo (daňová pobídka z příjmu odpovídající 50 % celkové investice).

2.5 Investice - přímé zahraniční investice v teritoriu (odvětvová a teritoriální struktura)

V Mongolsku je zastoupeno více než 14 684 zahraničních společností ze 120 zemí. Celková výše kumulovaných zahraničních investic v letech 2010-2019 činila 22 311,9 mil. USD, FDI v roce 2018 vzrostla o 0,744 mld. USD. Přímé zahraniční investice jsou motorem mongolského hospodářského růstu, jejich objem značně závisí na cenách komodit. Toky přímých zahraničních investic do Mongolska dosáhly v roce 2019 744 mil. USD, v meziročním porovnání poklesly zejména díky zvýšeným nákladům a zpoždění druhé fáze investice v dole Oyu Tolgoi. Australská těžební společnost Rio Tinto dokončila v Oyu Tolgoi v listopadu 2019 stavbu šachty 2. Produkce by se díky tomu měla do roku 2025 zvýšit ze stávajících 120-150 000 tun na 560 000 tun. 66% vlastníkem Oyu Tolgoi LLC je Turquoise Hill Resources - kanadská společnost, která nepřímo vlastní Rio Tinto a důl Oyu Tolgoi, 34% vlastníkem je pak mongolská vláda.

Světová banka pomohla Mongolsku s aplikací mezinárodních standardů u těžebních investičních plánů. Pomoc nazvaná Projekt podpory investic do důlní infrastruktury (MINIS) byla dokončena v prosinci 2019.

Mongolsko také staví svou první ropnou rafinérii, která by měla být uvedena do provozu do roku 2022. Projekt získal finanční a technickou pomoc z Indie v říjnu 2019.

Hlavními investičními partnery Mongolska jsou Čína, Kanada, Rusko, Velká Británie a Spojené státy americké. Sektory přitahující nejvíce zahraničních investic jsou těžba, ropa a stavebnictví.

Mongolsko zastává 81. místo na seznamu snadného podnikání (Doing Business 2020) Světové banky, ve srovnání s předchozím rokem ztrácí 7 bodů. Země dosáhla určitého pokroku, pokud jde o řešení platební neschopnosti, nicméně zaostává ve zlepšování podnikatelského prostředí. Nestabilita hospodářských politik a předpisů, geografická izolace, korupce a neefektivní dopravní systém znamejí pro přímé zahraniční investice významné překážky. Mongolská vláda zahájila program na zlepšení právního rámce země s cílem toky přímých zahraničních investic podpořit. Zrušila zejména moratorium na nové licence na průzkum nerostů a prodloužila maximální dobu platnosti licencí na průzkum z 9 na 12 let. FDI jsou otevřena všechna odvětví mongolské ekonomiky, včetně surovin, chovu hospodářských zvířat a mnoha dalších

odvětví s vysokým rozvojovým potenciálem (těžba, zpracování potravin, telekomunikace, cestovní ruch).

2.6 Investice - podmínky vstupu zahraničního kapitálu (omezení, pobídky pro investory)

Mongolsko ztratilo 7 bodů na indexu snadného podnikání (Doing Business 2020) Skupiny Světové banky a obsadilo 81. místo ze 190 ekonomik. V rámci ochrany investorů dosahuje index transparentnosti transakcí 6,0, index manažerské odpovědnosti 8,0, index vlivu akcionářů 8,0 (pro porovnání německé hodnoty činí 5, 5, 5). V ochraně investorů obsadilo v roce 2019 33. místo, ve snadném podnikání 87. místo, v registraci majetku 49. místo, v dostupnosti úvěrování 22. místo a v placení daní 61. místo. Mongolsko má uzavřenu Dohodu o podpoře a ochraně zahraničních investic se 43 zeměmi a Dohodu o zamezení dvojímu zdanění se 26 zeměmi. Rovněž je členem Soulské úmluvy o zřízení mnohostranné agentury pro investiční záruky a Washingtonské úmluvy o vypořádání investičních sporů.

Ratingová agentura **Moody's** snížila v květnu 2020 Mongolsku rating z B+ stabilní na negativní. Její rozhodnutí odráží rostoucí zranitelnost Mongolska spojenou s prudkým poklesem příjmů z vývozu, a to v době, kdy je přístup k vnějšímu financování značně nejistý, což ohrožuje již tak nízkou přiměřenost devizových rezerv Mongolska. Navíc vláda bude muset žádat o více půjček kvůli potřebě financovat velký stimulační balíček na podporu ekonomiky v době COVID krize, což zvyšuje rizika likvidity.

Investiční zákon (2013)

Zákon upravuje aktivity domácích i zahraničních investorů. Investiční pobídky, jenž jsou součástí zákona, se dělí na daňové a nedaňové. Daňové pobídky – jedná se především o osvobození od daní, možnosti využití zrychlených odpisů pro daňové účely, přenesení daňové ztráty do dalších let (4 – 8 let) a odpočet nákladů na školení zaměstnanců ze zdanitelných příjmů. Nedaňové pobídky – prodloužení práv k držení půdy, pobídky pro provozování činnosti ve svobodných ekonomických zónách, zvýšení kvóty pro zaměstnávání zahraničních zaměstnanců, zjednodušení vízových náležitostí.

Zákon zavedl „Stabilizační certifikát“ s cílem nastolit stabilnější daňové prostředí v Mongolsku. Investorovi držícímu certifikát je umožněno stabilizovat (ukotvit) výši sazeb na 5-18 let (dle výše investice, sektoru a lokality investice) u těchto daní a poplatků: z příjmu právnických osob, DPH, cel a daní z nerostných surovin (royalty). Zákon rovněž stanoví, že zahraniční přímé nebo nepřímé vlastnictví vyšší než 50 % určuje, že se jedná o zahraniční subjekt.

Neoficiální překlad Investičního zákona v anglickém jazyce naleznete na [internetových stránkách ZÚ Ulánbátar](#) (na spodním okraji stránky).

Koncesní zákon (2010)

Upravuje náležitosti související s organizováním výběrového řízení k udělování koncesí investorům ve vztahu k majetku státu a municipalit, koncesní smlouvy a řešení sporů. PPP strategie (public private partnership) má za cíl přilákat a podporovat zavádění projektů prioritních pro vládu, zintenzivnit růst ekonomiky závislé na soukromých prostředcích a technologiích, liberalizovat ekonomiku větším zapojením soukromého sektoru do vládní investiční politiky a strategie. V roce 2013 byla vládou schválena Rezoluce 317 „Seznam koncesí/PPP projektů“. Koncese jsou stanoveny pro projekty v infrastruktuře a stavebnictví, silniční projekty, letištní, energetické, environmentální, vzdělávací, zdravotnické, umělecké, turistické, železniční.

Invest in Mongolia One Stop Service Center pro investory

Centrum nabízí od roku 2018 v Ulánbátaru investorům služby a informace o investičním prostředí a příležitostech na trhu, o investičním právním rámci, daňových a nedaňových pobídkách, registraci společnosti, vydávání víz, daňové registraci, sociálním pojištění. Kontaktní adresa je: National Development Agency, Invest in Mongolia One Stop Service Center, United Nations Street 5/1, Ulaanbaatar 15160 Mongolsko, telefon: +976 77001717, e-mail: ossc@investmongolia.com.

3. Vztahy země s EU

Viz podkapitoly 3.1 až 3.3

Podkapitoly:

- 3.1. Zastoupení EU v zemi
- 3.2. Obchodní vztahy země s EU
- 3.3. Poskytování rozvojových fondů a nástrojů EU

3.1 Zastoupení EU v zemi

EU navázala s Mongolskem bilaterální vztahy v roce 1989. Evropská unie byla v Mongolsku zastoupena od května 1991 Delegací EU v Pekingu na úrovni nerezidentní diplomatické mise. Dne 24. 7. 2017 bylo v Bruselu rozhodnuto o otevření samostatné Delegace EU v Ulánbátaru. Od 2. 11. 2017 ji vedl CDA a.i. Marco Ferri. Dne 28. 5. 2018 se funkce rezidentního velvyslance Evropské unie v Mongolsku ujal rumunský diplomat Traian Laurentiu Hristea.

K milníkům vzájemné spolupráce patří schůzky představitelů EU a Mongolska na nejvyšší úrovni, Smíšený výbor EU-Mongolsko pořádaný v Bruselu v prosinci 2015, podpora Mongolska ze strany EU v době, kdy hostilo Summit ASEM (červenec 2016), zasedání Smíšeného výboru EU-Mongolsko ve dnech 27.- 30. března 2017 v Ulánbátaru společně s historicky prvním EU-Mongolsko Lidsko-právním dialogem. Druhé zasedání Smíšeného výboru EU-Mongolsko se konalo 23. dubna 2018 v Bruselu. Mongolské straně byl v této souvislosti zaslán „GSP + Scorecard“, kde EU předložila výčet nedostatků v plnění úmluv 27 GSP+ a mongolská strana měla deadline na odpověď do 30. června 2018, který splnila. Dne 20. 9. 2018 proběhlo v Ulánbátaru 12. meziparlamentní zasedání mezi Evropskou unií a Mongolskem. Schůzky se zúčastnili členové parlamentní skupiny přátel Velkého Státního Churalu a několik členů Evropského Parlamentu. Skupinu EU vedla vedoucí EU delegace pro Centrální Asii Iveta Grigule-Peterse a hlavním bodem jednání byla politická situace v Mongolsku a dodržování lidských práv.

Ze strany Mongolska je zájem o bezvízový styk s EU. Mongolsko sice hodně pokročilo, ale právě politická nestabilita a dodržování lidských práv jsou důvodem, proč bezvízový styk ještě není zaveden. Spolupráce se zaměří na rozšíření obchodní výměny a podporu mongolského exportu do EU v rámci uzavřené Dohody o partnerství a spolupráci.

Ve dnech 11. - 13. 11.2018 navštívil Ulánbátar komisař EU pro rozvojovou spolupráci Neven Mimica. Jednal s prezidentem, ministrem zahraničních věcí, ministrem financí a ministrem práce a sociálních věcí. Tématem byly evropské rozvojové projekty pro následné období.

Mongolsko bylo od 1.1.2016 na období 2016-2018 zastoupeno v Radě OSN pro lidská práva. V roce 2015 se Mongolsko zúčastnilo II. Universal Periodic Review a zavázalo se ke splnění 150 doporučení v oblasti lidských práv. V květnu 2018 byla vydána průběžná zpráva (Mid-term report) o naplňování či splnění těchto doporučení. Splnění závazků II. Universal Period Review mělo být pro jednávání na začátku května 2020, kvůli COVID-19, odloženo na listopad 2020.

Smlouva o partnerství a spolupráci (PCA) je platná od 1. listopadu 2017 (navázala na předchozí Dohodu z roku 2013). EU na období 2014 – 2020 zdvojnásobila rozpočet na poskytování rozvojové pomoci Mongolsku až na 65 mil. EUR. Na období 2020 – 2025 bude tato částka navýšena ještě o rozpočet na blendingové operace. ZÚ ČR se snaží, aby byly zúročeny výsledky české ZRS, zejména ve spolupráci s DEU Ulánbátar. Aktivně se snaží podpořit i vstup komerčních subjektů do připravovaných projektů v rámci společného programování na roky 2021 – 2025.

Český občan Ing. Tomáš Bravenec, dlouhodobě žijící v Mongolsku, se na podzim roku 2019 stal prvním šéfem Evropské obchodní komory v Mongolsku.

ČR na 185. zasedání DCI (Development Cooperation Instrument) dne 20.11.2019 podpořila uvolnění 50,8 mil. EUR z rozpočtu EU za účelem přímé rozpočtové podpory Mongolska v oblasti reformy zaměstnanosti a reformy PFM (Public finance management). Z celkové částky je 7,8 mil. EUR určeno na projekty technické asistence.

V rámci reformy zaměstnanosti v Mongolsku (projekt SECIM) byla na podzim roku 2019 vyslána početná skupina mongolských úředníků do ČR na školení vedené Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR. Školení bylo velmi úspěšné a MPSV ČR, DEU a Ministerstvo práce a sociální ochrany budou spolupracovat na společném projektu technické asistence od roku 2020. Ministerstvo financí ČR, které již 5 let pořádá školení pro pracovníky MZV a MF Mongolska a Think Tankem pro Land Locked Developing Countries, (LLDCs) zaměřené na reformy správy veřejných financí, se uchází o větší projekt pod hlavičkou EU. ZÚ Ulánbátar zajišťuje jednání s DEU a příslušnými institucemi. Existují různé společné programy a projekty, které podporují rozvoj Mongolska, zlepšení mongolských norem a regulačního rámce, posilování technického a odborného vzdělávání a dodržování lidských práv. Mongolská vláda má zájem na implementaci evropských norem a standardů. ZÚ Ulánbátar v současné době jedná s EU-TRAM a MASM (Mongolian Agency for Standard and Metrology) o možnosti zapojení českých expertů z ÚNMZ (Ústav pro normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví) do projektů EU týkajících se zavádění ISO standardů v Mongolsku. EU podporuje mongolské snahy o vytvoření funkčního podnikatelského prostředí, o diverzifikaci výroby a zlepšení kvality výrobků. Cílem je dodat mongolské produkci přidanou hodnotu a napomoci ke zvýšení její konkurenceschopnosti.

Mongolsko je coby nižší-středně příjmová ekonomika s HDP na hlavu 4097USD (2018) od roku 2006 příjemcem Všeobecného preferenčního systému – zvláštního pobídkového režimu pro udržitelný rozvoj a výkonnou státní správu (GSP+). GSP+ umožňuje prakticky bezcelní vstup 6200 celních položek na evropskou unijní trh. Limit GSP+ činí 6,5 mld. EUR. Umožnění využívání režimu GSP+ má však i druhou stranu mince, což jsou podmínky EU spojené s dodržováním lidských práv a svobod stanovených v Universal Periodic Review Mongolia z roku 2015, se kterými se Mongolsko musí postupně vypořádat.

K vyhodnocení II. UPR dojde v listopadu 2020.

Mongolsko je také částečným příjemcem grantu, který EK v roce 2015 přidělila Mezinárodní organizaci práce (ILO) na dvouletý pilotní program na posílení kapacity veřejné správy, aby mohla dostát svým povinnostem vyplývajících z konvencí ILO, jakožto fundamentálních pracovních principů a práv. Asistence Mongolsku spočívá v technické pomoci, workshopech, školeních a zvyšování všeobecného povědomí. Delegace ILO navštívila Mongolsko v květnu 2018 a vzhledem k relativně uspokojivému vývoji bude nadále Mongolsko podporovat.

V Mongolsku rovněž od roku 2006 působí Evropská banka pro obnovu a rozvoj (EBRD), což přispělo nemalým dílem k růstu ekonomické spolupráce mezi evropskými zeměmi a Mongolskem. V Mongolsku je z EU zastoupeno na úrovni rezidentního velvyslanectví 7 ČS:

Adresy rezidentních diplomatických misí členských států EU v Mongolsku:

- Česká republika: Embassy Street 9, Ulaanbaatar
- Spolková republika Německo: Baga Toiruu-2, Negdsen Undestnii Gudamj 16, 14201 Ulaanbaatar
- Francie: Peace avenue 3, 1st District, Ulaanbaatar
- Velká Británie: Peace Avenue 30, Ulaanbaatar 13381
- Maďarsko: Blue Mon Building, 6th floor, Sambuu Street, Ulaanbaatar
- Bulharsko: Embassy Street 8, Ulaanbaatar
- Itálie: Jamiyan gun str. 9, ICC Tower, 14th floor, Ulaanbaatar

Delegace EU – Jamiyan gun str. 9, ICC Tower, 14th floor, Ulaanbaatar

3.2 Obchodní vztahy země s EU

V tis. USD	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Obrat	982 019	776 152	1 018 873	1 199 252	828 710,3	949 092,1
Vývoz (EU)	478 509	372 601	373 305	472 089	575 751,5	586 541,3
Dovoz (EU)	503 510	403 551	645 568	727 163	252 958,8	362 550,8
Saldo	-25 001	-30 950	-272 263	-255 074	322 792,7	223 990,5

Zdroj: Mongolský statistický úřad

V roce 2019 dosáhl podle mongolských statistik obrat zahraničního obchodu Mongolska s Evropskou unií 949,0 mil. USD. Dovoz mongolského zboží do zemí EU byl v celkové hodnotě 362,5 mil. USD, vývozy z členských států EU, které směřovaly do Mongolska, činily 586,5 mil. USD. Vzájemná obchodní bilance vykázala v roce 2019 kladné saldo pro EU ve výši 224 mil USD.

Nejvíce ze zemí EU do Mongolska v roce 2019 vyváželo Německo (188.8 mil. USD), následované Polskem (64.4 mil. USD), Itálií (60 mil. USD), Švédskem (42 mil. USD), Francií (37.3 mil. USD), Rakouskem (34,5), Velkou Británií (30,9 mil. USD), Finskem (17,3 mil. USD), Španělskem (17,2 mil. USD), Slovinskem (16,9 mil. USD), Nizozemskem (14,8 mil. USD), Maďarskem (9,7 mil. USD) a ČR (9,6 mil. USD). České statistiky se liší a vykazují hodnotu exportu do Mongolska ve výši 19 mil. USD.

V opačném směru, tj. do zemí EU z Mongolska směřovalo nejvíce zboží do Velké Británie (291 mil. USD), Itálie (45,2 mil. USD), Německa (13,4 mil. USD), Francie (5,0 mil. USD), Rakouska (3,6 mil. USD) a Nizozemska (0,7 mil. USD). Z Mongolska se do ČR vyvezlo zboží v hodnotě 134,8 tis. USD, české statistiky registrují zboží v hodnotě 623 tis. USD.

V roce 2019 se obchodní obrat s EU na celkovém mongolském obchodním obratu podílel 6,8 %. Hlavními položkami mongolského exportu jsou surové materiály a textilie (zejména vlna kašmírských koz), střívkva, kožené výrobky, drahé kovy, mongolské jurty. Evropská unie do Mongolska vyváží stroje a zařízení, léky, zdravotnická zařízení, kosmetické přípravky, chemikálie a potraviny.

Klíčové exportní položky tří nejvýznamnějších obchodních partnerů ze zemí EU v roce 2019:

Komodity	tis.USD
SRN	
Léky	11 768.1
Buldozery s vlastním pohonem, angledožery, grejdry, vyrovnávače, škrabáky, mechanické lopaty, rypadla,	24 339.8

pěchovací stroje a silniční válce.	
Motorová osobní vozidla	14 139,9
Ostatní	138 633,7
POLSKO	
Konzervovaná zelenina, oříšky	3 738,9
Ovoce a oříšky připravené ostatními metody	3 316,1
Ostatní	45 719,2
ITÁLIE	
Stroje na výrobu textilních vláken, spřádání	7 051,8
Machinery for working rubber or plastics.	5 610,7
Potraviny	4 447,6
Ostatní	42 942,4

3.3 Poskytování rozvojových fondů a nástrojů EU

ZRS poskytovaná Evropskou unií:

V r. 2014 byl přijat Multiannual Indicative Programme (MIP) pro Mongolsko na období 2014-2020. V rámci MIP byly identifikovány 2 směry zaměření rozvojové spolupráce:

- 1. Zlepšení správy nad příjmy (generované hlavně těžebním průmyslem) pro udržitelný růst. Pro tuto oblast bylo předběžně alokováno 34 mil. EUR (52,3%)
- 2. Podpora v lepším uplatnění na trhu práce. Alokováno 30 mil. EUR (46,1%)

Pro podpurná opatření je přidělena částka 1 mil. EUR (1,6%). Mongolsko spadá i do programů regionální spolupráce EU a programů celosvětových, např. SWITCH Asia, EIDHR, Non State Actors a Investing in People. Existují i další programy zaměřené např. na jadernou bezpečnost. Vzájemné vztahy včetně rozvojové spolupráce se od roku 1996 opíraly o Dohodu o spolupráci mezi Evropskou komisí a Mongolskem. K rozvojové spolupráci byly využívány tyto programy:

- 2002-2006 TACIS National Indicative Programme for Mongolia – EUR 15 mil.
- 2007-2013 DCI Country Strategy Paper – EUR 29 mil.

- 2014-2020 Multi Indicative Programme – EUR 65 mil.
- 2019 – Annual Action Programme – EUR 50,8 mil. / (uvolnění prvních 16 mil EUR v ½ roku 2020.
- 2020 – COVID- 19 response – okamžitá pomoc EUR 680 tis., předpoklad k celkovému uvolnění EUR 2,2 mil.
- 2020 – 2025 – **Joint Programming** – ve fázi příprav. EU určila dva hlavní cíle (Flagships) 1. Adaptace a mitigace klimatických změn zahrnující odolnost alternativní zdroje energie a adaptování infrastruktury. 2. Zlepšení konkurenceschopnosti a diverzifikace ekonomiky. V obou případech půjde zejména o **EU Blending operations** tj. spojení poskytovaných úvěrů EU, členských států EU a privátních (komerčních) subjektů. EU se bude opírat zejména o EBRD a EIB.

Cílem probíhajících a připravovaných programů EU v Mongolsku je Mongolsku pomoci s jeho ambicí stát se do roku 2021 středně příjmovou zemí - middle income country (MIC) za využití postupně přijímaných relevantních evropských norem a standardů. EU upravuje SDG's Vision 2030 a připravuje Vision 2050. Ve světle obrovského nerostného bohatství země a její ekonomické závislosti na těžebním sektoru se EU ve své pomoci soustředí hlavně na:

- „zlepšení správy příjmů pro zajištění inkluzivního a udržitelného růstu“
- PFM – (public finance management – zlepšení správy veřejných financí)
- „zlepšení pracovních příležitostí vytvářením odborných pracovních míst a zajištění slušné práce mimo důlní sektor“
- Diverzifikace ekonomiky

Z další podpory lze uvést 5 mil. EUR na podporu regionální integrace v Mongolsku, podporu přes Asian Investment Facility (AIF) poskytovanou malým a středním podnikům pomocí grantu 9,2 mil. EUR Evropské bance pro obnovu a rozvoj. EBRD pak poskytne úvěr místním komerčním bankám a malým a středním podnikům (SMEs) až do výše 100 mil. EUR.

EBRD má v zemi rezidentní zástupkyni, vedoucí mise Irinu Kravchenko. EBRD je jednou z nejdynamičtějších rozvojových bank v Mongolsku, působící na trhu více než 10 let s řadou úspěšně realizovaných projektů. Největším právě realizovaným projektem je podpora budování infrastruktury mongolského největšího dolu Oyu Tolgoi poskytnutím syndikovaného úvěru 4,3 miliardy USD. V roce 2019 se však EBRD dostala do korupčních skandálů s poskytováním zvýhodněných úvěrů mongolským malým a středním podnikatelským subjektům (SME- Small and Medium Enterprises) . Z Mongolské strany došlo k účelovým podvodům, kdy byly úvěry poskytnuty nikoliv malým a středním podnikům, ale příbuzným a známým mongolských ministrů a politiků. Tato aféra samozřejmě negativně ovlivnila plánování dalších projektů EBRD v teritoriu. EIB (Evropská Investiční banka) v Mongolsku zatím zastoupení nemá, Mongolsko tak spadá pod zastoupení EIB v Peking. Její zástupci do Mongolska nepravidelně dojíždějí a mají zájem podporovat investiční projekty s výhodnými úvěry až na 30 let, zaměřené na diverzifikaci ekonomiky v oblasti vodohospodářských, lesnických a zemědělských projektů. Obdobné projekty podporují i v Číně. ČR je členem jak EBRD, tak i EIB.

V oblasti vědy a výzkumu a školství se Mongolsko může účastnit EU programu Horizon 2020 (hodnota programu v celosvětovém měřítku činí 80 mld. EUR), a to ve všech oblastech a zaměřeních. Program je otevřený univerzitám, výzkumným ústavům, firmám i dalším institucím. Významnou skutečností je fakt, že se mongolští studenti mohou zúčastňovat výměnných stáží v rámci ERASMUS Mundus. Potěšitelné je, že Mendelova Univerzita v Brně společně s MULS (Mongolian University Life and Sciences) již tento projekt v roce 2019 realizuje a připravuje jeho pokračování v letech 2021 – 2022 a další vzdělávací a výzkumné projekty pod hlavičkou EU.

4. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR

Česká republika udržuje s Mongolskem dlouholeté přátelské vztahy. Československo navázalo s Mongolskou lidovou republikou diplomatické styky již v roce 1950, po mnoho let bylo jejím druhým největším obchodním partnerem, pokrývalo 6 % mongolského zahraničního obchodního obrátu. Po nastolení demokracie v obou zemích a přechodu k tržnímu hospodářství Česká republika nadále Mongolsku pomáhala, mj. zaváděním moderních technologických postupů, podporou industrializace zemědělství, automatizací výrobních procesů, zauhlováním tepelných elektráren, stavbou čistíren odpadních vod, zalesňováním, dekontaminací půdy, školením odborníků a přenosem know-how. Na základě dohody o hospodářské spolupráci byla zřízena platforma česko-mongolského Smíšeného výboru. Jedná se o nástroj na podporu převážně obchodně-ekonomických zájmů a vzájemné obchodně-ekonomické spolupráce. Předsedou Smíšeného výboru je za českou stranu náměstek ministra průmyslu a obchodu a za mongolskou stranu jím byli ministr stavebnictví a městského rozvoje, od r. 2016 ministr vzdělání, kultury, vědy a sportu a od roku 2018 ministryně zdravotnictví Sarangerel. Zatím poslední VII. zasedání česko-mongolského Smíšeného výboru se pod vedením MPO ČR konalo v Praze ve dnech 9. a 10.4.2018. Kromě delegace se jej účastnila i mongolská podnikatelská mise.

Přetrvávající závislost Mongolska na zahraničních úvěrech v dnešních dnech sice více prospívá zahraničním dodavatelům ze zemí financujících obchodní případy pomocí zvýhodněných vládních úvěrů, nicméně čeští podnikatelé mohou pro své záměry využívat Program Záruka ČMZRB, který poskytuje ručení až do výše 50 % za komerční úvěr u některé z našich bank na udržitelnou investici v rozvojové zemi. Doba ručení může činit až 8 let. Záruka snižuje rizikovost investice na rozvojovém trhu a stimuluje české banky k ochotnějšímu financování udržitelné investice s konkrétním rozvojovým dopadem a důkazem, že ji nelze realizovat na běžné komerční bázi.

K dalším nástrojům na podporu obchodních a podnikatelských zájmů českých firem v Mongolsku patří každoroční projekty ekonomické diplomacie (PROPED), včetně organizace podnikatelských misí do Mongolska, projekty B2B, projekty Aid for Trade, zajištění účasti na veletrzích a odborných seminářích. Samozřejmě je podpora exportních a podnikatelských záměrů českých firem ze strany velvyslanectví ČR v Ulánbátaru. V Mongolsku, jako jedné z prvních zemí, je zaveden pilotní program PROPEA.

Nadějně pro další spolupráci je, že i přes hluboký propad celkového zahraničního obchodu Mongolska v prvním čtvrtletí 2020 naše vzájemná obchodní výměna postižena nebyla. Dle údajů ČSÚ za první tři měsíce 2020 v Mongolsku odbaveno české zboží v hodnotě přesahující 3 mil. USD, vývoz dosáhl stejné hodnoty jako v loňském roce, který lze hodnotit jako mimořádně dobrý. Data ukazují, že vývoz do Mongolska může logisticky pokračovat bezproblémově i přes opatření přijatá v souvislosti se šířením onemocnění COVID 19 na nejen mongolských hraničních přechodech.

Podkapitoly:

- 4.1. [Bilance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let](#)
- 4.2. [10 nejvýznamnějších položek českého vývozu/dovozu](#)
- 4.3. [Vzájemná výměna v oblasti služeb](#)
- 4.4. [České investice v teritoriu: Firmy a joint-ventures ve vzájemném obchodu a v ostatních oblastech ekonomické spolupráce](#)
- 4.5. [Smluvní základna mezi oběma státy](#)
- 4.6. [Zahraniční rozvojová spolupráce](#)

4.1 Bilance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let

V tis. USD	2015	2016	2017	2018	2019
Obrat	11 714	12 690	15 996	13 829	19 571

Vývoz	11 477	12 420	14 520	13 026	18 948
Dovoz	237	270	1 476	803	623
Saldo	11 240	12 150	13 044	12 223	18 325

Zdroj: Český statistický úřad

V tis. USD	2015	2016	2017	2018	2019
Obrat	7 745	8 700	10 946	9 695	9 778
Vývoz	7 546	8 495	10 724	9 421	9 643
Dovoz	199	205	222	274	135
Saldo	7 347	8 290	10 520	9 147	9 508

Zdroj: Mongolský národní statistický úřad

Podle údajů Českého statistického úřadu zaznamenal v roce 2019 obrat zahraničního obchodu s Mongolskem 19 571 tis. USD. Hodnota českého vývozu v roce 2019 dosáhla necelých 19 mil. USD, hodnota mongolského vývozu přibližně 600 tis. USD. Dlouhodobě přetrvává výrazná disproporce obchodní bilance ve prospěch ČR. České vývozy v meziročním porovnání v roce 2019 vzrostly o 45 %, jednalo se o historicky nejvyšší hodnoty. I přes omezení spojená s pandemií COVID 19 kopírují hodnoty v prvních třech měsících 2020 loňský objem českého exportu.

Mongolsko je jednou z prvních zemí, ve kterých byl spuštěn vládní pilotní projekt na podporu ekonomických exportních i podnikatelských aktivit českých firem v zahraničí PROPEA. Zakládající smlouva o realizaci projektu byla s promotérem mongolského byznysu panem Ser-Odem Ichinkhorloo podepsána již v říjnu loňského roku během návštěvy předsedy Senátu Parlamentu ČR v Ulánbátaru. Symbolicky se tak stalo za účasti vedení MZV ČR a Hospodářské komory ČR, tedy institucí, které společně stály u zrodu projektu a jsou jeho garanty, a zástupců deseti českých firem. Přes počáteční nastavování a doladování mechanismů komunikace a fungování se po prodloužení smlouvy v dubnu 2020 podařilo mongolský projekt plnohodnotně rozjet, dvě české firmy již pro svůj podnikatelský záměr v Mongolsku obdržely konkrétní podporu. První služby, o něž podnikatelé projevíli zájem, se týkaly průzkumu trhu, vytvoření odběratelských sítí a marketingu v segmentech veterinárních léčiv, zemědělské techniky a potravinářských výrobků. Služby PROPEA v Mongolsku poskytuje „Czech Business Suport“ vedený panem Ser-Odem Ichinkhorloo, který mj. působil v Mongolské národní průmyslové a obchodní komoře a Mongolské obchodní databázi www.mongolianbusinessdatabase.com

4.2 10 nejvýznamnějších položek českého vývozu/dovozu

Struktura vzájemného obchodu zůstává v roce 2019 obdobná jako v roce 2018, v českém exportu převládají výrobky tříd 5, 6, 7, a 8, tzn. chemikálie, stroje a přepravní zařízení, průmyslové výrobky, zdravotnické výrobky, v dovozu pak výrobky třídy 2 a 6, tj. suroviny, kůže, kožené a textilní výrobky. Čeští výrobci na mongolský trh vyváží mj. chytré elektroměry spotřeby energií, zbraně, nemocniční lůžka, kotle, radiátory, plastové potrubní systémy, skleněné výrobky, potraviny a

nápoje, kosmetiku a drogerii. Mongolskému spotřebiteli nabízí ušní známky pro hospodářská zvířata, modulární letiště a jejich vybavení, letištní plochy, letadla, automatizační systémy pro uhelné elektrárny, léky.

Nejvýznamnější položky českého vývozu/dovozu v období 2/2019-2/2020 (pohyb zboží přes hranice)

Název zboží / vývoz	Statistická hodnota (v tis. USD)
Silice rezinoidy přípravky kosmetické	2173
Mýdlo, přípravky prací, mazací, leštící aj, vosk	2524
Zvířata živá	150
Kakao a přípravky kakaové	135
Přípravky potravinové různé	255
Nápoje tekutiny lihové ocet	165
Výrobky farmaceutické	263
Výbušniny výrobky pyrotechnické zápalky apod	453
Výrobky chemické různé	178
Plasty a výrobky z nich	348
Papír karton lepenka a výrobky	281
Stroje klimatizační bez vestav.zař.chladičího	350

Oděvy doplňky oděvní pletené háčkované	97
Oděvy doplňky oděvní jiné než pletené háčkované	344
Obuv kamaše apod	94
Pokrývky hlavy	65
Sklo a výrobky skleněné	103

Výrobky ze železa nebo oceli	805
Nástroje náčiní výrobky nožířské z kovu obec	746
Reaktory kotle přístroje nástroje mechanické	5534
Přístroje el záznamu reprodukce zvuku TV obrazu	2477
Vozidla motorová traktory kola aj vozidla	782
Zbraně střelivo části součásti příslušenství	203
Hračky hry potřeby sportovní	247
Výrobky různé	1631
Název zboží / dovoz	Statistická hodnota (v tis. USD)
Výrobky živočišného původu jinde neuvedené	55
Plasty a výrobky z nich	234
Oděvy doplňky oděvní pletené a háčkované	155
Oděvy doplňky oděvní jiné než pletené háčkované	27
Pokrývky hlavy a jejich součásti	14
Přístroje optické foto kinem lékař chirurg ap	11
Nábytek lůžkoviny svítidla stavby montované	81

Zdroj: Český statistický úřad

4.3 Vzájemná výměna v oblasti služeb

Statistická data vzájemné výměny služeb nejsou dostupná. Aktivně v Mongolsku provozují činnost např. Bohemia Controls (servisní služby v uhelných elektrárnách v Ulánbátaru), cestovní kancelář Ingol (rybolov, adventure), společnost Geomin v hydrogeologii a geologii, Argo Bohemia a EGT Express v přepravní a logistických službách, architektonická studia v územním plánování. V rámci vládních programů Česká republika poskytuje expertní služby a poradenství k automatizaci v uhelných elektrárnách v Mongolsku, ke zlepšení infrastruktury důležitých čistíren odpadních vod, k evidenci a značkování hospodářských zvířat, k průzkumům nových uhelných nalezišť.

4.4 České investice v teritoriu: Firmy a joint-ventures ve vzájemném obchodu a v ostatních oblastech ekonomické spolupráce

V zemi nepůsobí mnoho stálých zástupců českých firem. Vzhledem k poměrně složitým podmínkám na mongolském trhu obstarávají většinu vzájemného obchodu mongolští obchodní partneři.

K úspěšným českým firmám v teritoriu patří Khaanzaa, Finep Zlíchov, ZPA Smart Energy, J4, Bohemia Controls, Jika, AlphaCon, Geomin, LINET, DAKON, OPOP, Ostendorf OSMA, Anis CZ, Pipelife Czech. Svého zástupce či dealera v místě mají Finep Zlíchov, ZPA Smart Energy, Bohemia Controls, Budějovický Budvar, Plzeňský Prazdroj, Korado, Tescoma, Tonak, Evektor, Emco, Dermacol, Botanicus, Tesla Batteries a další. O zastoupení s mongolským partnerem jedná Škoda Auto. Příležitosti v klíčovém důlním sektoru v Mongolsku hledají české firmy ENELEX, INCO Engineering, RPS Ostrava, TVK Energo, T-Machinery, Ferrit, PERMON, TRANSROLL CZ, Urdiamant.

Developerská společnost Finep Zlíchov úspěšně realizuje výstavbu 2000 rezidenčních bytů ve druhém největším městě Mongolska Erdenetu.

4.5 Smluvní základna mezi oběma státy

První dohody zasahující do hospodářské oblasti představovaly: Dohoda o vědecko-technické spolupráci z r. 1956, Smlouva o přátelství a kultuře z r. 1957 (stanovovala mj. mechanismus výměny zboží a plateb), Dohoda o hospodářské spolupráci z r. 1960, která se obnovovala až do r. 1990.

V současnosti platné a významné jsou: Dohoda o hospodářské spolupráci, Smlouva o zamezení dvojího zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu a majetku, Dohoda o podpoře a ochraně investic (v přípravě je její renegociace ve smyslu kompatibility s předpisy EU).

Název smluvního dokumentu	Platnost od
Dohoda mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Mongolské lidové republiky o poskytnutí úvěru na provedení komplexního geologického mapování a vyhledávacího geologického průzkumu	18.6.1963
Dohoda mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Mongolské lidové republiky o poskytnutí hospodářské a technické pomoci Československou socialistickou republikou Mongolské lidové republice v letech 1971 - 1975	29.3.1971
Protokol o některých změnách Dohody mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Mongolské lidové republiky o poskytnutí hospodářské a technické pomoci Československou socialistickou republikou Mongolské lidové republice na léta 1971 -	19.9.1974

1975 ze dne 29. března 1971	
Dohoda mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Mongolské lidové republiky o hospodářské spolupráci v letech 1976 – 1980	7.10.1975
Druhý protokol o některých změnách Dohody mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Mongolské lidové republiky o poskytnutí hospodářské a technické pomoci Československou socialistickou republikou Mongolské lidové republice na léta 1971 - 1975 ze dne 29. března 1971	7.10.1975
Protokol mezi vládou ČSSR a vládou MoLR o doplnění Dohody mezi vládou ČSSR a vládou MoLR o hospodářské spolupráci v letech 1976-1980 ze dne 7.10.1975	25.6.1977
První protokol o některých změnách Dohody mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Mongolské lidové republiky o hospodářské spolupráci v letech 1976 - 1980 ze dne 7. října 1975	29.1.1979
Třetí protokol o některých změnách Dohody mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Mongolské lidové republiky o poskytnutí hospodářské a technické pomoci Československou socialistickou republikou Mongolské lidové republice v letech 1971 - 1975 ze dne 29. března 1971	29.1.1979
Rámcová dohoda mezi vládou ČSSR a vládou MoLR o spolupráci při provádění geologicko-průzkumných prací, těžbě a úpravě nerostných surovin v MoLR	1.9.1979
Dohoda mezi vládou ČSSR a vládou MoLR o zřízení československo-mongolského podniku k provádění geologicko-průzkumných prací, těžbě a úpravě jednotlivých druhů nerostných surovin v MoLR	1.9.1979
Dohoda mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Mongolské lidové republiky o poskytnutí doplňkového úvěru na období 1976 - 1980	1.9.1979
Dohoda mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Mongolské lidové republiky o hospodářské spolupráci na období 1981 - 1985	22.9.1981

Čtvrtý protokol o některých změnách Dohody mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Mongolské lidové republiky o poskytnutí hospodářské a technické pomoci Československou socialistickou republikou Mongolské lidové republice v letech 1971 - 1975 ze dne 29. března 1971	22.9.1981
Ujednání mezi Ministerstvem financí ČSSR a Ministerstvem financí MoLR o způsobu přepočtu národních měn na převoditelné ruble pro zúčtování výstavby objektů velvyslanectví ČSSR v Ulánbátaru a velvyslanectví MoLR v Praze	1.3.1984
Dohoda mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Mongolské lidové republiky o hospodářské spolupráci na období 1986 - 1990	28.4.1986
Smlouva mezi vládou ČR a vládou Mongolska o zamezení dvojího zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu.	27.2.1997
Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Mongolska o podpoře a vzájemné ochraně investic	13.2.1998
Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Mongolska o spolupráci a vzájemné pomoci v celních otázkách	13.11.1998
Dohoda o hlavních směrech spolupráce v oblasti životního prostředí mezi Ministerstvem životního prostředí České republiky a Ministerstvem přírody a životního prostředí Mongolska	19.11.2001
Dohoda o rozvoji spolupráce v oblasti cestovního ruchu mezi Ministerstvem pro místní rozvoj České republiky a Ministerstvem infrastruktury Mongolska	16.4.2002
Dohoda o hospodářské spolupráci mezi vládou České republiky a vládou Mongolska	24.1.2005
Dohoda mezi vládou ČR a vládou Mongolska o leteckých službách	25.5.2017 (v platnosti od května 2018)
(Readmisní dohoda) Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Mongolska o zpětném přebírání osob s neoprávněným pobytem (včetně Prováděcího	Slavnostní podpis během návštěvy min. zahr. věcí MNG D. Tsogtbaatara v Praze dne 20.5.2019 (čeká na verifikaci)

protokolu)	
(Sociální dohoda) Dohoda o sociálním zabezpečení mezi ČR a Mongolskem	Slavnostní podpis během návštěvy min. zahr. věcí MNG D. Tsogtbaatara v Praze dne 20.5.2019 (čeká na verifikaci)
Dohoda o spolupráci ve školství a vědě mezi MŠMT ČR a Ministerstvem školství, vědy a sportu Mongolska	Slavnostní podpis během návštěvy min. zahr. věcí MNG D. Tsogtbaatara v Praze dne 20.5.2019 (čeká na verifikaci)
Ujednání o kulturní spolupráci mezi Ministerstvem kultury ČR a Ministerstvem školství, kultury, kultury, vědy a sportu Mongolska	Slavnostní podpis během návštěvy min. zahr. věcí MNG D. Tsogtbaatara v Praze dne 20.5.2019 (čeká na verifikaci)

Dohodou o hospodářské spolupráci byla zřízena platforma česko-mongolského Smíšeného výboru. Jedná se o instrument na podporu převážně obchodně-ekonomických zájmů. V jeho rámci se řeší konkrétní náměty na spolupráci. Předsedou Smíšeného výboru je za českou stranu vždy náměstek ministra průmyslu a obchodu a za mongolskou stranu jím byli ministr stavebnictví a městského rozvoje, od r. 2016 ministr vzdělání, kultury, vědy a sportu a od roku 2018 ministryně zdravotnictví pí. Sarangerel. Zatím poslední VII. zasedání česko-mongolského Smíšeného výboru pořádalo MPO ČR a uskutečnilo se v Praze ve dnech 9. a 10.4.2018. Spolu s vládní delegací, kterou do ČR vedla ministryně zdravotnictví Sarangerel, přicestovala i mise mongolských podnikatelů.

4.6 Zahraniční rozvojová spolupráce

Mongolsko je tradičním příjemcem zahraniční rozvojové pomoci/spolupráce (ZRS) od celé řady dárců z mnoha zemí. V objemech poskytnuté pomoci patří k největším dárcům sousední země, především Japonsko a Jižní Korea prostřednictvím svých rozvojových agentur JAICA a KOICA. Velké projekty jsou financovány World Bank Group (včetně International Finance Corporation), ADB (Asijskou rozvojovou bankou) a Asia Foundation. Obrovské množství prostředků investuje do rozvojové pomoci prostřednictvím poskytnutých měkkých úvěrů na infrastrukturní projekty Čína a Indie. Významně přispívá USA v rámci svých programů US Aid, Mercy Corps a Millenium Challenge I a II. Nemalé prostředky rozvojové pomoci uvolňují i arabské země, zejména SAE (Spojené arabské emiráty) a Kuvajt. Rusko je stále významným rozvojovým a obchodním partnerem Mongolska deklarujícím připravenost zahájit velké infrastrukturní projekty (výstavba elektráren, rekonstrukce železnice...atd.), ale žádné opravdu velké projekty zatím neprobíhají. Významnou pomoc poskytuje v rámci dodávek veterinárních přípravků a léčiv. Z evropských zemí jde kromě samotné EU nejvýznamnější podpora od SRN prostřednictvím německých vládních rozvojových programů a německé rozvojové agentury GIZ. Rozvojová pomoc Německa začíná od roku 2020 pozvolnou fází „phase out“ a bilaterální rozvojové projekty budou realizovány až do roku 2023. Stále více se začínají kombinovat rozvojové projekty s blendingovými. Do těchto projektů výrazně vstupuje EBRD (Evropská banka pro rekonstrukci a rozvoj). Státy jako Rakousko, Maďarsko či Polsko podepsali s Mongolskem dohody o poskytnutí měkkých úvěrů ve výši 50 mil. USD. Řada projektů, zejména v rámci stanovených SDG's 2030 (udržitelných cílů OSN do roku 2030), je financována prostřednictvím agencí OSN (FAO, UNDP). UNDP se od roku 2020 ujímá v rámci tzv. „delegované spolupráce s EU“ i projektů z přímé rozpočtové pomoci Mongolsku ze strany EU. Mongolsko patří stále mezi největší příjemce zahraniční pomoci na obyvatele. Rozvojová pomoc ve formě zvýhodněných úvěrů (již převažující forma) a nenávratné pomoci směřuje zejména do sektorů energetiky (solární, větrné elektrárny), výstavby bytů, infrastruktury (silniční síť, železnice, letiště, doprava), zemědělství, průmyslu, zdravotnictví a sociálního sektoru. Česká republika, i přes utlumení, stále ještě patří mezi významné donory. Rozvojová pomoc se postupně v rámci „phase-out“ mění v komerční spolupráci.

Bilaterální rozvojová spolupráce

Mongolsko patřilo v souladu s Konceptí zahraniční rozvojové České republiky na období 2010–2017, kterou vláda ČR schválila v květnu 2010, mezi prioritní partnerské země ČR s programem spolupráce. Rozvojová spolupráce se soustředila především do oblastí energetiky, zásobování vodou a sanitace, zemědělství a lesnictví.

Usnesením vlády ČR č. 631 z 11. července 2016 bylo rozhodnuto, že Mongolsko počínaje dnem 1. ledna 2018 přešlo do dvouletého přechodného „phase-out“ období 2018–2020, resp. přestalo být prioritní zemí české ZRS.

ČR poskytla Mongolsku v období 1996 – 2017 rozvojovou pomoc ve výši téměř **50 mil. USD**, což řadí ČR mezi nejvýznamnější donory.

Garantem poskytované ZRS je od roku 2010 Česká rozvojová agentura (ČRA).

ZRS poskytovaná Mongolsku Českou republikou (mil. USD)					
2012	2013	2014	2015	2016	2017
4,06	3,82	2,73	1,62	2,15	0,670

EU instituce (mil. USD)	2012	2013	2014	2015	2016	2017
	3,51	4,2	4,93	6,93	13,32	13,6

Ačkoliv se od r. 2018 v Mongolsku již nerealizují velké (několikaleté) bilaterální rozvojové projekty, ostatní instrumenty/programy zůstávají nadále v platnosti, významně byla rozšířena spolupráce směrem k EU.

Od roku 2016 se začaly ve větší míře využívat další projektové nástroje MZV (ČRA) např. projekty na podporu ekonomické diplomacie PROPED (ve spolupráci s ostatními ministerstvy, Hospodářskou komorou ČR), projekty B2B, vysílání expertů a učitelů, multilaterální projekty v rámci Switch Asia, či EU a dále nástroje ostatních sektorových ministerstev např. „Aid for Trade“ (MPaO ČR), a projekty technické asistence transformační a finanční spolupráce (MF ČR). Významnou součástí pomoci jsou i Malé lokální projekty (MLP) realizované v gesci ZÚ Ulánbátaru. Počet vládních stipendií poskytovaných v gesci MŠMT na rok 2019 – 2020 byl navýšen z 5 na 13, nicméně všechna stipendia pouze pro studium v jazyce anglickém a pro rok 2020–2021 již nebylo pro Mongolsko přiděleno stipendium žádné. Pozn. Odhaduje se, že je v Mongolsku celkem přibližně 20 tis. absolventů československých a českých vysokých škol, převážně z 80 – 90. let hovořících obzvláště češtinou. V současné době studuje na českých státních a soukromých vysokých školách cca 74 studentů.

ZÚ ČR v Ulánbátaru propaguje české vysoké školství svou účastí na mezinárodních veletrzích v Ulánbátaru zaměřených na vzdělávání a v roce 2019 se aktivně účastnila akce pořádané Delegací EU v Ulánbátaru „Education in Europe“, kde svým stánkem a audiovizuální technikou propagovalo krátkodobé i dlouhodobé studium a studijní stáže v rámci Erasmus Mundus.

Předpokládané ukončení česko-mongolských bilaterálních projektů ZRS bylo do konce roku 2017. Výjimku má projekt „Reintrodukce koně převalského do Mongolska“ a další projekty v gesci ZOO Praha (Transporty koní, spolupráce s chráněnými oblastmi Gobi A a Gobi B, ochrana antilopy Saiga, medvěda Mazálaje, a divokého velblouda), které patří do projektů bilaterální rozvojové spolupráce, ale v současné době jsou hrazené z prostředků, které získává ZOO Praha). MZV ČR poskytuje hlavně politickou podporu, neboť Návrat koně převalského do Mongolska začal jako oficiální projekt ČRA a tento projekt je velmi důležitým v česko-mongolské bilaterální relaci. Z ostatních projektů byly na základě žádosti mongolské strany, souhlasu realizátorů, výsledků evaluací z roku 2017 a schválení ČRA do roku 2018 prodlouženy dva projekty, které, zejména pak lesnický, mají v současné době slibné i multilaterální návaznosti.

- **„Rozvoj lesů a genofondu místních ekotypů lesních dřevin v Mongolsku“** realizovaný Ústavem pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs n. Labem. V rámci prodloužení projektu došlo k vypracování dlouhodobého lesnického hospodářského plánu pro vybranou oblast Sharyngol jako pilotního hospodářského plánu pro celé Mongolsko, proškolení lesnických odborníků a ve spolupráci MZV-MZe ČR- Ministerstva životního prostředí a cestovního ruchu Mongolska a FAO byl v září 2018 zorganizován pod hlavičkou a z finančních prostředků FAO mezinárodní lesnický workshop na platformě „Workshopu států Křtinské deklarace“ na téma trvale udržitelného rozvoje lesů. Workshopu se zúčastnilo celkem 8 států, signatářů Křtinské deklarace, zástupci MZe ČR, zástupci mezinárodních organizací v teritoriu, zástupce centrály FAO v Ulánbátaru, zástupci Min. živ. prostředí a Ministerstva zemědělství Mongolska a zástupci ZÚ Ulánbátar. Projekt je velice kladně hodnocen jak z mongolské strany, tak i ze strany mezinárodních partnerů. Projekt byl ukončen na konci roku 2018.
- Návazně aktivity 2018 – 2020 : Projekty ČRA „Vysílání lesnických expertů „za 45 tis. USD (2018-2020) a projekt „Vysílání českých učitelů“ za 70 tis. USD

Navazující aktivity v rámci Multilaterální spolupráce : V červnu roku 2019 proběhlo jednání o možnostech budoucího multilaterálního lesnického projektu v Mongolsku, které bylo spojenos promítnutím dokumentárního filmu o českém lesnickém projektu a dalších synergických aktivitách v lesnickém sektoru. Prezentace projektu a dále pak prezentace projektů Mendelovy Univerzity v rámci Erasmus + , zaujala nejen zástupce mezinárodních organizací a cizích rozvojových agentur, ale i zástupce Delegace Evropské Unie (DEU) v Ulánbátaru. Český lesnický projekt a současné výzkumné aktivity Mendelovy Univerzity dají pravděpodobně základ velkému multilaterálnímu projektu pod hlavičkou EU, který by mohl začít již v roce 2021(2022) s délkou 6 – 8 let. Přibližný rozpočet tohoto multilaterálního projektu bude cca 10 mil. EUR. V současné době ZÚ Ulánbátar ve spolupráci s DEU určili Mendelovu Univerzitu v Brně jako garanta projektových příprav.

- Realizace návrhu vzešlého z projektu **„Přenos know-how na odstraňování ekologických zátěží II. fáze“**, realizovaný společností Dekonta, došlo k dekontaminaci oblasti bývalé sklárny v Nalaikh. Další dva navržené projekty (zejména dekontaminace bývalé továrny na pesticidy v Bulganu) by mohly být realizovány v rámci projektů UNDP a nebo na komerčním základě s participací zainteresovaných mongolských ajmagů. Mongolská strana v roce 2020 projevila zájem o realizaci dekontaminace bývalé továrny na pesticidy v Bulganu.

V gesci Ministerstva zahraničních věcí, respektive České rozvojové agentury (ČRA) jsou i projekty Programu rozvojově-ekonomického partnerství (**B2B projekty**). V r. 2014 realizovala společnost Geomin s.r.o. v rámci tohoto programu projekt "Přenos know-how ve využití větrných čepadel při rekonstrukci lokálních vodních zdrojů v Mongolsku" v hodnotě 98 tis. Kč. V r. 2015 realizovala společnost Vodní zdroje a.s. "Úvodní hydrogeologický průzkum na třech vybraných ložiscích v Mongolsku" ve spolupráci s místním partnerem, vlastníkem těžebních licencí v těchto lokalitách.

V r. 2017 byly realizovány v rámci programu čtyři projekty – „Vytvoření sítě poradců pro šlechtění a reprodukci skotu“ (Natural s.r.o.), „Masozávod Erdenet (Ingens Real a.s., ABP Consulting a.s.), „Analýza potenciálu pro zpracování energetických studií uhelných elektráren“ (Empress o.p.s.) a „Rozšíření podnikatelských aktivit AGROMONT VIMPERK spol. s r.o. v Mongolsku“ (AGROMONT VIMPERK s.r.o.).

V r. 2018 byly realizovány projekty B2B firmy MISEKO Group „Přenesení know-how do oblastí energetických úspor v Mongolsku", a studie proveditelnosti „Hokejový stadion Ulánbátar, Mongolsko“.

V r. 2019 zhodnotila firma RPS Ostrava uhelné ložisko v Tsogt Tsetsiy v Jižní Gobi v uhelné pánvi Tavan Tolgoi a zpracovala návrh upravitelnosti těžené suroviny včetně studie proveditelnosti technologie pro zpracování uhlí s ohledem na environmentální dopad na okolní krajinu.

V letech předchozích byly dokončeny následující projekty:

- 2012 - Bohemia Müller s.r.o. jeden projekt s tehdejší Energetickým úřadem Mongolska (Podpora rozvoje obchodu v oblasti energetiky a důlního průmyslu předáním českého know-how) a Hospodářská komora ČR druhý projekt s tehdejší Agenturou na podporu zahraničních investic a zahraničního obchodu (Podpora sektoru MSP v Mongolsku prostřednictvím prezentace českých zkušeností a know-how).
- 2013 - firma Grandera dva projekty s Tepelnou elektrárnou Erdenet.
- 2014 - projekt české zastoupení Mezinárodní obchodní komory s cílem přenosu zkušeností v oblasti zvyšování konkurenceschopnosti země.
- 2015 - společnost Agromont Vimperk projekt zaměřený na rozvoj minimlékáren a obecně na budování kapacit v produkci a zpracování mléka v Mongolsku.
- 2016 - Společnost Transcon Electronic Systems, spol. s r.o. projekt s cílem přenosu know-how v oblasti poskytování letištních služeb.
- 2016 - Argo Bohemia, s.r.o. realizovala projekt s cílem zlepšení regulačního rámce autodopravy v Mongolsku.
- 2017 - Rozvoj vodovodního systému ve městě Murun, Khuvsgul Province“.
- 2017 – Přenos know-how, hydrogeologický průzkum a následné vrtání studní v provincii Zavkhan
- 2017 - Modernizace zauhlování na elektrárně č. 3 v Ulánbátaru
- 2017 Přenos know-how v přístupu k odstraňování ekologických zátěží
- 2017 Podnikatelský plán: Masozávod Erdenet – Mongolsko, ABP Consulting a.s.
- 2017 Studie proveditelnosti: Vytvoření sítě poradců pro šlechtění a reprodukci skotu, NATURAL, s.r.o.
- 2017 Podnikatelský plán: Rozšíření podnikatelských aktivit společnosti AGROMONT VIMPERK spol. s r.o. v Mongolsku
- 2017 Rozvoj lesů a genofondu místních ekotypů lesních dřevin v Mongolsku“ s dobou realizace 2015 – 2018, ÚHÚL Brandýs n. Labem
- 2018 - Čínsko-český letecký spolek projekt „Pomoc při rozvoji malého civilního letectví v Mongolsku“.
- 2018 MISEKO Group – Přenesení know-how do oblasti energetických úspor v Mongolsku
- 2018 FINEP Zlíchov – studie proveditelnosti výstavby hokejového stadionu v Ulánbátaru
- 2018 – ÚNMZ – „Zajištění nastavení, kalibrace a funkčnosti primárních standardů při měření délek.
- 2019 RPS Ostrava – studie proveditelnosti, průzkum uhelného ložiska a návrh upravitelnosti těžené rudy

Multilaterální rozvojová spolupráce

Česká republika se průběžně podílí na práci agencí OSN, brettonwoodských institucí i orgánů EU. Účastní se diskusí o rozvoji prostřednictvím příslušných pracovních skupin a platform WB, EU, OSN i OECD, přispívá finančně na činnost těchto institucí a dbá na implementaci přijímaných závazků, a to zejména ve vztahu k Pařížské deklaraci (2005), Akční agendě z Akkry (2008) a Pařížské klimatické dohody (2015), která po roce 2020 nahradí Kjótský protokol (1997). Naplňování závazků bude vycházet z celkového objemu české rozvojové spolupráce a z možností a stavu českého rozvojového systému.

Česká republika nabízí spolupráci v multilaterálních projektech v mnoha sektorech hospodářství, kde doposud realizovala množství úspěšných rozvojových projektů. Šance jsou například v hydrogeologii, vodohospodářství, sanitaci-dekontaminaci, lesnictví, zemědělství, energetice, letectví a dalších. Podporu hledá i u mezinárodních institucí typu Green Climate Fund (GCF), Green Environment Facility (GEF) nebo jiných finančních mechanismů.

V současnosti realizované projekty (financování ze zdrojů EU, Switch-Asia a ČR):

-
- Improving resource-efficiency and cleaner production in the Mongolian construction sector through materials recovery (Charita ČR), do roku 2020
  - Strengthening CSOs-Las partnership in the agriculture sector in Khentii Province (Charita ČR) do roku 2019.
  - Empowered People – Improved Livelihoods (Člověk v tísni) do roku 2019
  - Right to breathe (Člověk v tísni) 2019 – 2020
  - All for Youth, Youth for All (Charita ČR) 2020 – 2024
  - Sustainable Plastic Recycling in Mongolia (Charita ČR) 2020 – 2023
  - Switch off Air Pollution Project (Člověk v tísni, Czech and French Development Agencies) 2018 – 2020
  - ERASMUS + Mobility – vzdělávání v lesnictví, studenti a učitelé y Mongolska (MULS) do ČR. Realizuje Mendelova Univerzita v Brně z prostředků EU 2019-2020

5. Mapa oborových příležitostí - perspektivní položky českého exportu

Mapa globálních oborových příležitostí je určena českým podnikatelům, kterým poskytuje jednoduchý přehled vývozních příležitostí na zahraničních trzích a je dostupná v papírové, flash disk i v online verzi.

Exportní trhy se mohou velmi rychle měnit. Mapa je každoročně aktualizována, umožňuje tak firmám flexibilně reagovat na změny a poptávku na zahraničních trzích. Exportní příležitosti mohou české firmy v knize vyhledávat pomocí teritoriálního nebo sektorového klíče, případně pomocí HS kódů.

Karty jednotlivých zemí obsahují

- údaje o stavu ekonomiky
- aktuálně platné obchodní dohody mezi státem a EU
- přehled top 10 položek obchodní výměny s ČR
- příležitosti pro české exportéry včetně komentáře k jednotlivým sektorům i exportní položky dle HS kódů
- příležitosti v rozvojové spolupráci
- exportní financování

Každá karta země obsahuje dvouleté výhledy odhadovaného makroekonomického vývoje. V části, ve které jsou představovány jednotlivé sektorové příležitosti, se dočtete o možnosti dodávek, o konkrétních plánovaných investicích nebo třeba změnách v chování spotřebitelů v zemi. V sektorové verzi pak naleznete exportní příležitosti seřazené dle významných oborů české ekonomiky.

Příležitosti uvedené v Mapě oborových příležitostí jsou vytipovávány na základě statistických dat, která jsou následně upravena a doplněna ekonomickými diplomaty našich zastupitelských úřadů a proexportních agentur. Kromě doplnění knihy o příležitosti v oblasti rozvojové spolupráce najdete v knize i informace o exportním financování. Mapa globálních oborových příležitostí je k dispozici v elektronické verzi ve formátu [pdf](#) a v [sektorovém vydání MOP \(PDF, 11 MB\)](#).

Podkapitoly:

- 5.1. [Nejperspektivnější položky pro český export, odvětví pro investice, privatizační a rozvojové projekty](#)
- 5.2. [Kalendář akcí](#)

5.1 Nejperspektivnější položky pro český export, odvětví pro investice, privatizační a rozvojové projekty

Příležitosti pro český export

Investice do zatím netěžených přírodních zdrojů

Netěžené přírodní zdroje mají velký investiční potenciál. V souvislosti s obchodní válkou USA s Čínou se hovoří především o z globálního hlediska významných zásobách tzv. prvků, resp. kovů vzácných zemin (dle posledních průzkumů až 17 % celosvětových zásob). Uplatnit se bude možné i v geologickém průzkumu, dodávkách zařízení a technologií pro těžební průmysl, dodávkách těžké dopravní techniky. Vláda mapuje nová těžařská naleziště a uvažuje o zakládání průmyslových/residenčních/obchodních center v těchto lokalitách. Zakládání nových dolů, legalizace individuální těžby zlata přináší mj. požadavky na výstavbu čistíren odpadních vod a infrastruktury.

Investiční projekty na rozvoj měst, silnic

EBRD kofinancuje 137 mil. USD rozšíření kapacity 202 km dlouhé silnice do Darchanu, hlavním investorem je ADB,

čínského dodavatele vzhledem ke zpožděným termínům nahradilo Ministerstvo dopravy. Mongolská vláda podepsala s EBRD dohodu na realizaci projektu modernizace topného systému v Ulánbátaru. Ze státního rozpočtu, rozpočtu hl. města, regionálního rozvojového fondu a rozvojového financování jsou financovány projekty ve veřejných službách, sociální projekty i projekty na ochranu životního prostředí, především snížení emisí. Za účelem snížení emisí bylo v hl. městě zavedeno povinné využívání koksovateľného uhlí k vytápění.

□ Investice do turismu

Jsou hodnoceny jako jedny z nejzajímavějších. V Mongolsku chybí a je třeba vystavit turistická centra, přístavací letištní plochy, ubytovací kapacity, sportovní zařízení, koupaliště, zábavní parky, atp. Pro zajímavost lze uvést, že list New York Times zařadil Mongolsko na přední místa v doporučených destinacích pro rok 2020.

□ Investice do e-commerce

55 procentní podíl mladé generace do 30 let na celkové mongolské populaci přímo souvisí s rostoucím zájmem o nové trendy, světové novinky a západní životní styl. E-commerce se v Mongolsku rychle rozšiřuje, v budoucnu jistě osloví nejednoho investora. Nákupy online umožní masový pohyb zboží. Narážejí zatím na problém s dopravou, resp. na nedostatečnou kapacitu silniční sítě v hlavním městě, a na stále ne zcela saturovaný trh. V současné situaci by příležitost mohli využít dodavatelé elektrických kol pro alternativní dopravu zboží k zákazníkům.

□ Automobilový průmysl

Mongolové mají kladný vztah k české automobilové produkci, zajímají se o dodávky osobních vozů v řádu 20–30 kusů ročně, autobusů pro Ulánbátar, motocyklů nižší kubatury, nákladních vozů pro vojenské účely a pro potřeby v důlním sektoru, elektrokol. Z evropských vozů jsou na trhu BMW, Volkswagen, Porsche, Mercedes Benz a Land Rover. Mongolové projevují zájem i o automatické mycí linky vozů. V roce 2020 dovozy automobilů poprvé překročily v hodnotovém vyjádření hranici 1 mld. USD.

□ Civilní letecký průmysl

V zemi je jedno mezinárodní letiště v hlavním městě Ulánbátaru, 22 regionálních letišť a aerodromů v provinciích. Před zahájením je provoz nového mezinárodního letiště cca 50 km od Ulánbátaru s přepravní kapacitou 3 miliony pasažerů ročně. V leteckém průmyslu by se české firmy mohly uplatnit při dodávkách mobilních, modulárních letišť a moderních letištních systémů pro regionální letiště a při dodávkách přístavacích letištních ploch a menších letounů. Současná regionální letiště jsou zastaralá, nevyhovují požadavkům na spojení mezi hlavním městem, vzdálenými regiony a těžebními oblastmi. V regionech se navíc počítá se zakládáním nových průmyslových center. Země není dostatečně propojena silniční a železniční sítí. V Mongolsku není řešena ani záchranná nebo požární letecká služba, chybí vrtulníky a heliporty. Rozvíjet se začíná také segment malého civilního letectví s cílem komerční dopravy i amatérského létání. Očekává se významný růst poptávky po získání pilotních licencí, malých letounech a příslušných servisních službách, a to i pro geologický sektor včetně geologického mapování. Česká republika poskytla Mongolsku pomoc s rozvojem civilního letectví a s optimalizací infrastruktury a údržby na novém mezinárodním letišti, díky níž se české firmy mohou v tomto segmentu lépe zviditelnit. V návaznosti na uzavřenou dohodu o leteckých službách mezi ČR a Mongolskem se jedná o zřízení přímého leteckého spojení mezi Prahou a Ulánbátarem, operátorem by se měly stát mongolské Eznis Airways.

□ Důlní, těžební a ropný průmysl

Těžba surovin je pro ekonomiku klíčová, je hlavním zdrojem příjmu země, podílí se 25 % na HDP a 80 % na celkovém

exportu. Ve střednědobé perspektivě je proto cílem zvýšit přidanou hodnotu v sektoru dalším zpracováním vytěžených surovin a zaměřit se i na zatím netěžené zdroje. Příležitosti pro český export skýtají nejen megaprojekty Oyu Tolgoi a Tavan Tolgoi, ale i projekty menší. Vládní projekt GOLD-2 usiluje o pravidelný nárůst těžby zlata o 2–3 t ročně. Ve snaze zvýšit efektivitu těžby zavádí společnost Erdenet Mining Corporation–GOK vertikální způsob přepravy. V celém odvětví dochází k modernizaci postupů těžby a zpracování nerostných surovin, k automatizaci a zavádění moderních řídicích systémů v dolech, při přepravě a kontrole surovin. Sektor poptává i těžkou dopravní a nákladní techniku. Významnou zahraniční investicí je indická miliardová investice do stavby první mongolské ropné rafinerie v Jižní Dornogovi, na kterou je nahlíženo jako na konec závislosti na ruské ropě. Rafinerie bude od r. 2022 schopna zpracovat 1,5 mil. tun surové ropy ročně, vyprodukuje 30 tisíc barelů denně, měla by pokrýt celonárodní poptávku po PHM (benzín, nafta), leteckém benzínu a LPG. Příležitosti mohou využít firmy dodávající stavební materiály, čistírny vod, stojany LPG. Spolu se stavbou rafinerie bude postavena i nová 20 km železnice a silnice, která rafinerii propojí s energetickými zdroji a městem Sainshand. V souvislosti s otevřením plynovodu Síla Sibiře vyjádřilo Mongolsko zájem o využití mongolského území pro transfer plynu ze západních ruských nalezišť do severní Číny a pro dodávky plynu do Mongolska.

□ Elektrotechnika

V Mongolsku roste poptávka po široké škále elektrotechnických výrobků s využitím pro vytápění obytných a kancelářských prostor, k měření spotřeby elektrické energie domácností i velkoodběratelů, zajištění vzduchotechniky, klimatizace apod. Rozvíjí se i segment zabezpečovacích zařízení, roste poptávka po transformátorech pro oblast výroby a distribuce elektrické energie. Mongolské firmy poptávají elektrické zařízení, součástky a materiál, elektrokola.

□ Energetický průmysl

Naprostá většina elektrické a tepelné energie v zemi se vyrábí v tepelných elektrárnách. V malé míře jsou využívány vodní, větrné či solární zdroje. I přes obrovské zásoby uhlí vláda podporuje investice do solárních, větrných a vodních elektráren. Celkový instalovaný výkon elektráren v Mongolsku je 1 309,5 MW (září 2019), z něhož lze v důsledku zastarávání tepelných elektráren reálně využít jen cca 900 MW. Poptávka přesahuje výrobní možnosti země o 30 %. S očekávaným růstem těžebního průmyslu je třeba významně navýšit produkci elektrické energie. Odhad poptávky v roce 2030 činí 2300 MW. Proto jsou připravovány projekty k zajištění energetické soběstačnosti Mongolska. Plánuje se výstavba 700 MW tepelné elektrárny v Baganuuru, 300 MW elektrárny v provincii Tuv, 315 MW vodní elektrárny v Khutag-Undur, provincii Bulgan, 450 MW tepelné elektrárny v Oyu Tolgoi a gigantické 5,2 GWh uhelné elektrárny v pánvi Shivee Ovoo. Byla podepsána dohoda o výstavbě 300 MW tepelné elektrárny v uhelné pánvi Tavan Tolgoi. Kromě dominantní výroby elektrické energie z mongolského hnědého uhlí se bude rozvíjet i výroba z obnovitelných zdrojů. Zprovozněn byl větrný park 55 MW Sainshand Wind Farm, 50 MW větrný park Tsetsii Wind Farm v Jižní Gobi. V 7/2019 byla spuštěna 15 MW solární elektrárna poblíž nového mezinárodního letiště. Oblíbená je vize zapojení Mongolska (exportem energie ze solárních elektráren v gobijských oblastech Mongolska do ČLR) do tzv. východoasijského gridu. Díky 300 slunečným dnům v roce a intenzitě slunečního záření 4,3–4,7 kWh/m²/den má země výrobní potenciál až 11 GW z tohoto zdroje. Severní a západní regiony země mohou vyprodukovat až 6,2 GW elektrické energie z vodních zdrojů. Vládní dokument Státní energetická politika z roku 2015 stanovil energetickou politiku země do roku 2030. Zaměřuje se na tři klíčové priority, a to bezpečnost, účinnost a ochranu životního prostředí. V říjnu 2018 vláda schválila střednědobý energetický program Mongolska (2018–2023) stanovující jako strategickou prioritu zajištění udržitelných dodávek energie a energetické bezpečnosti. Čeští dodavatelé by mj. mohli nabídnout technologie na využití odpadního tepla pro stavbu elektrárny v Tavan Tolgoi, zahřívání a automatizaci řízení tepelné elektrárny v Darchanu.

□ Obranný průmysl

V kontextu případné účasti českých vojáků na mezinárodním cvičení Khaan Quest a potřeb mongolských ozbrojených sil lze jako perspektivní pro český obranný průmysl uvést export ručních zbraní, obranné techniky a materiálu pro pozemní

i leteckou divizi, vybavení pro balistickou ochranu, dodávky nafukovacích stanů, padáků, atp. Rovněž lze nabídnout údržbu a modernizaci používané obranné techniky, včetně sovětské.

□ Stavební průmysl

S cílem zlepšit životní podmínky obyvatelstva a stav infrastruktury vyhlásila mongolská vláda v rámci SDG's Mongolia 2030 strategický plán, jenž zahrnuje změnu systému osídlení a decentralizaci obyvatel, vytvoření nových průmyslových, obchodních a residenčních center, satelitních měst, přestěhování chudého obyvatelstva z jurtovišť. Celkově je snaha budovat tzv. green centra napojená na zdroje obnovitelné energie. Další rozvoj urbanistiky se musí opírat o databáze s topografickými mapami, s podzemními a pozemními inženýrskými sítěmi, s geologickými a environmentálními daty. Nezbytná je katastrální databáze. Při těchto projektech by mohly asistovat české firmy.

Investiční projekty hlavního města jsou směřovány do budování oblastních center v Bayankhoshuu, Denjiin a Dambadarjaa. Zajímavým projektem je vybudování industriálně technologického parku v Nalaikhu s 1 500 novými pracovními místy. Dokončena je nová dálnice do Nalaikhu (spojuje rovněž nové mezinárodní letiště). V Ulánbátaru se připravuje 8 projektů na zajištění dostupného ubytování, rekonstrukci a infrastrukturu jurtovišť, výstavbu bytů k pronájmu a efektivnějšího vyhřívání u současných domů. V neposlední řadě je třeba zmínit nezbytné investice do stavby silnic, zajištění bezpečnosti v okolí škol a budování parkovišť. Uplatnění českých firem by mohlo být při dodávkách stavebního materiálu, zařízení, či při samotné realizaci staveb. V návaznosti na realizované rozvojové projekty lze uplatnit i naši znalost s energeticky úspornými stavbami, zateplováním fasád, používáním izolačních materiálů a úsporných topných systémů.

□ Vodohospodářský a odpadní průmysl

Nové zdroje pitné vody, jejich ochrana a příslušná infrastruktura pro rychle rostoucí Ulánbátar jako i pro řadu míst v provinciích jsou důležitou prioritou vlády i regionálních správ. Jurtoviště na okraji hlavního města, kde žijí statisíce obyvatel, nejsou připojena na centrální vodovodní a kanalizační systém. Americká Millenium Challenge Corporation v rámci kompaktního programu na snížení chudoby a zajištění růstu vytypovala pro Ulánbátar dva hlavní vodohospodářské projekty, na něž vyčlenila 350 mil. USD. V rámci projektů budou vystaveny zásobárny vody, které zajistí zdroj pitné vody pro Ulánbátar i v obdobích sucha, kdy vysychá řeka Tuul, dojde k navýšení počtu studničních celků (wellfields), zavede se recyklace vody pro zásobování elektráren (č. 3 a 4) tak, aby používaly místo pitné vodu užitkovou, recyklovanou.

Hlavní město potřebuje další čističky vod. Téměř neřešené je odpadové hospodářství (sběr, svoz, třídění a následná utilizace). Týká se tuhých komunálních odpadů, ale i nebezpečných odpadů (např. generovaných těžebním průmyslem). Příležitostmi mohou být nejen velké, centrální projekty, ale i investice z řad soukromých malých a středních průmyslových podniků, které nebudou nadále napojeny pouze na centrální čističky, ale nově budou mít vlastní menší čističky. Do Mongolska lze dodávat i mobilní protipovodňové zábrany.

□ Zdravotnický a farmaceutický průmysl

Převážná většina místních zdravotnických zařízení je nedostatečně vybavena zdravotnickou technikou, a to téměř na všech úrovních péče. V Mongolsku se rozvoj zdravotnictví podporuje zejména z dárcovských zdrojů, japonská vláda spolu s JICA realizovala v r. 2019 výstavbu Mongolsko-japonské fakultní nemocnice, vláda ČR odsouhlasila darování použité zdravotnické techniky mongolským nemocnicím. V Mongolsku je prostor k realizaci velkých investičních zdravotnických celků, tj. staveb či rekonstrukcí nemocnic spolu s dodávkami zdravotnického materiálu a zařízení. Kromě standardní lékařské techniky a vybavení nemocnic je třeba rozvíjet i služby spojené s využitím moderních technologií pro

přenos dat o aktuální zdravotní kondici pacienta. Díky velkým vzdálenostem a malé hustotě osídlení budou zajímavá mobilní řešení zdravotnické péče. Místní dovozci spolupracují také s českými producenty léčiv a farmaceutických výrobků a poptávka po rozšíření této škály stále trvá, časté jsou i tendry na zdravotnické nástroje a menší přístroje.

□ Zemědělský a potravinářský průmysl

V zemědělském sektoru je zaměstnáno téměř 30 % ekonomicky aktivního obyvatelstva Mongolska a na HDP se podílí cca 14 %. Živočišná výroba tvoří zhruba 70 % celkové produkce sektoru. Podle posledního sčítání je v Mongolsku celkem na 70 milionů kusů dobytka. Mongolsko se snaží o zvýšení exportu masa. Od 1. června 2018 platí zákon o genetickém původu a zdraví zvířat. Zatím však většina výrobců není schopna dodržet veterinární a hygienické podmínky požadované klíčovými partnery z Ruska a Číny. V Mongolsku se produkuje velmi omezené množství kravského mléka, což je způsobeno extenzivní formou chovu skotu (pasterectvím). Nově se diskutuje potřeba snížit enormní počty skotu z důvodu klimatických změn, i to je důvod, proč by mongolští pastevci měli přecházet k chovu intenzivnímu, zvyšovat mléčnou produkci. Velké místní společnosti, často s podporou státu, se začínají zaměřovat na rozvoj intenzivní produkce mléka formou ustájení chovů a zakládání farem. Příležitostí pro české společnosti je budování uzavřených chovů pro mléčný a masný skot, mlékáren, zpracování krmných plodin a směsí, investice do veterinárně schválených výroben s kvalitními dojícemi či porážecími a porcovacími technologiemi, investice do zařízení na výrobu mléčných či masných výrobků, do udíren a balících technologií. Rozvíjet se bude i výstavba masokombinátů, chladírenských a mrazírenských skladů. Mongolsko má zájem o dovoz zemědělské techniky pro prvovýrobu v zemědělství i lesnictví.

Vláda podporuje stavbu skladů, sýpek, hospodářských kapacit. Centrální region projevil zájem o naše zkušenosti a techniku v bramborářství. Dobré příležitosti jsou v zavádění sanitárních, fytosanitárních a veterinárních opatření. Díky předaným zkušenostem se zalesňováním a údržbou lesa lze nabízet českou lesnickou techniku. České výrobky se uplatní i na málo saturovaném mongolském maloobchodním trhu potravin a nápojů.

5.2 Kalendář akcí

Informace o veletrzích, výstavách a významných konferencích konaných v Mongolsku v r. 2020 je uvedena v kapitole 6.4. Aktuality jsou uveřejňovány na internetových stránkách Velvyslanectví ČR v Ulánbátaru.

https://www.mzv.cz/ulaanbaatar/cz/obchod_a_ekonomika/vystavy_a_veletrhy/index.html

Nejvýznamnějšími mongolskými veletrhy jsou „Mongolia Mining“ zaměřené na těžební průmysl, termín jeho letošního ročníku byl odložen z důvodu pandemie COVID 19 (více info na <http://www.mongolia-mining.org/>), a multisektorový veletrh „Expo Mongolia“, který je plánován na 7.- 9. října 2020 (více info na <http://www.expomongolia.com/>). **V rámci projektu ekonomické diplomacie připravuje Velvyslanectví ČR v Ulánbátaru spolu s Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR, Ministerstvem zahraničních věcí ČR a Hospodářskou komorou ČR podnikatelskou misi do Mongolska v říjnu 2020. Účastníci mise se během jejího programu představí i na českém stánku na veletrhu Expo Mongolia.**

Alternativou k veletrhu Mongolia Mining je mezinárodně prestižní výstava/konference Coal Mongolia, předběžný termín jejího konání je v září 2020.

6. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

viz subkapitoly

Podkapitoly:

- 6.1. Vstup na trh: distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej
- 6.2. Dovozní podmínky a dokumenty, celní systém, kontrola vývozu, ochrana domácího trhu
- 6.3. Podmínky pro zřízení kanceláře, reprezentace, společného podniku
- 6.4. Požadavky na propagaci, marketing, reklamu (využití HSP), významné veletrhy a výstavy v teritoriu
- 6.5. Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 6.6. Trh veřejných zakázek
- 6.7. Způsoby řešení obchodních sporů, rizika místního trhu a investování v teritoriu, obvyklé platební podmínky, platební morálka
- 6.8. Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty, úřední a používaný jazyk(y), státní svátky, pracovní a prodejní doba
- 6.9. Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria (oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince)
- 6.10. Podmínky pro zaměstnávání občanů z ČR
- 6.11. Podmínky využívání místní zdravotní péče českými občany a občany EU

6.1 Vstup na trh: distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej

Většinu dovozů z ČR realizují mongolské firmy, které jsou obvykle i prodejci dovezeného zboží. Vzhledem ke specifickým mongolského trhu je pro české subjekty obtížné podnikat v Mongolsku bez místního partnera (jazykové i kulturní bariéry). Obchodní případy většinou zajišťuje mongolská firma, v případě kapitálových účastí či výrobní a jiné spolupráce je vhodné, aby kromě mongolského partnera byl přítomen i český zástupce, ať již kvůli mongolskému zvyku upřednostňovat osobní jednání nebo potřebě odborně vést místní zaměstnance.

Právní aspekty/formy vstupu na mongolský trh jsou blíže uvedeny v kapitole 6.3. Nejvíce užívanou formou (vyjma standardních exportně-importních operací) je založení společnosti s ručením omezeným. Daňové aspekty jsou předmětem kapitoly 1.7. Průměrná měsíční hrubá mzda v Mongolsku dosahovala v roce 2019 1 120 300 MNT (cca 380 EUR). Reálný nájem kancelářských prostor kategorie A v centru Ulánbátaru činí 35 000 – 40 000 MNT/m²/měs. (cca 11 – 13 EUR), mimo centrum přibližně 28 000 MNT/m²/měs (cca 10 EUR).

Při vstupu na mongolský trh se české firmy kromě Velvyslanectví v Ulánbátaru mohou obracet na realizátora programu na podporu ekonomických aktivit PROPEA. Mongolsko je totiž jednou z prvních zemí, ve kterých byl vládní pilotní projekt PROPEA spuštěn. Zakládající smlouva o realizaci programu byla s promotérem mongolského byznysu panem Ser-Odem Ichinkhorloo podepsána již v říjnu loňského roku během návštěvy předsedy Senátu Parlamentu ČR v Ulánbátaru. Symbolicky se tak stalo za účasti vedení MZV ČR a Hospodářské komory ČR, tedy institucí, které společně stály u zrodu projektu a jsou jeho garanty, a zástupců deseti českých firem. Přes počáteční nastavování a doladování mechanismů komunikace a fungování se po prodloužení smlouvy v dubnu 2020 podařilo mongolský projekt plnohodnotně rozjet, dvě české firmy již pro svůj podnikatelský záměr v Mongolsku obdržely konkrétní podporu. První služby, o něž podnikatelé projevíli zájem, se týkaly průzkumu trhu, vytvoření odběratelských sítí a marketingu v segmentech veterinárních léčiv, zemědělské techniky a potravinářských výrobků. Služby PROPEA v Mongolsku poskytuje „Czech Business Support“ vedený panem Ser-Odem Ichinkhorloo, jenž získal mnohaleté zkušenosti během svého působení v Mongolské národní průmyslové a obchodní komoře a Mongolské obchodní databázi www.mongolianbusinessdatabase.com.

Dlouhodobým cílem programu PROPEA je:

- poskytnout českým firmám na zahraničních trzích kvalitní služby,
- snížit českým firmám rizika spojená se vstupem na náročné zahraniční trhy,

- do budoucna podpořit české firmy, jejichž aktivity v zahraničí se neomezují pouze na export, ale mají spíše investiční charakter,
- posílit kapacity České republiky pro podporu trvalejší přítomnosti firem na zahraničních trzích.

Program PROPEA je financován z meziresortních prostředků na podporu ekonomické diplomacie. Služby poskytované v rámci projektů PROPEA jsou pro firmy cenově zvýhodněné a jmenovitě v Mongolsku představují doplněk k individuálním službám, které poskytuje velvyslanectví mj. formou projektů ekonomické diplomacie PROPED. Z rozpočtu PROPEA je dotováno 70 % ceny služby, zbylých 30 % spolufinancují zainteresované české firmy. Kompletní sazebník služeb, které mohou české firmy v rámci projektů PROPEA využívat, obsahuje tyto položky:

- zpracování obchodního plánu pro vstup na trh nebo investici,
- zpracování právní, daňové, finanční a legislativní analýzy,
- uvedení produktů na trh (pomoc při jednání s finančními institucemi, podpora při zřizování účtu a zajištění financování, založení firmy apod.),
- zajištění licencí, certifikací, registrací produktů a ochranných známek,
- zajištění a ověření dokumentace pro import/export a logistiku,
- vytváření a koordinace dodavatelských a partnerských sítí,
- zajištění propagačních, marketingových a PR služeb,
- podpora při spouštění výroby/zahájení činnosti v případě firem z oboru služeb využití technického zázemí,
- zastupování firmy v místě (na komerční smluvní bázi mezi českou firmou a zahraničním zástupcem, bez finanční podpory z rozpočtu PROPEA).

Realizátor PROPEA firmám poskytne rovněž asistenci při zajištění kontinuity obchodních styků a s řešení logistických a jiných problémů vyplývajících z mimořádných opatření přijatých k zamezení šíření COVID-19. V době omezení pohybu osob vychází Czech Business Support firmám vstříc s osobním stykem a dohledem nad jejich aktivitami v místě.

6.2 Dovozní podmínky a dokumenty, celní systém, kontrola vývozu, ochrana domácího trhu

Informaci o celních procedurách lze získat na www.customs.gov.mn/en/. Dovozní tarify lze zjistit na Market Access Database <http://madb.europa.eu/madb/indexPubli.htm>. Hlavním legislativním předpisem je Celní zákon z r. 1996. V r. 1997 Mongolsko vstoupilo do Světové celní organizace. Od r. 2003 užívá Mongolsko osmiúrovňový harmonizovaný systém označování produktů (HS 2002). Vzhledem ke svému členství ve WTO je uplatňována doložka nejvyšších výhod.

Po přijetí mongolskou vládou zásad ES o lidských právech a svobodách v lednu r. 1991 bylo Mongolsko zahrnuto do GSP tedy tzv. systému všeobecných celních preferencí EU. Prostřednictvím tohoto nástroje EU snižuje, nebo odstraňuje cla a kvóty na dovoz z rozvojových zemí. Mongolsko bylo jako vůbec první země ze států střední Asie zařazeno do GSP+ (zvláštní pobídkový režim pro udržitelný rozvoj a řádnou správu věcí veřejných). Hlavním rozdílem od základního režimu je rámec a objem umožňující partnerským státům více se prosadit na trhu EU. Celkem se zvýhodněný celní přístup vztahuje na cca 6200 druhů výrobků.

Dovozy do Mongolska nepodléhají speciálním povolením. Importér však musí být registrován při daňovém úřadu a státním registračním úřadu (State Registry Office). Dovozy nejsou ani předmětem žádných restrikcí, vyjma několika položek, na které se vztahují dovozní licence (např. chemické prostředky, lidská krev a orgány, výbušniny a zbraně). Licence jsou vystavovány příslušným resortním ministerstvem.

Cl: plošné celní tarify ve výši 5 % se aplikují na většinu importní produkce. Nulová celní sazba se týká např. živých zvířat určených pro chov, koní, ovcí, prasat, krav a koz, zařízení pro šíření informací včetně náhradních dílů, zdravotnického

zařízení apod. Sezónní 15% clo se uvaluje na mouku a zeleninu k ochraně domácích výrobců/pěstitelů v období 1.8. – 1.4. Mimo toto období je sazba ve výši 5 %. Na podzim r. 2015 a ve druhém kole na jaře 2016 byla na více než 100 položek uvalena importní cla ve výši 15-20%. Týká se převážně potravinářské produkce a některých stavebních materiálů včetně surovin.

Doplňkové dovozní clo (dle mongolského zvláštního daňového zákona ze dne 26.6.2006) je zavedeno na dopravní prostředky podle stáří (500 USD 0-3 let, 1000 USD 4-19 let, 2000 USD nad 10 let) a na alkohol a tabák.

Zvýšení spotřební daně u alkoholu (platnost od 1. 1. 2018) – zvýšení o 10% v roce 2018, 5 % v roce 2019 a 5 % v roce 2020. Vyjádřeno v místní měně se u litru čistého alkoholu zakoupeného od výrobce zvýšila daň z původních 1450 MNT v roce 2017 na konečných 1740 MNT v roce 2020. Výše daně u spotřebního zboží je určena druhem a množstvím alkoholu, např. u vodky a likérů od 25 do 40 % alkoholu došlo ke zvýšení z 5800 MNT na konečných 6960 MNT v roce 2020, u koňaku, whisky, rumu a ginu (25-40%) ke zvýšení z 14500 MNT na konečných 17400 MNT v roce 2020. 1 litr vína pod 35 % alkoholu je zdaněn místo původních 727 MNT v roce 2017 870 MNT v roce 2020, daň u 1 litru piva vzrostla z 291 MNT na 335 MNT v roce 2019 a 350 MNT v roce 2020.

Zvýšení spotřební daně u tabáku (platnost od 1. 1. 2018) – zvýšení o 10 % v roce 2018, 5 % v roce 2019 a 5 % v roce 2020. U 100 ks cigaret se daň 3482 MNT zvýšila na 4000 MNT v roce 2019 a 4180 MNT v roce 2020. 1 kg tabáku se zdaněním 2609 MNT v roce 2017 je v následujících letech zdaněn 3000 MNT (2019), resp. 3130 MNT (2020).

Zavedení cla u dováženého tabáku – (platnost od 1. 7. 2017) – po dohodě s WTO je zavedena maximální sazba této mezinárodní organizace, zvýšeno z původních 5 % na 20-30 % podle klasifikace.

Zavedení spotřební daně u domácí produkce pohonných hmot (platné od 1. 1. 2018) – na 1 tunu je u benzínu s oktanovým číslem nižším než 90 zavedena daň 0-20 350 MNT, s číslem vyšším než 90 daň 25 700 MNT, u nafty 0-21 750 MNT. Tyto hodnoty platí pro celé období 2017-2020.

Úprava spotřební daně u dovážených vozů (platnost od 1. 7. 2017) – osvobození od daně se nadále nevztahuje na hybridní, LPG a elektrické vozy, je pouze možné vyžádat vrácení 50 % zaplacené daně. Výše daně je ovlivněna stářím a objemem vozu, může dosahovat u objemu 1-1,5L 750 tis. MNT u nového vozu a 10 mil. MNT u vozu 10 a více let starého. U obsahu 2,5-3,5 L 3,05 mil. MNT u nového vozu a 13,3 mil MNT u vozu 10 let starého. U obsahu 3,5-4,5L pak 6,85 mil. MNT u nového vozu a 17,500 mil MNT u vozu 10 let starého.

Dočasné celní úlevy: celní zákon umožňuje dočasné celní úlevy, které se mohou týkat strojírenské produkce a zařízení, která je dovážena pro účel výstav a veletrhů a bude re-exportována do 1 roku. Importér musí obdržet povolení pro dočasný dovoz osvobozený od cla.

Osvobození od cla: ze zákona jsou některé položky osvobozeny od cla, např.:

- pomůcky pro speciální užití zdravotně postiženými lidmi,
- produkce pro humanitární pomoc a dárcovství,
- zařízení, vybavení, materiál, benzín, nafta pro ropný průzkum a těžbu atd.

Velké celní úřady se snaží uplatňovat „one-stop“ služby, tedy vyřízení všech celních náležitostí na jednom místě. Od r. 2001 Mongolsko užívá Automatický systém pro řízení celních informací (GAMAS), který umožňuje celní odbavení a platbu celních poplatků a daní v online režimu. Dovožci také mohou využívat služeb celních brokerů. Celní dokumenty mohou být předloženy v cizím jazyce (angličtina, ruština). Je však na zvážení celního úředníka, zda takové dokumenty přijme. Pokud jsou předloženy dokumenty v cizím jazyce shledány jako nečitelné, či neadekvátní, je vyžadován mongolský

překlad.

Může být vyžadováno, aby z důvodu přípravy řádné dokumentace a zaplacení cla a daní byla dovážená produkce umístěna do celního skladu v Mongolsku. V takovém skladu je možno uchovat produkci dva roky. Existují i dočasné celní sklady pro uskladnění zboží, které nebylo do 3 dní procleno. V těchto skladech se může uchovat produkce do 2 měsíců.

Na export z Mongolska se vztahují restrikce omezeně, a to exportním clem na vývoz kašmíru, velbloudí vlny, kozí kůže, dřevo, železný a hliníkový odpad. Některé položky podléhají plnému zákazu vývozu (narkotika, pornografie, chráněná zvířata a rostliny, zboží dovezené jako rozvojová pomoc) či udělení licence (předměty historické a kulturní hodnoty, archeologické a paleontologické nálezy, drahé kovy, železné a neželezné kovy, zbraně aj.).

Dokumenty potřebné pro celní odbavení:

- smlouva, která zahrnuje popis zboží, frekvenci nákupu, dobu trvání obchodu a podmínky Incoterms
- účtenka/stvrzenka
- faktura
- balicí list
- doklad o pojištění
- certifikát o původu zboží
- další relevantní dokumenty jako např. certifikát Státní potravinářské inspekce u potravin.

6.3 Podmínky pro zřízení kanceláře, reprezentace, společného podniku

Ekonomické a obchodní aktivity jsou v Mongolsku regulovány různými zákony, např. Zákonem o obchodních společnostech (Company Law) z r. 2011, Občanským zákoníkem z r. 2002, Investičním zákonem z r. 2013.

Dle Zákona o obchodních společnostech a Investičního zákona je v Mongolsku možné založit společnost bez zahraniční investice (BENFI), nebo společnost se zahraniční investicí (BEFI). BEFI je definována jako společnost s aktivy, které jsou minimálně z 25% vlastněny zahraničními investory a investice každého ze zahraničních investorů je v hodnotě min. 100 000 USD. Před registrací musí být tento kapitál uložen na mongolský bankovní účet, po registraci ale může být vybrán. Projekt, který splňuje určité požadavky, může být adeptem na zvýhodněný daňový režim, a to až po dobu 27 let.

Mongolská legislativa umožňuje zřízení několika forem podnikatelských subjektů:

Limited Liability Company (LLC), která může mít až 50 akcionářů, nebo jen jednoho vlastníka, Joint Stock Company (JSC), která musí mít mít 10 milionový (MNT) kapitál vedený na mongolské burze a jedna třetina představenstva nemohou být akcionáři. Zastoupení a pobočky, které nemohou vést obchodní aktivity, partnerships, které mohou realizovat aktivity generující zisk. Nejvíce užívanou právní formou (80-90%) mongolských společností je společnost s ručením omezeným (LLC). Akciová společnost: může být otevřeného nebo uzavřeného typu. K registraci u Státního registračního úřadu (General Authority for State Registration, <http://burtgel.gov.mn/eng/>) je třeba předložit následující dokumenty:

- Vyplněnou žádost společně s doprovodným dopisem
- Stanovy (notářsky ověřené)
- Dokument potvrzující adresu sídla společnosti
- Zápis z jednání zakladatelů společnosti
- Dokumentace potvrzující identitu zakladatelů společnosti a potvrzující platbu registračního poplatku
- Písemný souhlas z FRC (Financial Regulatory Commission)

Společnost s ručením omezeným: Počáteční vklad je poskytnut společníky a může mít formu peněžní či jiných aktiv (příslušně oceněných v peněžní hodnotě). Může mít jednoho či více společníků (fyzické či právnické osoby). Minimální základní vklad společnosti pro společnost se zahraniční investicí (BEFI) je 100 000 USD. Vklad musí být splacen před registrací společnosti. Pro společnosti bez zahraniční investice (BENFI) není stanovena minimální výše základního vkladu. K registraci u Státního registračního úřadu (State Registration Office) je třeba předložit následující dokumenty:

- Vyplněnou žádost společně s doprovodným dopisem
- Stanovy
- Dokument potvrzující adresu sídla společnosti
- Společenská smlouva či zakladatelská listina
- Dokumentace potvrzující identitu zakladatelů společnosti a potvrzující platbu registračního poplatku

Obsahem stanov by mělo být: plný a zkrácený název společnosti, určení podílu každého společníka, počet jednatelů a způsob jejich jednání, počet členů představenstva (nepovinné - s.r.o. nemusí mít představenstvo), procedurální záležitosti spojené s valnou hromadou, apod.

Partnerství (Partnership): Zákon o partnerství (Law on Partnership) definuje tři typy této právní formy podnikání:

- Neomezené (unlimited) partnership: partneři společně ručí za závazky partnerství
- Omezené partnerství s některými partnery s neomezeným ručením
- Omezené partnerství (limited): dvě nebo více fyzických osob s profesionální licencí mohou ustanovit tuto formu partnerství, kde jsou závazky partnerů limitovány výší jejich podílů na kapitálu.

Partnerství je třeba registrovat na Státním registračním úřadu (State Registration Office).

Zastupitelská kancelář (Representative Office): dle Investičního zákona (Law on Investment), zahraniční právnické osoby mohou v Mongolsku zřídit zastupitelskou kancelář, která nemá vlastní právní subjektivitu. Zastupitelská kancelář vykonává pouze zastupitelské funkce - hájí zájmy svého zřizovatele. Registrační procedura je podobná ostatním právním formám podnikání v Mongolsku.

Mongolsko má relativně nekomplikovaný proces registrace podniku, který nově probíhá pouze na Státním registračním úřadě. Certifikát vydaný novým společností je nutné každoročně prodlužovat. Společnost musí být zaregistrována u příslušné pobočky daňového úřadu (příslušnost dle zaregistrované adresy společnosti).

DPH ve výši 10 % je stanovena na zboží, služby a dovozy do Mongolska. Pokud je obrat společnosti vyšší než 10 mil. MNT, je nutné se registrovat u Daňové kanceláře a získat status plátce daně. Také je možné se registrovat dobrovolně, pokud zdanitelný obrat dosáhne 8 mil. MNT nebo pokud byly v Mongolsku investovány 2 mil. USD, případně více.

Korporátní daň – daň z příjmů právnických osob je 10 % pro firmy s ročním příjmem do 3 mld. MNT (cca 100 tis. Usd) a 25 % pro firmy s příjmem vyšším.

Daňové úlevy – mongolská vláda uděluje daňové výjimky včetně povinnosti platit DPH u dovozů základních paliv a potravinových produktů a u dovozů v sektorech podporujících růst, např. zemědělství.

Firmy, které provozují činnost v oblasti: zemědělské výroby, potravinářské výroby, výroby oblečení a tkaných věcí, výroby stavebního materiálu, pokud jejich příjmy nepřesahují 1,5 mld. MNT, získají 90 % daňovou úlevu po neomezenou dobu. Daňové úlevy se vztahují i na průzkum, těžbu, používání, přepravu a prodej nerostných surovin a radioaktivních látek, výrobu a import alkoholických nápojů a cigaret, pěstování tabákových rostlin, výrobu produktů z ropy, import pohonných hmot, velkoobchodní a maloobchodní prodej, průzkum ložisek ropy, těžbu a prodej.

6.4 Požadavky na propagaci, marketing, reklamu (využití HSP), významné veletrhy a výstavy v teritoriu

Pro běžného mongolského spotřebitele je klíčová cena zboží. V širokém sortimentu spotřebního zboží se prosazuje zejména zboží z ČLR, v menší míře z RF, Korejské republiky a Turecka. Spotřebitelské chování zejména ve městech stále více ovlivňuje reklama. Nové druhy zboží se prakticky bez reklamy neobejdou. Největší účinek mají reklamní kampaně v televizi a tisku /Pro info: cena celostránkové barevné reklamy v prestižním společenském časopise se pohybuje v rozmezí 500-1000 EUR/. Velmi intenzivně je využívána reklama formou SMS. V hlavním městě se hojně využívají velkoplošné billboardy.

Firmy, domácí i zahraniční, se prezentují na výstavách či konferencích, kterých je během roku v Ulánbátaru velké množství a jsou rovněž mediálně propagovány.

Mongolská národní obchodní a průmyslová komora ([MNCCI](#)) podporuje ze své podstaty ekonomické a obchodní vztahy. MNCCI nabízí služby svým členům i zahraničním firmám. Pořádá i různé výstavy a veletrhy. Pomáhá při organizaci českých podnikatelských misí.

Veletrhy a výstavy v Mongolsku v roce 2020

Název výstavy	Kde	Kdy	Sektor	Organizátor
Mongolia Mining 2020	Buyant Ukhaa Sports Palace	08.- 10. dubna 2020 termín dložen kvůli COVID 19	Důlní průmysl	Minex Mongolia Co., Ltd www.mongolia-mining.org
Build Mongolia 2020	Buyant Ukhaa Sports Palace	14.-16. dubna 2020 termín odložen kvůli COVID 19	stavebnictví, silnice, energetika a obnovitelná energie	Expo Mongol XXK www.buildmongolia.com
Stavební materiály 2020	Misheel Expo Center, Ulánbátar	24.-26. dubna 2020 termín odložen kvůli COVID 19	stavebnictví	Stavební informační a poradenské centrum www.barilga.mn
Stavebnictví a bytové domy - Expo 2020	Misheel Expo Center, Ulánbátar	01.-03.května 2020 termín odložen kvůli COVID 19	stavebnictví	Misheel group www.misheelgroup.mn
AGRO EXPO 2020	Khui doloon khudag, Ulánbátar	14.- 16. srpna 2020	Zemědělství, potravinářství	http://www.agroexpo.mn/

Ulaanbaatar Partnership 2020	Misheel Expo Center, Ulánbátar	...září 2020	Malé a střední podniky	Mongolská národní obchodní a průmyslová komora Úřad primátora hlavního města battulga@mongolchamber.mn Tel: 312371, Fax: 324620
Expo Mongolia 2020	Misheel Expo Center, Ulánbátar	7.-9. října 2020	Multisektorový veletrh	JV Consult Mongolia LLC, JV Consult Messemanagement and Planetfair Group http://www.expomongolia.com/
Coal Mongollia 2020	Shangri-la	září (?) 2020	investice v těžbě	Minfo LLC, http://www.mining.mn/ , https://www.coalmongolia.mn/

6.5 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Mongolsko je členem Světové organizace duševního vlastnictví (WIPO) a podepsalo a ratifikovalo většinu dohod a konvencí, včetně WTO TRIPS.

V Mongolsku je Úřad duševního vlastnictví, Mongolský celní úřad, Národní policie a Úřad kontroly autorských práv, kteří chrání práva duševního vlastnictví. Činnost Úřadu pro kontrolu autorských práv však daleko zaostává za standardy, jaké známe z ČR. Falzifikáty existují u knižních publikací, hudebních a filmových nosičů. Mongolská ekonomika nedisponuje kapacitami pro možnost „kopírování“ průmyslových či obdobných statků.

6.6 Trh veřejných zakázek

Vyhlašování veřejných zakázek je v podstatě decentralizované. Zpravidla se publikují v HSP či nově na www.tender.gov.mn, www.ub-procurement.mn. V březnu 2019 došlo ke změně zákona o veřejných zakázkách. Vládní ministerstva nově stojí mimo proces výběrových řízení. Ministerstvo má být pouze zodpovědné za jeho interní veřejné zakázky. Všechny ostatní veřejné zakázky musí být vyřizovány nezávislou agenturou. Při výběrových řízeních jsou podporováni domácí výrobci, pokud splňují mezinárodní standardy a kvalitu. Zahraniční dodavatelé se nemohou účastnit v tendrech na dodávku zboží, kterou může zabezpečit domácí výrobce (pokud je toto omezení stanoveno). Je zřízena černá listina subjektů, které porušily pravidla výběrových řízení. Subjekty na černé listině se nemohou účastnit dalších výběrových řízení. Jsou zavedeny předvýběrové aktivity pro projekty mezinárodních organizací. Za výběrové řízení odpovídá vyhledávatel soutěže.

Výběrová řízení na realizátory projektů rovněž vyhláší mnozí donoři – EBRD (Evropská banka pro obnovu a rozvoj),

MCC-Acount (Millenium Challenge Corporation - Account), ADB (Asian Development Bank), WB (World Bank), JICA (japonská rozvojová agentura) mezi jinými.

Velvyslanectví vyřizuje dotazy českých firem ohledně možnosti prodeje zboží či nabídky dodávek zařízení z ČR a zprostředkovává v rámci svých možností vzájemné kontakty. Mongolské poptávky jsou vkládány na portál BusinessInfo.cz.

Odkazy na informační zdroje o tendrech:

- [Government procurement agency of Mongolia](#) (Government implementation agency)
- [Procurement agency of the capital city](#) (Ulaanbaatar)
- [Vodní elektrárna Shuren, Rviver bassein Orchon](#)
- [Těžba mědi a zlata v Oyu Tolgoj](#)
- [Tendry ohledně stavby železnice](#)
- [Vodní elektrárna na řece EG](#)
- [Elektrárna Tavan Tolgoj](#)

Ministerstva vyhláší tendry i na svých webových stránkách (většinou pouze v mongolštině) - viz. kapitola 7.4

6.7 Způsoby řešení obchodních sporů, rizika místního trhu a investování v teritoriu, obvyklé platební podmínky, platební morálka

Všeobecně přijatým principem je snaha o řešení obchodních sporů dohodou. V případě, že to není možné, řeší se spory soudně. Pokud je ve smlouvě rozhodčí doložka, pak se spory řeší pomocí arbitrážních soudů; je-li žalobcem mongolská strana, je příslušnost k Arbitrážnímu soudu Mongolské národní obchodní a průmyslové komory, je-li žalobcem zahraniční účastník, obrací se k arbitrážnímu soudu dané země (není-li ve smlouvě dohodnuto jinak). Rozhodnutí je konečné.

Řešením sporů dohodou se v Mongolsku zabývá Rada na ochranu investic (Investment Protection Council of Mongolia) založená 3.8.2016 vládou a schválená nařízením předsedy vlády č. 136 22.12.2016. Nařízením 353 ze dne 28.12.2016 byly stanoveny principy fungování, jak přijímat žádosti a stížnosti investorů, atp. Chrání práva a zájmy investorů, její předseda je poslanec L. Oyun-Erdene. Prioritou vlády je ochrana potřeb a práv investorů, zajištění stabilních právních rámců, spolupráce a zdravého prostředí pro zahraniční investory, pomoc s implementací mezinárodních smluv, domácího práva a nařízení. Rada se snaží navázat s investory úzkou spoluprací a udržovat pevný vztah. Rada má předsedu, 16 členů a sekretáře. Povinnosti Rady: příprava podkladů a prognóz pro případ týkající se zahraniční investice, který se bude řešit na zasedání vlády, ochrana práv zahraničních investorů, analýza a návrh řešení jejich stížností (kromě případů u arbitrážního soudu), zlepšení právního systému pro investice, odstranění duplicit a nedostatků v právu, vytváření návrhů provádění práv a rezolucí spojených s investicemi a jejich předkládání vládnímu kabinetu.

Dne 04.09.2009 bylo podepsáno memorandum o spolupráci mezi rozhodčími soudy ČR (HK a Agrární komora) a Mongolska (MNCCI).

Odkup pohledávek prozatím v Mongolsku není rozšířen.

Mongolská ekonomika prodělala v posledních deseti letech významný rozvoj, nadále má však svá specifika. Vzhledem k malému počtu obyvatel a velké rozloze země je jedinou koncentrovanou oblastí s rozvinutým tržním prostředím hlavní město Ulánbátar. Je nutné počítat s tím, že téměř každý proto zná každého. Obchody je nutné zajišťovat a v žádném případě nespolehat na „dobré slovo“. Bez dlouhodobé osobní přítomnosti je podnikání v místě téměř nemožné. Mongolští partneři často při jednáních přikývnu téměř na všechno, i když realita může být jiná (viz kapitola 1 k místním

zvyklostem). Dobré je pamatovat i na to, že vykazovaná pohostinnost se nemusí vždy rovnat čestným úmyslům.

Doprava zboží do Mongolska trvá z ČR vlakem přes RF několik týdnů, nicméně lze využít speciální vlak, který jezdí 3x měsíčně na trase Polsko-Bělorusko-Ulánbátar a zásilku dopraví za 8-15 dní. Letecky lze zasílat omezený objem. Čeští kamionoví přepravci, např. firmy ARGO Bohemia, s.r.o., EGT Express CZ s.r.o. vypravují kamiony každý týden a doprava po trase CZ > PL > BY > RU > MN trvá přibližně dva týdny. Kombinovaná přeprava lodí a kamiony je zdlouhavá (1-2 měsíce). Pro přepravu listovních zásilek doporučujeme využít službu DHL, běžné poštovní služby nejsou spolehlivé.

Mongolský bankovní systém doznává každým rokem určitého zlepšení a rozšiřuje své produkty (ve vedení většiny velkých bank jsou zahraniční pracovníci).

Vzhledem k rizikovosti trhu (6. skupina dle OECD - rozhodnuto o zhoršení o jednu kategorii v červnu 2014) je obtížnější a dražší získávání garancí na úvěrování dovozu/vývozu. Při větších dodávkách je nutné konkurovat podmínkám nabízeným firmami z Japonska, Korejské republiky, SRN, USA apod., které umožňují odklad splátek a jiné zvýhodněné formy prodeje.

Platební morálka je rozdílná, některé firmy dokonce hradí 90 % zakázky předem, což lze doporučit jako v podstatě jediný vhodný způsob, není-li platba jinak zajištěna.

Dne 25.2.2019 bylo otevřeno poradenské centrum pro investory Invest in Mongolia "One Stop Service Center".

6.8 Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty, úřední a používaný jazyk(y), státní svátky, pracovní a prodejní doba

Úřední jazyk: chalch mongolština

Ze světových jazyků se nejčastěji používá angličtina a ruština, někteří umí i čínsky (a korejsky, japonsky či německy). Až 20 tisíc Mongolů ovládá češtinu. Oceňována je u cizinců znalost mongolštiny.

Oficiální svátky v Mongolsku jsou:

- 1. leden – Nový rok
- 3 dny koncem ledna nebo v únoru – tradiční Nový rok „Tsagaa sar“ (lunární)
- 8. březen – MDŽ
- 1. červen – Den dětí
- 11.-15. červenec – tradiční svátek Naadam
- listopad - Narozeniny Čingischána - pohyblivý svátek (26. listopad – Den samostatnosti republiky)
- 29. prosinec – Den nezávislosti.

Pracovní doba na úřadech je obvykle pondělí až pátek od 8:30 hod. do 17:30 s hodinovou přestávkou na oběd (12:30-13:30); o sobotách, nedělích a svátcích je volno. Prodejní doba je podobná, existují obchody s 24 hodinovou pracovní dobou, mnohé obchody jsou otevřeny i v sobotu, řada z nich pak i v neděli.

Vhodná doba k jednání není ničím limitována, spíše však až po 10. hodině ranní. Je příznivě hodnoceno, když cizinec pozve svého mongolského partnera k jednání na pracovní oběd nebo večeři. Vizitky bývají standardního typu, obsahují jméno, funkci a podnik s adresou včetně e-mailu. Pozornosti a dárky jsou přijímány s úctou, podávají se a přijímají pravou rukou, nebo oběma rukama současně.

Bývá pravidlem, že smluvený čas schůzky se nedodrží a zpoždění i nad 30 minut nikoho neznepokojí. Východní mentalita, ta sporná jinakost obyvatel Asie, je ale v Mongolsku asi nejzřetelnější, pokud si s někým dáte schůzku. Možná dorazí, možná nedorazí. Také na úřadě můžete čekat třeba celý den. Čas se tu neměří na minuty, ale má časové jednotky odlišného charakteru – poněkud protaženější, pomalejší a s neohrazeným okrajem. Znamé „mašana“ se ve stejném praktickém významu v mongolštině řekne „margaš“. Říká se, že čas a prostor nemají v Mongolsku cenu. Asi proto, že obojího mají Mongolové nadmíru. Na druhou stranu již je mnoho Mongolů zvyklých na dodržování domluvených schůzek na čas vzhledem ke svému pracovnímu vytížení. Problematická je v Ulánbátaru doprava - propustnost silnic zdaleka nedostačuje počtu vozidel. S tím je tedy potřeba počítat při plánování nutného času k dostavení se na příslušné místo.

Mongolové, podobně jako další obyvatelé Asie, ve snaze neuvést protistranu do nepříjemné situace, neumí příliš říkat „ne“, ačkoli není vždy v jejich silách slíbené zařídit. Vytáčky a určitá hra na schovávanou už by měly Evropanovi naznačit, že Mongolský partner nechce nebo nemůže říci „ano“. Pokud jej ale k „ano“ přimějeme, je nutné být na uvedené připraven a informace ověřovat z několika zdrojů.

K novinkám posledních let patří velmi přísný zákaz kouření ve všech restauračních a veřejných zařízeních, ale i v okolí např. škol (ovšem míst pro kuřáky označených je na veřejných prostranstvích stále málo). Také každý první den kalendářního měsíce je v restauracích i obchodech dnem bez alkoholu – což je dobré brát v úvahu při pořádání společenských akcí, i při nákupech.

Prezident Battulga zavedl po nástupu do funkce celoroční letní čas.

6.9 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria (oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince)

Upozornění: Niže uvedený text je obecně platný pouze v případě zrušení všech opatření, přijatých v souvislosti s pandemií COVID 19!

Podrobné informace lze nalézt na webových stránkách Velvyslanectví ČR v Mongolsku www.mzv.cz/ulaanbaatar, v sekci *Konzulární agenda*.

O aktuálně platném režimu na úseku víz, poplatků a specifických podmínek cestování v rámci v Mongolsku vyhlášeného stavu zvýšené pohotovosti (doslovný překlad: vysoké úrovně připravenosti na katastrofy) informujeme samostatně v závěru této subkapitoly.

Obecně platný režim před pandemií COVID 19:

Doklady:

Požadovaným dokladem při cestě občana ČR do Mongolska je cestovní pas, jehož platnost musí přesahovat dobu předpokládaného posledního dne pobytu na území Mongolska minimálně o 6 měsíců.

Jednostranné zrušení vízové povinnosti pro držitele všech typů pasů z České republiky jakož i dalších 41 států světa cestujících do Mongolska, stanovené na základě nařízení vlády Mongolska č. 186 z 12. června 2014, bylo přechodně platné do 31. prosince 2015.

Občané České republiky s výjimkou držitelů diplomatických pasů musí při cestě do Mongolska zažádat zavčas o vízum na

příslušném zastupitelském úřadě Mongolska (ZÚ Mongolska v Praze).

Mezi ČR a Mongolskem je od roku 1992 uplatňována bezvízová dohoda pro diplomatické a služební pasy (vyhlášeno pod 509/1992 Sb.) s tím, že bezvízový styk pro služební pasy byl vzájemně vypovězen s účinností od 1. září 2011. Držitelé diplomatických pasů mohou vstoupit na území druhé smluvní strany a pobývat zde nadále tři měsíce bez víza.

Otevírací doba pohraničních přechodů Mongolska 2020

Přechody		A. Letecká doprava			
1	Mezinárodní	Buyant - Ukhaa	Letiště	24 hod. Děnně	Ulaanbaatar
				Otevřen v souladu s plánem mezinárodních letů	
2		Choibalsan	Letiště	Otevřen v souladu s plánem mezinárodních letů	Let do Mandžuska, ČLR (v současně době nelítá)
3		Ulgii	Letiště	Otevřen v souladu s plánem mezinárodních letů	Let do Astana, Kazachstán (v současně době nelítá)
4		Khovd	Letiště	Otevřen v souladu s plánem mezinárodních letů	Let do Urumči, ČLR (v současně době nelítá)
Přechody		B. Mongolsko – Čínská Lidová Republika			

1	Mezinárodní		Zamiin-Uud - Ereen	Silniční	Denně 08.00-18.00	Zamiin-Uud, provincie Dornogobi
2				Železniční	24 hod. denně V souladu s plánem mezinárodní železniční dopravy	
3			Bulgan (Yarant) - Takashiken	Silniční	Pondělí - Pátek 09.00-13.00 a 14.00-18.00	Bulgan, provincie Khovd
4			Bichigt – Zuun khatavch	Silniční	Pondělí – Neděle 09.00-12.00 a 14.00-17.00	Erdenetsagaan, provincie Sukhbaatar
5			Sumber - Rashaan	Silniční Mezinárodní dočasný	Pondělí – Pátek 08.00 - 12.00 a 14.00-17.00 od 2. dubna do 30. listopadu 2020	Khalkhgol, provincie Dornod
6	Bilaterální	Otevřen celoročně	Shiveekhuren - Sekhee	Silniční	Pondělí – Pátek 08.00-12.00 a 14.00-17.00 Sobota	Gurvantes, provincie Umnugobi
	(Pouze pro občany Mongolska a ČLR)					

					08.00-12.00 a 14.00-20.00	
7			Khangj - Mandal	Silniční	Pondělí – Pátek 08.00-12.00 a 14.00-17.00 Sobota 08.30-12.00 a 14.30-17.30	Khatanbulag, provincie Dornogobi
8			Gashuunsukhait - Ganqimaodu	Silniční	Pondělí – Pátek 08.00-12.00 a 14.00-17.00 Sobota 08.00-12.00 a 14.00-20.00	Khanbogd, provincie Umnugobi
9		Otevřen přechodně	Dayan - Khunshanzuyi	Silniční Dočasný oboustranní	Denně 11.00-13.00 a 15.00-18.00 Bude pracovat od: 01.06-20.06 26.06-10.07 16.07-09.08 15.08-25.09	Sagsai, provincie Ulgii
10			Baitag - Uliastai	Silniční Dočasný	Denně 10:00 - 19:00 hodin,	Bulgan, provincie Khovd

				oboustranní	od 16. do 30. března, května a září	
11			Burgastai - Laoyomyao	Silniční Dočasný oboustranní	Denně 10:00 – 13:00 a 15.00-20.00 hodin, Pracuje v měsících duben, květen, červen, červenec, srpen, září a říjnu	Altai, provincie Gobi-Altai
12			Bayankhoshuu - Uvdug	Silniční Dočasný oboustranní	Pondělí – Neděle 08.00-12.00 a 14.00-17.00	Khalkhgol, provincie Dornod
13	Khavirga – Ar Khashaat	Silniční Dočasný oboustranní	Pondělí – Pátek 08.00-12.00 a 14.00-17.00	Choibalsan, provincie Dornod		
Přechody C. Mongolsko – Republika Ruské Federace						

1	Mezinárodní	Sukhbaatar - Naushki	Železniční	V souladu s plánem mezinárodní železniční dopravy	Sukhbaatar, provincie Selenge
2		Altanbulag – Kyakhta	Silniční	24 hod. denně	Altanbulag, provincie Selenge
3		Tsagaannuur - Tashanta	Silniční	Pondělí -Soboty 09.00-13.00 a 14.00-18.00	Nogoonnuur, provincie Bayan-Ulgii
4		Ereentsav - Solovyosk	Silniční	Denně 08.00-12.00 a 13.00-17.00	Chuluunkhoroot, provincie Dornod

5	Bilaterální	Otevřen celoročně	Ereentsav - Solovyosk	Železniční	V souladu s plánem železniční dopravy	Chuluunkhoroot, provincie Dornod
6	(Pouze pro občany Mongolska a RF)		Borshoo - Khandgai	Silniční	Pondělí - Soboty 08.00-12.00 a 14.00-18.00	Sagil, provincie Uvs
7			Artssuuri – Tsagaan Tolgoi	Silniční	Pondělí - Soboty 09.00-13.00 a 15.00-18.00	Tes, provincie Zavkhan
8			Tes - Sharsuuri	Silniční	Pondělí - Soboty 08.00-12.00 a 14.00-17.00	Tes, provincie Uvs
9			Khankh - Mondii	Silniční	Pondělí – Pátek 10.00-18.00 1.5.-30.11.2020 zavřeno	Khankh, provincie Khuvsgul
10			Ulikhan – Deed Ulikhan	Silniční	Pondělí- Pátek 09.00-12.00 a 13.00-17.00	Bayan-Uul, provincie Dornod

Zdroj: <http://bpo.gov.mn/content/77>

Kromě mezinárodního letiště "Chingis Khaan" v Ulánbátaru lze k cestám do Mongolska využít pouze dva železniční hraniční přechody, a to Sukhbaatar/Naushki (s RF) a Zamiin Uud/Ereen (s ČLR) a dále s RF tři přechody silniční – Altanbulag/Kyakhta, Tsagaannuur/Tashanta a Ereentsav/Solovyosk a 4 silniční přechody s ČLR Zamiin Uud/Ereen, Bulgan-Yarant/Takashiken, Bichigt/Zuun-khatavch a Sumber/Rsahann (s ČLR). Pracovní doba na jednotlivých přechodech se liší. Před výběrem/použitím silničního přechodu doporučujeme ověřit aktuální otevírací dobu hraničního přechodu prostřednictvím Velvyslanectví České republiky v Ulánbátaru nebo Velvyslanectví Mongolska v Praze.

Vjezd motorovým vozidlem do Mongolska s jinou SPZ, než je jeden z hraničních států, lze uskutečnit jen na mezinárodních hraničních přechodech. Pro tranzit vozidla přes Rusko či ČLR je třeba povolení, o které je třeba požádat, resp, informovat se ještě před odjezdem na velvyslanectví Ruska či ČLR v České republice.

Při příjezdu motorovým vozidlem označí pracovník pasové služby cestovní pas majitele vozidla a jeho hraniční průvodku razítkem "vstupuje dočasně" a poté celní orgán vozidlo propustí. Vozidlo musí opustit území Mongolska do 6 měsíců. Hlavní celní správa Mongolska může tuto dobu prodloužit o dalších 6 měsíců, prodloužení je však možné pouze jedenkrát. Mezinárodní řidičský průkaz není v Mongolsku uznáván – při krátkodobém pobytu postačuje český ŘP a při dlouhodobém pobytu je třeba zažádat o vystavení mongolského ŘP. Dálniční poplatky na většině komunikací zatím neexistují.

Přestože v Mongolsku není s výjimkou spojnice metropole s novým, dosud neotevřeným letištěm, dálniční sítí, na některých místech extrémně řídké asfaltové infrastruktury se platí za vozidlo se zahraniční SPZ či domácí SPZ registrovanou v jiném ajmagu (kraj) silniční poplatek (mýtné) v zanedbatelné výši. To se týká i vjezdu do větších měst včetně metropole Ulánbátaru.

Vyřízení ruského tranzitního víza na Velvyslanectví Ruské federace v Ulánbátaru je spojeno se značnými obtížemi. Doporučuje se proto opatřit si ruské oboustranné tranzitní vízum už před odjezdem v ČR. Je třeba též věnovat pozornost vyplňování ruského celního prohlášení už při vstupu do Ruska. Vyřízení čínského víza na velvyslanectví ČLR je prakticky nemožné, protože čínské velvyslanectví nepřijímá žádosti od osob, které nemají povolený trvalý nebo dlouhodobý pobyt na území MNG. Doporučujeme proto opatřit si čínské vstupní vízum na velvyslanectví ČLR v Praze před odjezdem.

Adresa Velvyslanectví Mongolska v Praze:

Na Marně 5, 160 00 Praha 6 tel: (+420) 224 311 198, 224 325 760 fax: (+420) 224 314 827 e-mail: prague@emongolia.eu webová stránka: <http://www.praha.mfa.gov.mn> nebo <http://www.praha.mfa.gov.mn>/Úřední hodiny konzulárního oddělení: pondělí - pátek 10,00 - 16,00.

Z evropských zemí má Mongolsko dále velvyslanectví v Budapešti, Vídni, Berlíně, Paříži, Varšavě, Bruselu, Londýně, Moskvě, Římě, Stockholmu a Sofii a konzuláty v Minsku, Kyjevě a několika městech evropské části Ruské federace.

Zvláštní upozornění:

V Mongolsku existují území s omezeným režimem vstupu cizinců, a to jednak národní parky (zvláštní povolení je třeba vyřídit na Ministerstvu životního prostředí a turistiky Mongolska – Odbor administrativy území s chráněnými oblastmi) a příhraniční zóny (povolení vyřizuje Oddělení hraniční služby Hlavního úřadu pro bezpečnost státních hranic Mongolska).

Ministerstvo zahraničních věcí České republiky doporučuje, aby si čeští občané před cestou ověřili u zastupitelského úřadu navštěvovaného státu, zda se podmínky pro cestování aktuálně nezměnily.

Informace k vízové problematice pro mongolské žadatele směřující do ČR jsou dostupné na webové stránce velvyslanectví www.mzv.cz/ulaanbaatar v příslušných subkapitolách ke krátkodobým (schengenským/jednotným) vízům, registračnímu systému pro podávání vízových a pobytových žádostí a k vládnímu Programu kvalifikovaný zaměstnanec.

Celní a devizové předpisy:

Celní předpisy vyžadují registraci dovážených předmětů zvláštní hodnoty i při tranzitu. Jedná se především o elektroniku, šperky, výrobky ze vzácných kovů, alkohol (limit 3 litry lihovin, z toho 1 litr tvrdého alkoholu a 2 litry vína a dále 3 litry piva) a cigarety (limit 1 karton). Je zakázán dovoz a převážení narkotik, omamných látek, jedů, střelných zbraní bez povolení příslušných úřadů a pornografie. Rovněž je zakázáno vyvážet lovecké trofeje a starožitnosti bez příslušných povolení.

Pro dovoz koček a psů platí, že zvíře musí mít svůj pas s vyznačením povinných očkování ne starší 1 roku a s vyznačením prohlídky ne starší 3 dnů před odletem. S těmito potvrzeními je třeba obstarat bezplatné potvrzení na Městské veterinární správě, které se odevzdává na mongolské hranici. Pro dovoz nebo vývoz rostlin a jiných zvířat, než je kočka či pes, je povinná licence, kterou udělují odpovídající ministerstva.

Značně složitý je také systém udělování licencí k lovu a rybolovu – a to i sportovnímu – striktně aplikovaný na zahraniční turisty (ale mnohem méně již na místní náruživé lovce). Nelze zcela zaručit, že i cestovní kanceláře nabízející mj. rybolov, opravdu znají přesná pravidla jejich vydávání – každopádně ale mají větší šanci „domluvit se“ s místními ochránci přírody na místě, než samotní cizinci.

V Mongolsku není nutné prokazovat zajištění finančních prostředků pro pobyt a neexistuje povinná směna valut. Jako minimální denní částka se doporučuje 100,- USD. Místní měna je mongolský tugrik /MNT/. Směnu valut se doporučuje uskutečnit v hlavním městě. Platební a kreditní karty je možné použít v hotelech a mnohých obchodech v Ulánbátaru, zřídka pak v Darkhanu či Erdenetu. Ve venkovských oblastech tak učinit nelze. Různé banky mají na mnoha místech hlavního města také bankomaty (ATM), z nichž většina vydává hotovost i ze zahraničních karet, byť jen v omezených částkách (nejvýše 800 tisíc MNT na jeden den).

Cestovní rizika

Vzhledem k velmi řídké a ve vzdálenějších oblastech od hlavního města neexistující infrastruktuře nelze, rovněž s ohledem na absenci mobilního signálu, spoléhat v případě nehody na rychlou pomoc!!!

Mongolsko postihují poměrně často nákazy slintavky a kulhavky. Možné konzumaci jídel ze sviště se doporučuje vyhnout (úředně je i zakázáno) kvůli možnému přenosu dýmějového moru (v posledních letech se mor vyskytuje vzácněji). Pokud se v takovém případě nepodají příslušná ATB do 5 dnů od nákazy, úmrtnost je velmi vysoká a nezřídka činí 100 %. Během možných epidemií vyhláší úřady v postižených regionech karanténu a nelze do nich cestovat. Osoby nacházející se v postižené oblasti (cizince nevyjímaje) ji nesmějí opouštět, a to i po několik týdnů. Značný je výskyt hepatitidy - dle statistik trpí tímto onemocněním až 750 000 lidí (25% populace).

Za mimořádně chladných zim (tzv. dzud) docházelo ve stepích k hromadným úhynům dobytka. Poloha uhynulých zvířat obecně bývá často obtížně dostupná a rozkládající se těla zůstávají dlouho ve stepích, takže mohou být zdrojem nákazy. Doporučuje se k nim proto nepřiblížovat. Nicméně v posledních několika letech dzud nebyl na území Mongolska zaznamenán.

Z hygienických důvodů se doporučuje zvýšená opatrnost při odběru vody z venkovních zdrojů.

Krádeže a s nimi spojená násilná kriminalita (omezená většinou spíše na zbití bez použití zbraní) je zaznamenávána zejména v Ulánbátaru, byť frekvence se nijak nevymyká mnohým jiným městům ve světě včetně Evropy. Kapsáři se vyskytují zejména na turistických místech, přelidněných prostranstvích či v obchodech a autobusech. Nedoporučuje se však navštěvovat chudinské jurtové čtvrtě, rozprostírající se v severní části města a zasahující leckde až do jeho centrálních částí. Tamější obyvatelé vnímají takové turisty často jako provokatéry a chovají se k nim nezřídka agresivně. Potenciální

nebezpečí pro turistu představuje rovněž velké množství potulných psů a zejména pak volně pobíhajících hlídacích psů. Oplocení jednotlivých jurt a domků bývá velmi nedokonalé a tito psi tak atakují domnělého vetřelce i mimo pozemek majitele obydlí.

Upozorňujeme, že v Mongolsku není legální nošení a použití pepřového spreje či nože jakékoli velikosti! Pokud by k takovému případu byla přivolána policie (na policejním telefonním čísle 102 by měla být služba schopná domluvy v angličtině), patrně by byl vyměřen postih např. držiteli nože, byť by byl použit v sebeobraně.

Mongolsko počátkem 21. století zaznamenalo jistý nárůst neonacistického hnutí, jehož pozornost byla v uplynulých dekádách směřována především proti občanům Číny. S příchodem těžebního boomu, migrací z venkova do měst a s prohlubováním sociálních nerovností se počátkem 21. století množily případy fyzického napadání turistů, a to i bez konkrétní finanční motivace a za bílého dne. „Agresivitu často vyvolával například pouhý pohled na společnost mongolských dívek a mužů neasijského původu – která ani nemusela vyhlížet příliš intimně. V některých případech útočníci přitom nerozpoznali Mongolku od Korejky, Japonky či ženu jiného asijského etnika. Situace se v tomto směru v posledních letech postupně mění, mongolská společnost se liberalizuje, neonacistických a xenofobních projevů výrazně ubývá.

(Pozn. ZÚ: je chybné spojovat místní časté vyobrazení levotočivé svastiky stojící na zahlem rameni s nacistickým symbolem pravotočivého hákového kříže pootočeném o 45° a stojícím tak na jednom ze svých ramen: svastika je tradičním náboženským symbolem s vícero interpretacemi, s mnohem dávnější historií, kterou se symbolika nacistického Německa inspirovala).

V Mongolsku nebyl žádný teroristický útok, riziko terorismu v zemi je mizivé.

Problém pro řidiče i chodce představuje silniční doprava, především v Ulánbátaru. Místní řidiči – často nevyklí městskému provozu - zpravidla ignorují dopravní předpisy. Velmi častým problémem je otáčení vozidel na křižovatkách za tichého přihlížení policie. Přednost chodců na přechodu je v pravidlech silničního provozu podmíněna nenarušením plynulosti provozu – takže v praxi na ni nelze na přechodech spoléhat bez ohledu na světelnou signalizaci. Doprava bývá často řízena policistou bez ohledu na funkční světelnou signalizaci, což v praxi vede k nezměrnému chaosu, doprovázenému kvílením klaksonů a frustrací řidičů i chodců.

Vysoká rychlost řady vozidel mimo město na převážně velmi nekvalitních vozovkách často vede k vážným dopravním nehodám. V odlehlých venkovských oblastech se přitom nelze dovolat jakékoli pomoci, a to v řádu nejen mnoha hodin, ale nezřídka i několika dnů. Této skutečnosti je třeba být si při řízení vozidla vědom a podřídit tomu způsob jízdy i vybavení vozu (rezerva pohonných hmot, dostatek tekutin, několik náhradních pneumatik a další).

Velkou překážkou pro turisty v Mongolsku je extrémně řídká a mnohde krajně nekvalitní dopravní infrastruktura. Samostatným problémem je obtížná orientace v krajině. Téměř na všech rozcestích, kterých je v případě nezpevněných cest v zemi bezpočet, chybí jakékoli směrové ukazatele a i mongolského řidiče nutí postupovat obvykle intuitivně s vysokým rizikem pochybení. Přitom je třeba mít na zřeteli, že síť čerpadel pohonných hmot je mimo hlavní město a nepočtená osídlenější centra řídká, v některých odlehlých oblastech prakticky žádná. Řidiči naftových vozidel by měli mít na zřeteli, že drtivá většina vozidel jezdí v Mongolsku s ohledem na velmi nízké teploty v zimním období s vozidly na benzín. Zejména v odlehlých oblastech se může stát obstarání nafty tvrdým oříškem a s evropským naftovým motorem není možné v Mongolsku zakoupit tzv. Ad Blue aditivum.

Rizikovým faktorem jsou i klimatické podmínky v zemi: značné nejen roční, ale i denní a noční výkyvy teplot v řádech i několika desítek °C, příznačné pro kontinentální klima, prudké změny počasí včetně náhlých a velmi silných poryvů větru,

písečné bouře, nízká vlhkost vzduchu (kolem 25 %), řídký vzduch díky vysoké nadmořské výšce převážné části území státu. Průměrná nadmořská výška země odpovídá výšce vrcholu Sněžky, samotný Ulánbátar se rozprostírá v nadmořské výšce 1300 – 1700 m n.m. Pro turistické cesty do Mongolska je z uvedených důvodů třeba dbát na kvalitní vybavení a ošacení.

6.10 Podmínky pro zaměstnávání občanů z ČR

Pracovní vztahy reguluje Zákoník práce (Labor Law of Mongolia) z 14. 5. 1999. Standardní pracovní týden činí 40 hodin s výjimkami pro sezónní práce. Minimální mzda je určena legislativně, od 1. ledna 2017 činí 240 000 MNT/měs. (cca 92 EUR). Odvod na sociální zabezpečení (včetně zdravotního) je 11 % pro zaměstnance (s měsíčním stropem ve výši 240 000 MNT) a 12-14 % pro zaměstnavatele (rozdíl je ve výši pojištění proti úrazům a nemocem z povolání, jež se stanovuje dle odvětví).

Mzdové náklady: v prosinci 2018 dosahovala průměrná měsíční hrubá mzda v Mongolsku 1 038 900 MNT (cca 370 EUR).

Další odvody za zaměstnance:

- zvýšení sazby pojistného na sociální zabezpečení (platné od 1. 1. 2018) – Povinné odvody zaměstnavatelů i zaměstnanců progresivně vzrostou na roční bázi v letech 2018-2020. Příspěvky na důchodové pojištění vzrostou roce 2018 o 1 %, 2019 o 0,5 % a 2020 o 1 % u zaměstnavatele i u zaměstnance, tzn. celkově budou v letech 2018-2020 u zaměstnavatele činit 12-14 % v roce 2018, 12,5-14,5 % v roce 2019 a 13,5-15,5 % v roce 2020 a u zaměstnance 11 % v roce 2018, 11,5 % v roce 2019 a 12,5 % v roce 2020
- zavedení daně z příjmu fyzických osob u nerezidentů (platné od 1. 1. 2018) - ve 20% výši u příjmu z mongolského zdroje.

Dle mongolského zákona o Provádění vyrovnání v národní měně z 9.7. 2009 musí být všichni zahraniční pracovníci, až na výjimky (např. diplomatické mise), vyplaceni v mongolské měně (MNT) převodem na MNT bankovní účet v Mongolsku. Mzda zahraničních pracovníků se může převádět do zahraniční bez dodatečných srážek.

Pracovní povolení je vyžadováno pro všechny zahraniční zaměstnance firem a zastupitelských kanceláří. Jeho získání může být časově náročné - až 4 týdny před odjezdem do Mongolska a 2 týdny v Mongolsku. Před vycestováním je nutné si zařídit pracovní vízum na některé mongolské ambasádě (např. v ČR v Praze). Po vstupu se pracovník musí do 7 pracovních dnů zaregistrovat na Imigračním úřadu, jinak mu hrozí pokuta až 1 mil. MNT (cca 450 EUR). Samotné pracovní povolení vydává Ministerstvo práce a sociálních věcí, na Služebním centru pracovního úřadu se podají potřebné dokumenty a předem se platí poplatek 384 tis. MNT za každý měsíc pracovního povolení. Hradí se rovněž jednorázové poplatky za služby (žádost o povolení k zaměstnání - 1 osoba 15 000 MNT, průkaz povolení k zaměstnání - 2000 MNT). Jakmile je získáno pracovní povolení, je nutné si zařídit dlouhodobé pracovní vízum. Rovněž je nutné si na Imigračním úřadu návazně zařídit dlouhodobé povolení k pobytu.

Mongolská vláda stanovuje kvóty pro zaměstnávání zahraničních pracovníků. A to pro společnosti bez i se zahraniční investicí. Dle sektoru, výše investice a počtu zaměstnanců společnosti se kvóty pohybují v rozmezí 5% - 80%. Společnosti zabývající se zahraničním obchodem mají kvótu 5% (ve firmě musí být zaměstnáno alespoň 20 zaměstnanců, aby mohla zaměstnat jednoho cizince). Společnosti vlastníci průzkumné či těžební licence na nerostné suroviny mají kvótu 10% a firmy těžící ropu či přírodní plyn až 80%.

6.11 Podmínky využívání místní zdravotní péče českými občany a občany EU

V Mongolsku je sice na 500 zdravotnických zařízení, jejich odborná i hygienická úroveň je však až na řídké výjimky v hlavním městě velmi nízká. Využití zdravotnických zařízení lze doporučit jen v nutných případech. Zásobování specifickými léky je slabé, základní zásobu užívaných léků je proto vhodné dovézt z ČR.

Zdravotnická zařízení jsou v Mongolsku jak státní, tak i soukromá. Za ošetření je třeba vždy platit v hotovosti, cestovní pojištění pro případné proplacení v ČR je proto žádoucí a je jednou z podmínek pro udělení mongolského víza.

Evakuace těžce zraněných nebo nemocných osob z Mongolska do zemí s vyšší úrovní lékařské péče je velmi složitou a nákladnou záležitostí.

Očkování nejsou pro cestu do Mongolska povinná, doporučit lze vakcinaci proti TBC, žloutence, břišnímu tyfu a dětským chorobám, případně proti vzteklině.

Některá zdravotnická zařízení v Ulánbátaru:

SOS Medica Mongolia UB International Clinic – tel.: +976 11 464327, +97691913122, <http://www.sosmedica.mn>

Ulaanbaatar Songdo Hospital – tel.: +976 75752727, www.songdo.mn

Nemocnice č.1 – tel.: +976 11 323372, +976 11 311544, <http://ukte.moh.gov.mn/>

Nemocnice č.2 – tel.: +976 70150235, +976 70150255, <http://www.sgh.gov.mn/>

Nemocnice č.3 – tel.: +976 70184049, <http://cardiocenter.telemedicine.mn/show/20>

Dětská nemocnice – tel.: +976 11 362676, 362515 <http://www.ehemut.mn/>

Úrazová nemocnice – tel.: +976 70180136 <http://www.ntorc.mn/>

Železniční nemocnice – tel.: +976 244969, +976 242822 <http://emneleg.mn/baiguullaga/589>

Onkologické centrum – tel.: +976 451143, <http://www.cancer-center.gov.mn/>

Intermed Hospital – tel.: +976 77000103, <http://www.intermed.mn/>

Grand Med Hospital – tel.: +976 77000066, www.grandmed.mn

Orbita oční klinika- tel.: +976 11 316358, www.orbita.mn

Další důležitá telefonní čísla:

- Hasiči - 101
- Policie - 102

- Lékařská záchranná služba - 103
- Úřad pro mimořádné situace - 105
- Informace - letiště - 19001980

Podrobnosti k uvedenému textu a další informace jsou uvedeny na webových stránkách Velvyslanectví ČR v Mongolsku.

Odborná i hygienická úroveň zdravotnických zařízení je často poměrně nízká. Zejména pro rodiny s dětmi se jedná o značně rizikovou destinaci. S ohledem na poměrně vysokou nadmořskou výšku (v průměru 1 600 m.n.m.) je ale pobyt v Mongolsku rizikový i pro osoby s kardiovaskulárními problémy.

S ohledem na trvalý výskyt vztekliny (v současnosti spíše v odlehlejších oblastech u lesních zvířat) a vakcíny s často vážnými vedlejšími účinky, podávané v případě kousnutí, se doporučuje před odjezdem postupné naočkování („emergency“ dávku stejného přípravku lze v chladicím boxu mít buď s sebou - a dát si ji vpíchnout v případě pokousání, nebo je k dostání v místní SOS klinice).

Očkování nejsou pro cestu do Mongolska povinná, doporučit lze vakcinaci proti TBC, žloutence, břišnímu tyfu a dětským chorobám, případně proti vzteklině.

Pro všechny lékaře v Mongolsku platí, že běžně ordinují i v sobotu. Stejně jako u jiných služeb neexistují dlouhé objednací lhůty - v Ulánbátaru je převis nabídky nad poptávkou. Je velkou výhodou, že se pacientovi bez problému dostane ošetření prakticky ihned.

V Ulánbátaru je několik nemocnic, cizincům se doporučují nemocnice privátní, z nichž některé jsou již přístrojově vybavené na vysoké úrovni, v případě několika nejnovějších zařízení pak i špičkově vybavené (ovšem úrazy stále řeší pouze jedno traumatologické centrum ve státní úrazové nemocnici). Při hospitalizaci zajišťují stravu a léky pro pacienty rodinní příslušníci, záchranky přijíždějí k případům v rámci Ulánbátaru někdy i po několika hodinách. Lékaři občas ordinují pacientům léky, které jsou v Evropě zakázány.

Původně korejská, dnes mongolská soukromá nemocnice Songdo v centru města má slušný standard. Jedná se však prioritně o diagnostické centrum - lůžková část je malá a lékaři ambulanti části obvykle nemají stále pacienty, jde tedy charakterem spíše o kliniku, která zajišťuje velmi přesnou a rychlou diagnostiku, kterou si pacienti dále nosí k posouzení svým ošetřujícími lékaři. Je zde možné bez objednání absolvovat celou škálu vyšetření včetně MGR, CT, sona, poměrně široké škály krevních testů, vyšetření trávicího traktu atd. Databáze výsledků vyšetření je plně digitalizovaná - snímky jsou na vyžádání poskytnuty elektronicky s anglickými popisy. V této nemocnici je možné navštěvovat také gynekologii - lékaři se zde často domluví anglicky nebo rusky. Nové privátní zařízení Grand Med Hospital, zatím nadále s většinovým korejským personálem a exkluzivním přístrojovým vybavením, bylo v r. 2014 otevřeno na jižním okraji města ve čtvrti Zaisan. Soukromé zdravotnické zařízení Intermed Hospital, situované rovněž v jižní části města (vedle muzea – paláce Bogdgegéna) a otevřené na jaře 2014, je s 91 lůžky, 6 lůžky v rámci ARO (z toho 2 izolovanými pro pacienty s přenosnými nemocemi), 2 MGR (magnetickými rezonancemi), několika CT, sonografií a širokou škálou dalšího nejmodernějšího diagnostického zařízení je nejlépe vybaveným zdravotnickým zařízením v zemi. Náklady za diagnostiku, ošetření či hospitalizaci je třeba platit předem platební kartou či v hotovosti, pojišťovací karty toto zařízení – alespoň zatím – nepřijímá.

Z projektu WHO byla v r. 2014 uvedena ve státní nemocnici č. 3 do provozu moderně vybavená kardiologická jednotka (která by měla – oproti ostatním ve městě pracovat 24 hodin denně).

V posledních několika letech se zlepšily reference na soukromé oční kliniky (opět s korejsky vzdělaným personálem) a novou

porodnici – resp. centrum pro matku a dítě.

Cizinci se dosud ponejvíce spoléhají na ulánbátarskou pobočku mezinárodní sítě zdravotnických zařízení v zemích třetího světa SOS International (jedná se pouze o pracoviště s ambulantní péčí a pohotovostí), která zaměstnává anglicky hovořící lékaře, avšak poplatky jsou tam vysoké. V závažných případech zajišťuje SOS klinika leteckou evakuaci do Hongkongu, ale vzhledem k tomu, že letadlo – je-li k dispozici – je v hangáru v Pekingu, nejedná se o okamžitou pomoc. U vážných úrazů a zhoršených chronických stavů se nadále doporučuje léčba v Pekingu, Soulu nebo nejlépe přímo v ČR. Hospitalizace v Ulánbátaru se doporučuje využívat jen v nevyhnutelných případech.

Sortiment léčiv v lékárnách v Ulánbátaru je poměrně široký, základní léky včetně některých antibiotik, antivirotik, kortikoidů a dalších medikamentů s výjimkou hypnotik lze v některých lékárnách sehnat i bez lékařského předpisu. Sortiment léčiv mimo Ulánbátar je až na výjimky v několika větších městech podstatně užší. Léky se obvykle prodávají jednotlivě (je možné zakoupit například jednu pilulku aspirinu) či po platičkách - nikoli po krabičkách. K lékům tak nejsou žádné popisky, nelze najít datum výroby – v mnoha případech jde o dovoz padělků ze států JV Asie. Proto se doporučuje vybavit se dostatečně všemi druhy léků z ČR a mongolská léčiva dokupovat jen v případech nouze.

Mongolové a mongolští lékaři jsou navíc pověstní zbytečným nadužíváním léků, včetně antibiotik bez dodržení zásad aplikace (dávky pro dospělé dětem, bez ohledu na diabetes pacienta atd.).

Při neakutních problémech je v Mongolsku také možné využít tradiční mongolskou medicínu, kterou praktikují lámové v buddhistických kláštorech či centra tradiční medicíny (včetně léčebných a nápravných masáží) a která se v mnohých rysech podobá tradiční čínské nebo tibetské medicíně. Jedná se o diagnostiku z tepu a z jazyka, léčbu mongolskými bylinami, akupunkturou, či baňkovaním, specifické jsou masáže při otřesu mozku – léčitel ovšem musí být zkušený.

Hygienické podmínky a návyky jsou v Mongolsku obecně stále relativně špatné – i když městská elita žije způsobem již zcela srovnatelným se standardy ve vyspělých zemích.. Silný mráz zbavuje zemi každoročně epidemií, avšak v létě se nákazy šíří především ve školních zařízeních, prostředcích hromadné dopravy nebo na veřejných místech velmi rychle. Ačkoli v Ulánbátaru je voda pitná, doporučuje se dodržovat zásadu pití vody pouze převařené či balené. Do Mongolska se doporučuje očkování proti žloutence, vzteklině a pro cestování mimo Ulánbátar rovněž proti břišnímu tyfu. Platné očkování proti TBC je nutnou samozřejmostí.

Nejdůležitější zdravotnická zařízení (Ulánbátar):

- pohotovost (sanita): 103
- pohotovost dětská: (11)-350 793

Nemocnice:

Intermed Hospital – tel.: +976 77000103, <http://www.intermed.mn/> (privátní, nově otevřená, moderní nemocnice)

Nemocnice č.1 – tel.: +976 11 323372, +976 11 311544, <http://ukte.moh.gov.mn/>

Nemocnice č.2 – tel.: +976 70150235, +976 70150255, <http://www.sgh.gov.mn/>

Nemocnice č.3 – tel.: +976 70184049, <http://cardiocenter.telemedicine.mn/show/20> nemocnice č.1 („česká“): (+976-11) 323372 (česky hovořící lékař 99011452)

Grand Med Hospital (nová „korejská“, na Zaisanu), prac. doba: 8:30-16:30, tel: +97677000066, tel:+976-99901235

24 hod pohotovost (mong): +976-91913122

Zubní klinika Dental Group, Chingeltei obvod (dúreg), 1. čtvrť (choró): 325731

Zubní klinika Enerel Dent, v areálu nemocnice č. 2: 45884

SOS Medica Mongolia UB International Clinic – tel.: +976 11 464327, +97691913122, <http://www.sosmedica.mn>

Ulaanbaatar Songdo Hospital – tel.: +976 75752727, www.songdo.mn

Dětská nemocnice – tel.: +976 11 362676, 362515 <http://www.ehemut.mn/>

Úrazová nemocnice – tel.: +976 70180136 <http://www.ntorc.mn/>

Železniční nemocnice – tel.: +976 244969, +976 242822 <http://emneleg.mn/baiguullaga/589>

Onkologické centrum – tel.: +976 451143, <http://www.cancer-center.gov.mn/>

Grand Med Hospital – tel.: +976 77000066, www.grandmed.mn

Orbita oční klinika- tel.: +976 11 316358, www.orbita.mn

Další důležitá telefonní čísla:

- Hasiči - 101
- Policie - 102
- Lékařská záchranná služba - 103
- Úřad pro mimořádné situace - 105
- Informace - letiště - 19001980

Podrobnosti k uvedenému textu a další informace jsou uvedeny na webových stránkách Velvyslanectví ČR v Mongolsku.

Opatření přijatá v souvislosti s pandemií COVID 19 – stav k 12. 5. 2020

V souvislosti s pandemií COVID 19 mongolská vláda z iniciativy Státní komise pro mimořádné události přijala s vědomím nízké úrovně zdravotnictví v zemi postupně od konce ledna 2020, leč následně v rychlém sledu, sérii razantních opatření s cílem omezit riziko komunitního přenosu infekce na minimum. V zemi byl vyhlášen stav zvýšené pohotovosti. Režim, nastavený v jeho rámci není založen na testování, ale na izolaci lidí ať již infikovaných či podezřelých z možnosti přenosu infekce koronavirem.

Během února a března 2020 došlo postupně k uzavření státu s výjimkou přísně kontrolované a dozorované mezinárodní kamionové a nákladní železniční přepravy a předem schválených repatričních letů, jakož i návratů mongolských žadatelů z diaspory po pozemních komunikacích. Přitom je důsledně uplatňováno pravidlo podřízenosti zájmu o repatriaci omezeným kapacitním karanténním a léčebným možnostem mongolských zdravotnických zařízení. Každý navrátilce bez

---

výjimky je podroben na jeho vlastní náklady tří až čtyřdenní karanténě pod policejním dohledem ve vybraném zdravotnickém zařízení bez ohledu na to, zda vykazuje symptomy infekce. V případě opakovaného pozitivního rychlotestu je společně s osobami, s nimiž byl v bližším kontaktu, přemístěn do Národního centra pro infekční onemocnění v Ulánbátaru, které jediné provádí RT-PCR testy. Tam je v případě potřeby léčen. Po vyléčení, potvrzeném opakovanými testy, je přemístěn v rámci rekonvalescence do rovněž střežené karantény v sanatoriu.

Přerušena byla mezinárodní osobní silniční a železniční přeprava, jakož i komerční letecké spoje. Přechodně byla uzavřena všechny školní, kulturní a sportovní zařízení a stanoveno povinné nošení roušek na veřejnosti.

Díky striktnímu režimu není na druhé straně běžný život v Mongolsku výrazněji omezen. Otevřeny zůstaly dobře zásobené obchody, jakož i restaurace, kavárny a bary s povinnou zavírací dobou do 22.00. Od 1. 5. 2020 byla otevřena sportoviště a posilovny. Ve sféře školství se postupně otevírají školní zařízení, zatím pro krátkodobé výukové kurzy.

Zastupitelské úřady Mongolska přechodně nevydávají víza. Imigrační úřad Mongolska vyzval přítomné cizince, jimž vypršela v průběhu krizové situace platnost víza, aby se dostavili k jejich bezplatnému prodloužení.

Výsledkem uvedených opatření je až dosud velmi nízký počet infikovaných, žádný exitus v důsledku koronavirové infekce a absence případů komunitního přenosu.

O repatriaci žádá k 12. 5. 2020 přes 10 tisíc Mongolů z odhadované 230 tisícové diaspory. Až dosud bylo v rámci 10 repatričních letů přepraveno do vlasti cca 2,5 tisíce Mongolů a přibližně stejnému počtu bylo dovoleno se navrátit po pozemních komunikacích. Přednost mají nemocní, staré osoby, matky s dětmi a osoby v nouzi.

Velvyslanectví ČR v Ulánbátaru bylo nápomocno při evakuaci několika Čechů a jednoho Slováka do Evropy.

V souvislosti s vyhlášeným nouzovým stavem na území České republiky vláda České republiky rozhodla s účinností od 14. 3. 2020 na všech zastupitelských úřadech ČR, včetně vízových center, o zastavení přijímání žádostí o schengenská víza, dlouhodobá víza, jakož i povolení k dlouhodobému a trvalému pobytu.

7. Kontakty

viz subkapitoly

Podkapitoly:

- 7.1. Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 7.2. Kontakty na teritoriální odbory na MZV ČR a na MPO ČR, zastoupení ostatních českých institucí v teritoriu (CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism, Česká centra)
- 7.3. Praktická telefonní čísla v teritoriu (záchranka, dopravní policie, požárníci, infolinky apod.)
- 7.4. Internetové informační zdroje

7.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Velvyslanectví ČR v Ulánbátaru, Embassy Street 9, P.O.Box: 665 Tel.: 00976-11-321 886, 00976-11-311 053, fax: 00976-11-323 791, 00976-11-326 661 E-mail: ulaanbaatar@embassy.mzv.cz

Obchodně-ekonomický úsek: commerce_ulaanbaatar@mzv.cz

Konzulární úsek: consular_ulaanbaatar@embassy.mzv.cz, mobilní telefon konzulární pohotovosti: (+976) 9902 1880, úřední hodiny: Po-Pá: 8:15 – 16:45 (časové pásmo: SEČ +6 hod.) Generální ani honorární konzulát ČR v Mongolsku není. Při vícedenním pobytu je vhodné uložit své kontaktní údaje do databáze DROZD na [webové stránce velvyslanectví](#) a mít číslo konzulární pohotovosti uloženo v mobilním telefonu.

Na velvyslanectví lze z letiště dojet taxislužbou za cca 30.000 MNT (1 EUR = 2900 mongolských tugrů MNT).

Z centra města je spojení jednoduché – velvyslanectví se nachází asi 500 m jižně od hlavního náměstí resp. Ministerstva zahraničních vztahů a je poblíž hotelu Shangri-la a Velvyslanectví Japonska.

7.2 Kontakty na teritoriální odbory na MZV ČR a na MPO ČR, zastoupení ostatních českých institucí v teritoriu (CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism, Česká centra)

Ministerstvo zahraničních věcí ČR

Loretánské náměstí 5, 118 00 Praha 1 - Hradčany

tel: +420 224 181 111

Podrobnější informaci naleznete na <http://www.mzv.cz/jnp/cz/kontakty.html>.

Zastupitelský úřad ČR v Mongolsku je teritoriálně příslušen Oboru ASIE MZV ČR.

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR

Na Františku 32, 110 15 Praha 1

tel.: +420 224 851 111

Obchodně-ekonomickou problematiku Mongolska má v gesci Oddělení Afriky, Asie a Austrálie na adrese Politických vězňů 20, 112 49 Praha 1 tel.: +420 224 851 111

V Mongolsku kromě velvyslanectví nepůsobí žádné české agentury.

7.3 Praktická telefonní čísla v teritoriu (záchranka, dopravní policie, požárníci, infolinky apod.)

Mezinárodní telefonní předvolba Mongolska: +976

- Požární služba: 101
- Policejní správa: 102
- Pohotovostní služba: 103, 70120103
- Mimořádná událost: 105
- Informace o místních telefonních číslech: 18001109
- Informace železnice: 19001949
- Informace letiště: 19001980
- Mezinárodní železniční pokladna: 242470
- Vnitřní železniční pokladna: 242472
- Dopravní policie: 70112100, 93021124, 102
- Pokladna pro mezinárodní letenky: 18001900 (Airtrans), 320720 (Aeroflot), 70105050 (Airmarket)
- Pokladna na vnitrostátní letenky: 333311, 330373, 70001111
- Ministerstvo zahraničních věcí Mongolska: hot-line 9191 2424, 70082222
- Taxislužba: 19001991; VIP taxi:19001199, Noyon taxi: 19001950

7.4 Internetové informační zdroje

MONGOLSKÉ STÁTNÍ INSTITUCE

- President office of Mongolia: www.president.mn/
- State Great Khural of Mongolia (parlament): www.parliament.mn/
- Government of Mongolia: <https://zasag.mn/en>
- National Security Council of Mongolia: <http://www.nsc.gov.mn/?q=en>
- Investment Protection Council of Mongolia <http://ipc.gov.mn/?lang=en>
- Ministry of Foreign Relations: www.mfa.gov.mn/
- Ministry of Finance: www.mof.gov.mn/
- Ministry of Food, agriculture and light industry: www.mofa.gov.mn
- Ministry of health: www.mohs.mn
- Ministry of Road and Transport Development: <http://mrt.d.gov.mn/eng/>
- Ministry of Energy: <http://energy.gov.mn/>
- Ministry of Construction and Urban Development: www.mhud.gov.mn/
- Ministry of Education, Culture, Science and Sports: <https://mecss.gov.mn/>
- Ministry of Nature, Environment and Tourism: <https://www.mne.mn/>
- Ministry of Labour and Social Protection: <http://www.mlsp.gov.mn/>
- Ministry of Justice and Home Affairs: <http://mojha.gov.mn/>
- Ministry of Defence: www.mod.gov.mn/
- Ministry of Mining and Heavy Industry: <http://www.mmhi.gov.mn/>
- Central Bank of Mongolia: www.mongolbank.mn
- National Statistical office of Mongolia: www.nso.mn
- National Development Agency (plní i agendu bývalé agentury Invest Mongolia): www.nda.gov.mnt
- Mineral Resources and Petroleum Authority: <https://mrpam.gov.mn/>

Další instituce (ekonomika, obchod)

-

-
- Mongolian National Chamber of Commerce and Industry: <http://en.mongolchamber.mn/>
  - Mongolian Business Database: www.mongolianbusinessdatabase.com/
  - Mongolian Academy of Management Development and Administration: www.aom.edu.mn
  - Czech Mongolian Chamber of Commerce in Prague: cemok.org